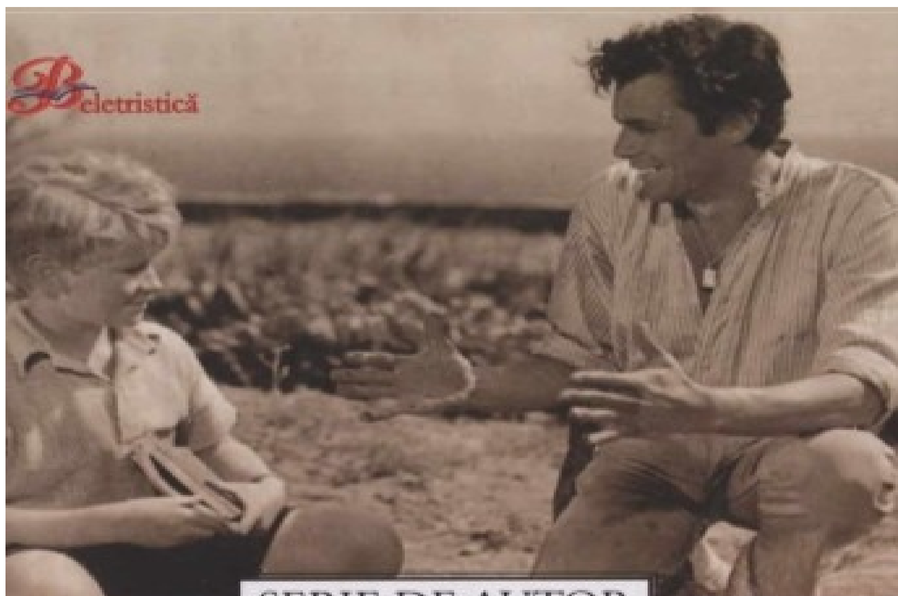

SERIE DE AUTOR

Grădinarul spaniol

A.J. CRONIN

ARCHIBALD JOSEPH CRONIN

Grădinarul spaniol

Traducere: Bogdan Oproiu

Editura Lider
Bucureşti 2009

Cuprins

1

Călătoria cu trenul de noapte de la Paris fusese extrem de obositoare. O întârziere exasperantă la nodul de cale ferată din Port Bou, la frontiera spaniolă, îi făcuse să piardă patruzeci de minute şi, din cauza hamalului care abia se mişca, rataseră legătura de dimineaţă la Barcelona. Acum, spre ora cinci după-amiază, când aproape că se târau pe calea ferată către destinaţia lor de pe Costa Brava, erau obosiţi şi neprimeniţi din cauza călătoriei lungi. Problemele create de oameni sau de maşini îl iritau în permanenţă pe consul, aşa că nu era într-una din cele mai bune dispoziţii ale sale. Aşezat, cu spatele drept, în colţul lui, se uita încruntat şi în acelaşi timp îngrijorat la fiul său care, înghesuit pe bancheta de lemn din faţa lui, în vagonul lung şi plin de praf, în care pluteau mirosuri de usturoi şi grajd, îi arunca din când în când câte o privire timidă. Şi, pentru a treia oară în ultima oră, îl întrebă:

— Ţi-e bine, Nicholas?

— Destul de bine, tată.

După o ultimă opintire, locomotiva trecu de o curbă bruscă şi, cu un şuierat puternic, opri în halta pustie a localităţii San Jorge. Lăsând jos covorul şi cele două valize, consulul îl luă pe Nicholas de mână şi cei doi coborâră pe peron, o bandă de asfalt acoperită cu un strat gros de praf roşu, mărginită de un şir de palmieri mici şi atât de răvăşiţi de vânt că păreau nişte cai deşelaţi. La început se încruntă pentru că se gândi că nu erau aşteptaţi de nimeni, dar în clipa următoare privirea i

se limpezi. Un tânăr îmbrăcat într-un costum îngrijit din in, intrat puţin la apă de la spălat, cu papion şi pălărie galbenă de pai stătea la intrare lângă un automobil gri care avea un minuscul steag al Statelor Unite lângă radiator. La vederea celor doi pasageri veni grăbit spre ei, urmat de şofer.

— Domnul Harrington Brande? Mă bucur să vă cunosc, domnule. V-am aşteptat şi la trenul de dimineaţă. Eu sunt Alvin Burton, de la birou. Se întoarse spre şofer, un tip mic şi îndesat cu ten măsliniu şi figură de spaniol, care era îmbrăcat cu o haină neagră, blugi şi pantofi cu vârful ascuţit. Vrei, te rog, să iei bagajele, Garcia?!

Maşina decapotabilă, remarcă Brande, a cărui iritare scăzuse, era un impunător Pierce-Arrow, cu aripile lustruite, cauciucuri bicolore şi huse proaspăt spălate. Rămase deoparte cât timp fură transportate bagajele. Era înalt, cu o privire pătrunzătoare, o faţă lungă cu riduri în jurul gurii şi avea un aer de demnitate detaşată, pe care-l afişa în relaţie cu subordonaţii.

— Sper că vă veţi simţi bine la reşedinţa dumneavoastră, domnule, spuse Alvin. Domnul Tenney şi-a luat şi personalul cu el când a plecat. Dar mi-am dat silinţa să angajez un cuplu de treabă. Garcia, şoferul-valet, continuă el pe un ton scăzut, are referinţe excepţionale… şi Magdalena, soţia lui, este o bucătăreasă desăvârşită.

Harrington Brande dădu din cap.

— Suntem gata?

— Da, domnule, confirmă Alvin.

Se urcară în maşină. După ce plecară, noul consul îşi aţinti privirea dincolo de geam, asupra oraşului, continuând să-l ţină de mână protector pe fiul său. Poate că nu era, se gândi el cu o urmă de speranţă, un loc atât de detestabil pe cât se temuse. Abstracţie făcând de aerul proaspăt, râul de-a lungul căruia şerpuia şoseaua era mărginit de o fâşie de nisip curat, iar între stâlpii de curent electric de pe esplanadă fuseseră plantate ici-colo,

tufe de acacia. În Plaza[1], lângă fântâna arteziană se vedea un chioşc de fanfară şi în faţa lui câteva figuri negre de bătrâni care citeau *La Gaceta*. Un autobuz antic îşi descărcă pasagerii chiar acolo animând atmosfera. De partea opusă inevitabilei biserici, cu stucatură roz, care avea două cupole gemene ca nişte sâni împungând aerul cu sfârcurile şi pe care stătea o cruce veche, se aflau unul sau două magazine mici, o cafenea, El Chantaco, cu un parasolar albastru cu alb, care părea acceptabilă şi mai jos pe Calle[2] lângă port, se găsea o clădire comercială solidă unde, îi spuse Burton în şoaptă, îşi aveau sediul birourile consulatului.

Ceva mai aproape nu putu să nu observe docurile, acolo unde avea să se desfăşoare mare parte a activităţii sale, şi aspectul lor infect – de fapt păreau pe jumătate moarte; dacă i-ar fi cerut cineva părerea ar fi spus că nu aveau loc prea multe activităţi acolo, în afară de un mic comerţ cu îngrăşăminte, plută, ulei de măsline şi oţet de Tarragona. Două bărci de pescuit stăteau la ancoră alături de un vas de transport, ruginit, din care, ajutaţi de trei măgăruşi, câţiva marinari descărcau butoaie. Şi din nou se simţi cuprins de amărăciune, lucru care dădu chipului său o tentă de duritate. De ce, oare de ce, după cincisprezece ani de muncă plină de devotament, în Europa, fusese trimis în această fundătură, un om cu talentul şi personalitatea sa, care, nu de mult, îşi câştigase dreptul la un rang înalt pe treapta ierarhică, la Paris, Roma sau Londra? După ultimele optsprezece luni petrecute în mlaştinile din Normandia, sperase că următoarea mutare avea să-i aducă ceea ce merita. Şi apoi... San Jorge... chiar mai rău era că predecesorul său aici, Tenney, care avea o vechime mai mică în serviciu decât el, cu trei, fusese promovat prim-consul la Madrid, sub conducerea lui Leighton Bailey.

— Uite, tată, nu-i aşa că e frumos?

---

[1] Piaţa (cu sensul de piaţă centrală) (sp).

[2] Drum (sp.).

Ieşiseră din oraş şi urcau pe o colină nisipoasă şi bătută de vânturi, drumul fiind mărginit de rânduri de eucalipţi argintii. Nicholas, entuziasmat, îi arăta priveliştea vizibilă din vârful colinei. La picioarele lor se întindea Marea Mediterană şi un far se înălţa pe promontoriul stâncos, baza sa fiind lovită în permanenţă de valurile înspumate ale mării. Ceva mai spre nord munţi impresionanţi se iţeau prin ceaţa albăstruie. Aerul proaspăt avea un miros de sare de mare şi ierburi aromatice. Şi chiar în faţă, aproape ascunsă vederii de un gard de mimoze, se afla o vilă cu acoperiş din ţiglă roşie, al cărei nume, Casa Breza, abia dacă putea fi descifrat pe pilonii de la intrare.

— Îţi place? spuse Alvin Burton întorcându-se spre băiat şi tonul său, puţin neliniştit, dar încrezător îi dădu de înţeles lui Nicholas că aceasta avea să fie noua lui casă. Cunoscuse multe schimbări în doar cei nouă ani de viaţă şi cu greu mai putea fi luat prin surprindere. Cu toate acestea, casa stranie, cu aerul ei părăsit şi izolarea sa magnifică, promitea tot felul de lucruri interesante şi atrăgătoare. Consulul părea să-i împărtăşească opinia, pentru că după ce intrară pe aleea pietruită, iar el coborî din maşină, duritatea din privirea lui cedă locul aprobării.

Construită din calcar local de culoare galbenă, casa căpătase o tentă alb-gălbuie. Se remarca prin stilul său maur, cu o intrare boltită, având acoperişul placat cu ţiglă de un roşu pal. Ferestrele de la etaj dădeau într-o terasă descoperită mărginită de iederă şi viţă, printre care se strecura şi câte un fir de liliac. În stânga se afla o curte pavată cu piatră măruntă pe care crescuse muşchi, acesta fiind drumul ce ducea la grajduri şi la alte clădiri. Ceva mai departe se găsea grădina.

— Este veche, desigur, remarcă Alvin scuzându-se parcă şi privindu-şi cu atenţie şeful. Şi are nevoie şi de câteva reparaţii. Şi, de asemenea, nu are electricitate, doar gaze. Dar domnul Tenney spunea mereu că este norocos să locuiască aici. Nu există locuri decente de cazare mai aproape de birou şi aici avem contract pe

termen lung, nemaivorbind de faptul că e mobilată...

— Da, spuse consulul scurt.

Ridicându-şi umerii, trecu de treptele nu prea înalte ale terasei de la parter şi se îndreptă spre uşa de la intrare, acolo unde aştepta o femeie îndesată, între două vârste şi îmbrăcată într-o rochie neagră, pe care Burton i-o prezentă ca fiind Magdalena. Femeia schiţă un zâmbet agreabil.

Înăuntru, holul placat cu marmură era răcoros şi foarte înalt, având sufrageria într-o parte, iar salonul cu uşi duble de cealaltă parte, ambele camere fiind mobilate în stil rococo. O scară lată, din lemn închis la culoare urca în spirală în partea din spate şi, în ciuda oboselii, consulul, conştient de îndatoririle şi drepturile sale, escaladă anevoie scările pentru a inspecta şi încăperile de la etaj. Erau mult mai multe decât ar fi utilizat vreodată el şi fiul său, chiar şi eventualii oaspeţi, dar acest lucru nu-i displăcea bărbatului care avea gusturi rafinate. Îi plăceau cuierele şi dulapurile care mobilau camerele, scaunele tapiţate, cordoanele clopoţeilor, precum şi draperiile de catifea uşor atinse de patina vremii; chiar şi mirosul cam greu care plutea pe coridorul lung îi gâdila în mod plăcut simţurile. Atunci când aveau să fie aduse bagajele mai grele, o să dispună de suficient loc pentru cărţile sale şi pentru obiectele din porţelan, remarcabila sa colecţie de arme vechi, adunată din diverse colţuri ale lumii de-a lungul anilor.

Când se întoarse în vestibul, se vedea clar că era mulţumit şi Alvin putu, în sfârşit, să se relaxeze. La fel ca un câine credincios, deveni nerăbdător în aşteptarea unui cuvânt aprobator.

— Sper că totul este în ordine, domnule. Nu a trecut prea mult timp de la plecarea domnului Tenney şi eu mi-am dat silinţa să fac lucrurile cât mai bine.

— Desigur, replică consulul cu un aer suav, dar păstrându-şi aceeaşi mină severă. Ştia că n-ar fi fost indicat să îşi înceapă activitatea copleşindu-l cu laude pe

asistentul său. Nimic altceva nu altera mai mult disciplina strictă şi nici nu ducea la dezastrul reprezentat de familiaritate, în afară de asta, decisese deja că acest tânăr agitat şi destul de necizelat, îmbrăcat într-un costum strâmt, care, pe deasupra, plesnise într-un loc la subţioară, nu era acceptabil din punct de vedere social şi cel mai bine era să-l ţină la distanţă. Şi, deşi Alvin rămăsese pe loc, învârtind pălăria de pai în mână, ca şi cum ar fi sperat să i se ceară să mai zăbovească puţin, eventual la un pahar de Cherry, Brande, politicos, dar, în acelaşi timp, ferm, îl conduse spre ieşire.

— Ei bine, domnule Burton, ne vedem mâine la birou.

— Foarte bine, domnule.

— Sunteţi întotdeauna acolo, la ora nouă fix.

— Da, desigur. Uşor îmbujorat, Alvin se pregăti să plece, dar ezită pe scările de la intrare şi, la fel ca Nicholas atunci când voia să-i ceară un favor tatălui său, reuşi şi el să îngăime:

— Pot să îmi exprim speranţa, domnule, că ne veţi face, doamnei Burton şi mie, onoarea de a ne vizita în apartamentul nostru de pe Calle Estrada. E destul de mic, dar am încercat să reconstituim întrucâtva atmosfera vechii Americi.

Consulul îi răspunse extrem de politicos, dar după plecarea lui Alvin, buzele i se strânseră. Nimeni nu ar fi putut să îi pună la îndoială loialitatea faţă de ţară, dar acum, după ce intrase în contact cu rafinamentul culturii europene, devenise un cetăţean al lumii, nu-i aşa? Nici nu era de mirare că naivitatea ce răzbătea din cuvintele lui Alvin îl făcu să zâmbească.

Fix la ora şase şi, vădind o admirabilă capacitate de a anticipa dorinţele stăpânului său, Garcia anunţă că cina era servită. În sufrageria mare fuseseră puse două tacâmuri la un capăt şi la celălalt al mesei extrem de lungi, iar între ele fuseseră aşezate câteva sfeşnice. În acest decor, tatăl şi fiul luară prima masă în casa lor.

În cea mai mare parte a timpului absorbit de propriile

gânduri şi, conştient de oboseala lui Nicholas, consulul nu scoase niciun cuvânt. Dar serviciul excelent, precum şi calitatea deosebită a cinei, atmosfera plăcută a camerei înalte, răcoroase, aflate în penumbră îi relaxară spiritul şi alungară iritarea pe care o resimţise toată ziua. Urmări mişcările valetului cu privirea sa gravă şi, în cele din urmă, ridică bariera creată de atitudinea sa rezervată.

— Am înţeles că numele tău este Garcia.

— Da, domnule.

— Întotdeauna ai locuit în San Jorge?

Garcia se îndreptă de spate, fără ca vreo trăsătură să se modifice pe chipul lui impasibil. Licărul luminii împrăştiate de lumânări se reflectă o clipă în ochii săi inexpresivi.

— Nu, domnule. Am locuit şi în oraşe mult mai mari. Şi mereu am lucrat pentru oameni importanţi. Înainte de a veni aici am slujit familia de Aostas, în Madrid.

— Vrei să spui marchiza de Aostas?

— O ramură a acelei familii, domnule.

Harrington Brande dădu înţelegător din cap.

El ar fi fost primul care ar fi condamnat snobismul. Cu toate acestea, respecta ordinea socială şi nu-i displăcea faptul că acest personaj tăcut, care-l servea acum, avea, ca să spunem aşa, o recomandare din partea unei familii aristocratice.

— Transmite-i bucătăresei că vreau să ne întâlnim mâine-dimineaţă. Fiul meu este oarecum mai delicat şi va avea nevoie de o dietă specială. După ce bărbatul făcu o plecăciune şi dispăru fără să facă vreun zgomot, el îi spuse încântat lui Nicholas: Pare a fi un tip superior.

Cuvântul superior, fie că îl folosea pentru a se referi la un cal, la un servitor, ori la prietenul lui apropiat Halevy din Paris, era expresia preferată a consulului pentru a-şi exprima aprobarea. Cu toate acestea, de astă dată, Nicholas nu împărtăşea sentimentele tatălui său. Valetul îi produsese din primul moment o senzaţie dezagreabilă pe care nu şi-o putea explica prea bine.

După ce consulul îşi termină cafeaua, îşi privi cu atenţie ceasul de aur. Nicholas, asupra căruia ciudăţenia incitantă a acelui loc avea efectul unui stimulent, se rugă însă de el să facă o plimbare prin grădină, înainte de a urca la etaj, iar tatăl lui consimţi indulgent.

Afară, cu o haină pusă pe umerii lui slabi pentru a-l proteja de boarea răcoroasă, băiatul inspiră cu nesaţ aerul înmiresmat, care părea să vină de undeva, de departe anihilând orice formă de conştiinţă a timpului şi spaţiului. Deşi agitaţia călătoriei îi persista în memorie, simţea cum liniştea serii îl învăluie şi pe el, şi grădina. Aceasta era mult mai mare decât se aşteptase şi frumos amenajată. O cărare lega intrarea de trei arcade aplecate asupra unui rând de trandafiri flancaţi pe ambele părţi de o mulţime de plante, în stânga se afla un tufiş de mirt şi oleandru roz şi alb, deja înflorit. De cealaltă parte, grădina se deschidea către un fel de pajişte care, mai demult, fusese probabil un gazon unde creşteau doi copaci încântători, iar dincolo de un zid de incintă mic şi un depozit de unelte făcut din lemn era o tarla plină de bolovani albi, cactuşi spinoşi şi tufişuri de azalee roşie. În spate, mai mulţi dafini mascau grajdurile şi casele servitorilor, în vreme ce în faţă, o pantă lină ducea către o mică pădure de cedru şi, dincolo de ea, la malul apei.

Stând lângă tatăl său şi privind toată această splendoare, impregnat de mirosul pământului şi al naturii înconjurătoare, Nicholas se simţi cuprins de un sentiment de o încredere nemaiîncercată în niciunul din locurile pe unde se perindase, că într-adevăr va fi fericit aici. De jos se auzea freamătul uşor al valurilor. O senzaţie subită de fericire îl făcu să îşi închidă ochii, pentru că altfel ar fi izbucnit în plâns. Simţi cum pieptul i se umple de preaplinul acelei trăiri.

— Nu-i aşa că e frumos, tată? murmură el pentru a prelungi momentul.

Contrar felului său de a fi, consulul zâmbi, una din puţinele dăţi în care Nicholas îl văzu făcând acest lucru.

Nici el nu rămăsese indiferent la farmecul grădinii şi, uitându-se la tufişurile de oleandru care se împleteau unele în altele şi la gardul viu de mimoze pe care Tenney le lăsase să crească în voie, începu să ţească planuri ambiţioase de replantări, aranjamente florale şi tăieri ornamentale.

— Ar putea să fie frumos, încuviinţă el indulgent. Dar avem nevoie de un grădinar. Mă voi ocupa de asta mâine.

Când se întoarseră spre casă, se uită cu tandreţe la fiul său, sperând că această grădină, acest aer pur şi puternic care circula între Sierras şi mare, aveau să-l însănătoşească.

La etajul întâi alesese pentru el şi Nicholas două dormitoare alăturate despărţite printr-o draperie, lucru care i-ar fi înlesnit accesul dacă fiul său o să-l strige noaptea. El avea un somn uşor şi suferea adesea de insomnie. Cu toate acestea, dragostea sa protectoare îl determina să fie aproape de el în aceste ore ale nopţii, când, atât de des, coşmarurile îl trezeau pe Nicholas foarte speriat, cu inima bătând să-i spargă pieptul şi fruntea scăldată într-o sudoare rece. Aceasta era problema cea mai mare a copilului care îl îngrijora profund pe consul.

Sus, valizele fuseseră despachetate şi, nu peste mult timp, Nicholas era deja dezbrăcat şi spălat şi inspira printr-un tub de sticlă tonicul pe bază de fier pe care profesorul Halevy i-l prescrisese, după care, se spălă şi pe dinţi. Apoi, îmbrăcat într-o cămaşă de noapte curată, îngenunche lângă tatăl său pentru a-şi face rugăciunile. În ciuda rafinamentului pe care i-l conferise şederea sa îndelungată în Europa, Harrington Brande încă era, şi trebuia să recunoască acest lucru, un om religios. Deşi zâmbea când se gândea la înaintaşii săi din Noua Anglie, puritanismul lor dăinuia în el. Ascultă cu capul plecat şi cu mâna pe umărul fiului său, iar, la sfârşit, decise şi el să-i adreseze o rugăminte specială Atotputernicului, ca să-i protejeze pe amândoi şi să le binecuvânteze şederea în

acea nouă locaţie. Apoi făcu o pauză şi, cu o voce înceată ce izvora parcă din adâncul fiinţei sale, adăugă:

— Ne rugăm ca mila Domnului să pogoare asupra tuturor celor trecuţi în nefiinţă… şi, în special, drag copil… ne rugăm pentru mama ta.

Câteva clipe mai târziu, Nicholas se afla în patul Cordova, cu tăblie acoperită de piele galbenă şi margini din fier forjat. Consulul mai rămase, uitându-se cu o oarecare ezitare la figura mică, aproape pierdută sub aşternuturile de brocart.

— Desigur, băiete… eşti prea obosit pentru lectura noastră de seară.

Într-adevăr, Nicholas era frânt de oboseală şi pleoapele sale, care aveau o nuanţă aproape violetă contrastând cu figura lui palidă, i se închideau de la sine. Dar ştia cât de mult însemna pentru tatăl său această secvenţă finală a ritualurilor lor de seară, şi, reuşind să-şi adune gândurile, protestă, spunând că încă era destul de treaz.

Din nou, consulul ezită, dar numai pentru o clipă, înainte de a ceda pornirii de a rămâne alături de fiul său, pentru care nutrea o afecţiune deosebită. Intră în dormitorul său, dar se reîntoarse repede cu un volum mare din cartea de ornitologie a lui Akerman. Apoi se aşeză alături de patul moale de Cordova şi îşi puse ochelarii cu rame groase.

— Ţii minte, Nicholas, că, în ultima seară pe care am petrecut-o la Arvil, am discutat despre păsările din Africa de Sud, un subiect extrem de interesant. În seara asta, nu vom insista prea mult asupra lui, doar atât cât să nu uităm. Ah, aici eram, spuse el întorcând paginile până la locul marcat, după care dregându-şi vocea, începu să citească:

Struţul, genul *strutio*, caracterizat prin prezenţa a două degete mari şi absenţa osului central este cea mai mare pasăre în viaţă. Masculul poate ajunge până la aproape doi metri şi jumătate şi cântăreşte uneori o sută cincizeci de kilograme. Trăieşte în terenuri nisipoase, este extrem

de rapid şi, atunci când este încolţit, poate deveni foarte agresiv. Păsările îşi etalează cu mândrie penajul, iar masculul este foarte ataşat de puii săi...

2

În dimineaţa următoare, consulul se trezi devreme şi plecă la timp la birou. Nicholas, din nefericire, petrecuse o noapte agitată, şi în starea de letargie care-l cuprinsese, evenimentele zilei, zgomotul locomotivei, sunetele valurilor şi, dintr-un motiv absurd, imaginea întunecată a valetului cu chip impasibil se amestecau haotic. Nu avea temperatură, dar tatăl său păru să detecteze o uşoară îmbujorare a chipului lui şi insistase ca băiatul să rămână în pat, promiţând, totuşi, să se întoarcă la prânz, pentru a vedea dacă se poate ridica şi a merge la masă.

Nicholas părea dezamăgit pentru că şi-ar fi dorit cel puţin să poată să stea în grădina minunată. Dar era un copil ascultător, care-şi cunoştea foarte bine deficienţele fizice şi rutina verificării temperaturii şi a luării pulsului prescrise de profesorul Halevy şi, într-un fel ciudat, aştepta, recunoscător, manifestările de solicitudine ale tatălui său.

Magdalena îi aduse micul dejun la pat, cu răsuflarea întretăiată după ce urcase scările, dar destul de prietenoasă, cu ochii ei negri, aproape ascunşi de obrajii maronii umflaţi. O eşarfa albă prinsă în jurul capului şi cerceii alcătuiţi din două cercuri de metal îi dădeau un aer interesant, de ţigancă. Datorită educaţiei primite de la tatăl său, Nicholas vorbea destul de bine limba spaniolă şi avea şi cunoştinţe de franceză şi italiană, dar Magdalena vorbea foarte repede, într-un dialect pe care el îl considera catalan şi nu se prea înţelegeau unul pe celălalt. Când ea rămase nemişcată în picioare, cu mâinile

înfipte în şolduri, el detectă o curiozitate directă, ţărănească în privirea ei şi, drept răspuns, îşi dramatiză puţin situaţia, clipind din genele lungi şi înghiţind în sec, astfel încât să se audă un zgomot alarmant în stomac. Ea râse scurt, dădu din cap, după care plecă.

Micul dejun consta în alimentele pe care le consuma de obicei şi era foarte gustos: un ou fiert moale, biscuiţi crocanţi cu miere, şi un pahar de lapte de capră fiert; era evident că tatăl său dăduse dispoziţiile necesare în bucătărie. Nicholas mâncă încet, experienţa ajutându-l să nu lase firimiturile să cadă pe lenjerie. După aceea, coborî din pat şi se duse la ogarul care stătea pe cele patru picioare scurte plantat pe masă şi care aşteptase în tăcere să fie băgat în seamă, dovedându-se extrem de ascultător. Nicholas ştia, desigur, că nu putea să aibă un câine adevărat; consulul, care nu era un mare iubitor de câini, îi explicase logic că dificultăţile şi nesiguranţa existenţei lor în continuă mişcare excludeau prezenţa unui animal, aşa că băiatul se descurcase cât putuse mai bine cu acest înlocuitor de jucărie, în acea dimineaţă, totuşi, nu avea dispoziţia necesară pentru a se angaja într-una din lungile lor conversaţii, care, adesea, durau ore întregi, alungându-i plictiseala. Nici nu reuşea să se concentreze asupra manualelor pe care tatăl său i le lăsase la îndemână, pe noptieră. Atenţia lui era absorbită de noutatea locurilor înconjurătoare neexplorate, aşa că se întinse pe spate, ascultând bătăile inimii casei, în vreme ce razele strălucitoare ale soarelui se reflectau pe tapetul maro cu modele bizare.

Dar ritmul casei pulsa cu putere. De jos veneau zgomote deranjante de parcă ar fi avut loc o ceartă, cuvintele rostite pe un ton ridicat fiind urmate de trântitul unei uşi, despre care Nicholas credea că e uşa de la bucătărie. Apoi auzi o conversaţie mai mult şoptită, paşi în sufrageria de dedesubt, mişcări lente, ale cuiva care făcea curăţenie, şi un miros puternic de tutun tare. Construindu-şi în minte o imagine a ceea ce se întâmpla,

Nicholas tresări speriat, atunci când uşa camerei sale se deschise brusc. Se întoarse şi, în prag, uitându-se la el cu un aer încrezător, îl văzu pe Garcia.

Pe neaşteptate, obrajii băiatului se îmbujorară. Acea neîncredere ciudată pe care băiatul o simţise la adresa valetului în seara de dinainte, ca şi cum, într-un fel, l-ar fi considerat duşmanul său, fu accentuată de această apariţie neaşteptată.

— Să vă iau tava? spuse Garcia cu o politeţe exagerată, în felul lui obişnuit şi insinuant, dar, cu toate acestea, ca şi cum ar fi vrut să dezmintă acea minciună, rămase cu ţigara aprinsă, ţinută între degetele lui pătate de nicotină.

— Te rog... răspunse Nicholas cu o voce nesigură.

Bărbatul nu se mişcă, dar îşi dezveli dinţii în ceea ce ar fi putut să pară a fi un zâmbet dacă faţa lui n-ar fi fost atât de imobilă.

— Nu te nelinişti în privinţa mea, spuse el încet, sunt obişnuit cu copiii. Într-unul din locurile unde am lucrat, erau chiar şapte. Fata cea mică obişnuia să stea la mine pe genunchi. Până când a murit.

Nicholas inspiră scurt. Valetul trase absent din ţigară, fără a-şi lua însă privirea de pe faţa băiatului.

— Cândva îţi voi povesti despre ea. Cred că va fi o discuţie interesantă. Am văzut multe lucruri în viaţa mea. Unele lucruri triste şi îngrozitoare. Incredibile. Lumea e plină de idioţi. Pentru mine nimic nu contează. Absolut nimic.

— Ce vrei să spui? întrebă Nicholas.

Garcia ridică din umeri, cu un aer indiferent.

— Vei vedea. Am fost soldat, militar, ba chiar ofiţer. Am văzut bărbaţi care au fost biciuiţi, torturaţi şi chiar împuşcaţi, dar vom vorbi despre asta altă dată. Spune-mi, unde este mama ta?

Nicholas deveni palid. Întrebarea, adresată în treacăt, dar cu o insolenţă mascată, îi zgândări cea mai adâncă şi mai secretă rană a micului său suflet. Într-un moment de panică, se gândi să-i spună că e moartă. Oare nu

insistase adesea tatăl său cu un amestec de gravitate şi melancolie că acum, pentru ei doi, ea trebuia să fie considerată moartă? Şi doar acea rugăciune din fiecare seară pentru iertarea ei făcea ca uitarea să nu fie asemenea morţii. Cu toate acestea, instinctele lui respingeau acea minciună, mai puţin datorită inocenţei sale fireşti, cât mai degrabă recunoaşterii unei ciudate premoniţii că, dacă l-ar fi minţit pe acest om, ar fi riscat să rămână lipsit de apărare în faţa lui.

— Este în America, reuşi el să îngaime.

— Ah, exclamă Garcia. O ţară minunată. Dar de ce nu se află aici?

Cu o uşoară tremurare a bărbiei care făcu ca buzele şi nările sale delicate să se înfioare, iar fruntea să i se încrunte uşor, Nicholas spuse:

— Mama nu mai locuieşte cu noi.

Garcia îşi desfăcu buzele groase în ceea ce părea a fi un râs tăcut.

— Deci nu mai înseamnă nimic pentru noi. Trăieşte separat. Dar noi nu putem să scăpăm de oameni în acest fel, spuse el, după care amuţi brusc, ascultând paşii distincţi ce răsunau în grădină. Apoi nu se mai auzi nimic. Fără să îşi modifice atitudinea, dar poate cu o urmă de precauţie, el dădu din cap. Tatăl tău s-a întors. Nu trebuie să-i pomeneşti despre convorbirea interesantă pe care am avut-o. Acum, noi doi, avem un secret. Să nu uiţi asta, micule nevinovat.

Se duse spre pat şi, cu o singură mână, ridică tava cu îndemânare; apoi, făcând o jumătate de plecăciune, cu un amestec de batjocură şi servilism, se întoarse şi ieşi din cameră.

Nicholas rămase nemişcat cu sprâncenele împreunate, confuz şi perplex. Se simţea descurajat, pustiit, şi doar apariţia promptă a tatălui său îl împiedică să izbucnească în lacrimi. Consulul era în formă, evident, plăcut impresionat de treaba pe care o făcuse de dimineaţă, şi, după ce îl inspectă sumar, îi permise lui Nicholas să se

ridice din pat. Aşezat pe marginea acestuia, în vreme ce băiatul se îmbrăca, consulul se dovedi a fi mai vorbăreţ decât de obicei. Biroul arăta mai bine decât se aşteptase, mic, dar modern, şi situat în port, acolo unde briza mării va face mai suportabilă căldura verii. În afară de Alvin Burton, personalul mai includea doi funcţionari spanioli. Echipamentul era în stare de funcţionare, cu excepţia unei maşini de scris, care putea fi reparată, precum şi a unui şapirograf stricat, care urma să fie înlocuit, potrivit dispoziţiilor lui.

— Şi acum, continuă consulul pe acelaşi ton însufleţit, poate o să-ţi facă plăcere faptul că ţi-am găsit un grădinar. Este afară, în curte. Haide să-l cunoşti.

Coborâră la parter, Nicholas mergând alături de tatăl său de parcă s-ar fi aflat sub efectul sedativelor.

Afară, aşteptând la intrarea din spate, cu o atitudine respectuoasă, se afla un tânăr de nouăsprezece ani, înalt şi bine proporţionat, cu o figură deschisă şi ochii blânzi, de o nuanţă închisă. Avea sprâncenele bine conturate, părul bogat şi dat pe spate, iar pe buza de sus îi creştea o urmă de mustaţă. Ar fi putut fi considerat chipeş, în ciuda culorii de şofran a pielii, dacă nu ar fi avut buzele mari şi moi pe care le ţinea întredeschise. Tânărul se îmbrăcase cu cel mai bun costum al său, care, deşi era vechi, părea curat. Purta o jachetă foarte scurtă, după moda catalană, iar pantalonii erau puţin evazaţi şi acopereau pantofii scâlciaţi. Mâinile sale mari şi maronii strângeau o pălărie rotundă şi plată.

— Hei, iată-te, tinere, spuse consulul pe un ton vioi. Cum spuneai că te cheamă?

— José, *señor*... José Santero.

— Şi eşti expert în grădinărit?

José zâmbi neîncrezător, dezvelindu-şi dinţii albi şi frumoşi. Era un zâmbet cald şi natural, care îl făcu pe Nicholas să-şi dorească să-i răspundă cu aceeaşi monedă.

— Ştiu să sap şi să ud şi să mă ocup de sol, *señor*. Pot să altoiesc şi să plantez. Sunt foarte dornic să muncesc,

dar nu mă pot considera un expert.

— Eu înţelesesem că ai experienţă, remarcă Brande, oarecum nerăbdător.

— O, da, *señor*, răspunse prompt José. Vreme de trei ani am muncit la viile Montara. Dar acum multă lume e în şomaj în zona dealurilor.

— Ai recomandări?

Cu un aer oarecum pierdut, José se uită la consul, după care, privirea sa se aţinti asupra băiatului.

— Noi nu ne batem capul cu astfel de lucruri, *señor*. Dar dacă îl veţi întreba pe Diego Borcano Lamontara, cred că va avea de spus numai lucruri bune despre mine.

Urmă o pauză. Nicholas se uită neliniştit la tatăl său, care, muşcându-şi buza, cântărea acest aspect al problemei şi băiatul trebui să-şi înăbuşe un impuls, despre care ştia că nu i-ar fi făcut decât rău lui José, de a-l implora pe tatăl său să-l angajeze pe acest grădinar, atât de tânăr, de prietenos şi de simpatic.

Sunetul gongului care-i chema la masă grăbi decizia consulului: până la urmă, i se vorbise numai de bine de caracterul tânărului. Spuse brusc:

— Mă aştept să munceşti din greu. Vei fi plătit cu 30 de pesetas pe săptămână. Eşti de acord?

— Nu am nimic împotriva dorinţelor domnului, răspunse José foarte serios.

— Foarte bine, răspunse Harrington Brande. Prezintă-te aici, mâine-dimineaţă la ora opt, şi îţi voi spune ce vreau să faci. Haide, băiete drag, zise el, luându-l de mână pe fiul său, şi plecă.

Îndreptându-se spre casă, Nicholas păstra în memorie imaginea tânărului spaniol, ce stătea acolo blând şi umil, dar surprinzător de mândru, cu hainele sale ponosite de duminică, ţinând pălăria aceea ridicolă în mâinile sale maronii, fine. Neputând rezista, în vreme ce îl urma pe tatăl său, care urca treptele spre verandă, se uită peste umăr şi zâmbi. José îi surâse la rândul său, dezvelindu-şi dinţii albi, şi, spre marea bucurie a băiatului, îi făcu şi un

semn cu mâna. Ceva în acest gest merse direct la inima copilului... făcându-l să se gândească la asta pe toată durata prânzului şi chiar şi după aceea.

3

Îi amenajaseră lui Nicholas un loc la umbra leandrilor şi acolo, urmând un program alcătuit de tatăl său, îşi petrecea marea majoritate a timpului dintre prânz şi ora ceaiului, stând pe un şezlong şi inspirând aerul ozonat, în vreme ce răsfoia paginile unei cărţi, care cu siguranţă era instructivă de vreme ce însuşi consulul o alesese.

Dar în acea după-amiază, privirea copilului se muta adesea discret de la paginile tipărite către figura noului grădinar, care lucra pământul de după copaci. Trecuseră deja două zile de când Nicholas îşi dorea să vorbească cu el, dar până în acea clipă nu i se oferise ocazia şi el era, desigur, mult prea timid pentru a intra în vorbă cu grădinarul. Dar acum, judecând după progresul făcut de José, care săpa temeinic pământul, curăţându-l de buruieni şi întorcând brazda, băiatul îşi dădu seama că, în curând, omul va ajunge în dreptul său şi inima începu să-i bată ceva mai repede, gândindu-se la asta pentru că, încă din primul moment, simţise o undă de simpatie şi înţelegere ce se propaga în permanenţă între tânărul spaniol şi el însuşi. Poate că se înşela. Nu era exclus ca José să fie precum Garcia, o persoană care te flata doar pentru a te înşela, dar el nu putea accepta această idee; dezamăgirea ar fi fost mai mare decât putea el suporta.

În cele din urmă, grădinarul ajunse la arbore şi, îndreptându-se, se sprijini cu cotul pe coada lungă a hârleţului, zâmbindu-i lui Nicholas. Băiatul ştia că el trebuie să vorbească primul, dar nu-i venea în minte nicio idee şi când, în cele din urmă, se gândi la ceva, trecu o

vreme până când reuşi să articuleze cuvintele.

— Ai muncit foarte mult, îngăimă el în cele din urmă, înroşindu-se, ca de obicei.

— Nu, nu, spuse José zâmbindu-i larg, după care ridică din umerii bronzaţi de soare. Era dezbrăcat până la brâu şi pantalonii de bumbac strânşi la mijloc pe care-i purta împreună cu o pereche de espadrile îi scoteau în evidenţă membrele musculoase. Pielea lui aurie avea o textură fină, subliniată de mişcarea suplă a muşchilor de dedesubt. În ciuda efortului făcut, respira foarte uşor. După o scurtă pauză, adăugă cu gravitate: Tu nu munceşti?

— Fac astea, spuse Nicholas, arătând spre cărţile aşezate pe o masă alături.

— A, da, răspunse José, dând din cap cu gravitate, ca şi cum ar fi recunoscut că se află în prezenţa unei inteligenţe superioare. Cred că eşti foarte deştept.

— Oh, nu, protestă Nicholas, înroşindu-se şi mai tare, dar trebuie să mă odihnesc destul de mult, şi de aceea citesc.

— Şi acum eşti bolnav? se interesă José.

— Mereu am puţină febră, îi explică Nicholas. Nu sunt prea viguros.

Surâsul blând al lui José deveni şi mai larg.

— Poate dacă ai munci, ca şi mine, ai fi puternic, spuse el întinzând mâna către băiat. Haide. Am terminat de săpat şi acum voi planta. Tu o să-mi dai o mână de ajutor.

Nicholas rămase fără cuvinte de încântare; ezită, dar numai pentru o clipă. Îşi dorea din toată inima să-l însoţească şi José îl apucă de mână, ajutându-l să se ridice în picioare, ca şi cum nu ar fi cântărit mai mult decât o pană şi acest lucru făcu să-i dispară timiditatea, redându-i încrederea în sine. Se duseră în locul unde erau depozitate plantele şi José ridică pe umăr o cutie cu bulbi de petunie pe care consulul îi ceruse să le ia în acea dimineaţă de la piaţă, după care se îndreptară către celălalt capăt al peluzei. Acolo, după ce întinse o coardă

de-a lungul pământului proaspăt săpat, grădinarul începu să planteze florile. La început, Nicholas se mulţumi să privească, dar, în curând, răspunzând îndemnului mut care se citea în ochii lui José, se aplecă şi plantă şi el cu timiditate o floare. După aceea, nu mai reuşi să se oprească. Era o senzaţie plăcută să apuce o mlădiţă răcoroasă şi verde, să dea la o parte pământul şi după aceea să îl adune în jurul rădăcinilor, ca pe nişte fire de păr, şi să privească plăntuţa care stătea de una singură în picioare, hotărâtă să înfrunte lumea.

Nicholas locuise întotdeauna în oraşe, în case care nu aveau grădină şi dădeau direct în stradă. Şi acum, aplecat lângă José, cu soarele care-i încălzea ceafa şi mirosul pământului ce-i umplea nările, îşi spuse că niciodată în viaţa lui nu făcuse ceva mai plăcut. Chiar şi micile picături de sudoare pe care le simţea sub cămaşă şi care, în mod normal, erau un simptom îngrijorător, acum nu-l deranjau.

Spre ora patru, terminaseră de plantat şi, cu adevărată mândrie, Nicholas stătea lângă José, uitându-se la parcela de pământ frumos aranjată şi unde mai târziu aveau să apară culori vii şi frumoase. Era atât de concentrat, că nici nu auzi maşina care intrase pe alee, dar, un minut mai târziu, tresări când auzi vocea tatălui său în spate.

— Nicholas, ce Dumnezeu faci aici? Din tonul lui răzbătea surpriza, dar şi dezacordul.

Tresări puţin, şi se răsuci pe călcâie, dând la iveală un chip strălucitor, datorită bucuriei prilejuite de munca prestată.

— Oh, tată, am petrecut câteva ore extrem de interesante. Am dat o mână de ajutor la plantarea acestor petunii. Şi acum trebuie să fie udate, pentru că altfel nu vor creşte. Încă nu este foarte târziu. Pot să mai stau puţin şi să-l asist pe grădinar?

Neplăcut impresionat şi nesigur, Brande se uită când la fiul său, când la grădinarul spaniol, care, cunoscându-şi lungul nasului, se dăduse câţiva paşi în spate şi acum

presa un fir pe o bucată de lemn. Era ceva atât de umil în acea acţiune încât consulul păru ceva mai liniştit. Privirea sa, care, pentru o clipă, se întunecase, trecu muntele Olimp acoperit de nori, şi se lumină din nou. Ridicând din sprâncene, spuse sec:

— Ei bine, dacă nu stai prea mult. Şi ai grijă să nu răceşti. Ne-au trimis valizele mari şi eu mă duc să despachetez.

— Oh, îţi mulţumesc, tată, exclamă Nicholas, bătând din palme. Nu cred că am răcit şi în curând am să vin şi eu la tine.

Harrington Brande se întoarse şi intră în casă. Aranjate frumos în hol, îl aşteptau trei cutii mari de lemn cu capacele deschise şi cu rumeguşul deja îndepărtat. Garcia, se gândi el, se dovedea a fi chiar mai util decât sperase. Trase de cordonul unuia dintre clopoţei pentru a-l chema pe valet, după care, interesat de starea celei mai mari comori ale sale, începu să caute cu privirea prin conţinutul cutiilor. Aha, acolo era – scoase cu grijă din cea mai mică cutie un top de hârtie scris la maşină şi legat cu bandă roşie.

— Aţi sunat, *señor*?

Brande se răsuci pe călcâie.

— Ah, da, Garcia. Ai început să faci o treabă foarte bună aici. Vrei să iei asta, te rog? Dar ai mare grija, este manuscrisul cărţii mele.

Valetul făcu ochii mari.

— Seniorul este autor?

Flatat de exclamaţia în care se simţea adulaţia valetului, Harrington Brande dădu din cap.

— De mulţi ani mă ocup de o lucrare considerabilă... Biografia unui om mare.

— Seniorul se referă la el însuşi, nu?

Brande râse plăcut impresionat.

— Hai, hai, Garcia, mergi un pic cam departe, încearcă să găseşti o hârtie de împachetat rezistentă şi fă un pachet ca lumea. Vreau s-o iau la birou. După aceea

întoarce-te şi dă-mi o mână de ajutor să aranjez armele.

— Desigur, *señor*.

După ce bărbatul plecă, Brande rămase nemişcat o clipă, apoi se îndreptă spre cea mai apropiată ladă şi, uitându-se printre lucrurile dinăuntru, se întrebă de unde ar fi trebuit să înceapă. Dar, dintr-odată se opri pentru că privirea îi căzu pe un dosar de carton ce se afla la suprafaţă, în ladă. Se schimbă la faţă. De pe buze i se desprinse o exclamaţie de surpriză, împachetarea fusese făcută de o firmă din Havre şi de pe fundul vreunui sertar reuşiseră să aducă la suprafaţă o fotografie pe care el n-o mai păstra la vedere de mult timp. Era vorba de o fotografie a soţiei sale.

Uşor, ca şi cum ar fi fost vorba de un şarpe ce avea puterea să îl atace, el luă fotografia şi, cu o expresie de om hăituit, îşi făcu curaj pentru a se uita la ea. Da, era Mariane, cu chipul ei palid şi plăcut, ochi întunecaţi şi buzele senzuale schiţând un vag surâs care mereu îl subjugase. Continuând să ţină poza în mână, se aşeză pe pervazul ferestrei, gândindu-se la acea primă seara când se întâlniseră.

Se întâmplase în urmă cu zece ani, la colegiul Bowdoin, acolo unde el venise de la Washington pentru a ţine o prelegere la o societate studenţească. La recepţia care a urmat, remarcă, stând lângă uşă, această fată palidă, îmbrăcată în negru – se părea că era în doliu după mama ei – şi imediat simţi cum îl cuprinde o emoţie puternică, senzaţie pe care nu o mai avusese niciodată înainte în relaţie cu sexul opus. Aranjase să-i fie prezentat şi apoi făcu câteva cercetări, aflând că fata era săracă şi că tatăl ei, un profesor universitar ieşit la pensie, fusese internat într-unul din cele mai proaste stabilimente din oraş, diagnosticul cu o boală incurabilă.

El decise apoi să-şi petreacă concediul în Maine, găsi un hotel bun în apropiere şi, în cea mai politicoasă manieră posibilă, o ceru în căsătorie, fără a avea prea mare succes, dar insistând cu tenacitate. Ea îi spusese că

nu dorea să se căsătorească. De două ori îl refuză, şi, deşi el plecă amărât şi abătut, se întoarse după o lună, două, atras de frumuseţea ei bizară şi subjugat de pasiunea pe care i-o inspira. În acea iarnă, în luna februarie, tatăl ei muri, şi ea rămase singură. Ocazia era mult prea favorabilă pentru a o rata. În după-amiaza înmormântării, atunci când ea stătea de una singură, distrusă, uitându-se la ploaia care lovea în geam, iar perspectivele ei păreau mai mult decât întunecate, ea cedase şi acceptase să se căsătorească cu el, aruncându-i o privire bizară.

Şi apoi ce se întâmplase? Doar Dumnezeu ştia că el îşi dăduse toată silinţa s-o înconjoare cu dragostea sa şi nimeni nu ar fi putut să fíe mai devotat. Se aflau la Washington şi viitorul se anunţa promiţător, iar apartamentul din hotelul unde locuiau era agreabil. El îi dădea nenumărate dovezi de dragoste, îi alegea flori şi cărţi, îi planifica distracţiile, o sfătuia ce oameni ar trebui să cunoască, ba chiar o ajuta să-şi aleagă rochiile. O însoţea peste tot, în orice clipă, chiar când trebuia să participe la evenimente publice, insistând ca ea să i se alăture. Şi atunci când, pentru scurte perioade de timp, erau nevoiţi să se separe, la cină, sau în săli de recepţie, el o urmărea cu o privire plină de dorinţă, fără să-i pese că cineva ar fi putut să observe cât de importantă devenise ea pentru el.

Ea era mai tăcută decât şi-ar fi imaginat el vreodată şi, pe măsura trecerii timpului, deveni chiar mai taciturnă, dar, pentru că lui îi plăcea să vorbească, acest lucru nu-l deranja. Uneori, când într-o oarecare măsură el reuşea să-i impună punctul lui de vedere, poate cu privire la politică sau artă, sau, să spunem, igienă personală, privirea ei îl făcea să se simtă stingherit şi zâmbetul ei îl descumpănea. Dar niciodată, niciodată nu ar fi putut să anticipeze acea seară, la câteva luni de la naşterea copilului lor, când, cu figura mai palidă ca oricând şi cu privirea rătăcită, ea ceruse o cameră separată. Vorbele ei încă îi mai răsunau şi acum în urechi ca o rană deschisă.

— De ce? reuşi el să îngaime livid la faţă. Nu eşti tu soţia mea?

Ea îi răspunse cu o voce atât de slabă, încât aproape că nu se auzea ce spune.

— Uneori mi-ar plăcea să-mi aparţin şi mie un pic.

Desigur, el nu fusese de acord. Ea era consoarta lui legitimă şi avea şi el drepturile lui. Dar atunci simţise pentru prima dată aversiunea ei faţă de el, o ciudată şi incredibilă antipatie, o barieră care deveni de netrecut în ciuda eforturilor lui de a o doborî, de a o poseda complet, în trup şi spirit, pentru a fi a lui.

Era un bărbat viril, mânat de dorinţa puternică de a-şi revendica drepturile conjugale. Şi, cu toate acestea, cât de des se întâmplase ca, înainte de a obţine satisfacţia finală, lui să îi dispară propria plăcere, şocat să constate că era singur, că ea zăcea cu dinţii strânşi şi nemişcată ca un cadavru adus acolo de valurile unei mări îngheţate.

Deşi în sufletul său ştia că e absurd, fusese tentat să creadă că ea are un amant şi o urmărise cu gelozie, ajungând chiar până acolo, încât – dar nu era el soţul ei? – să angajeze un detectiv care să o spioneze. Şi toate, fără niciun rezultat. Oare se putea pur şi simplu ca ea să-l deteste?

Apoi el fu transferat în Europa, mai precis la Stuttgart, apoi la Liège, Ancona... locuri unde, îi spuse el cu amărăciune, orice femeie normală şi iubitoare s-ar fi simţit bine în compania lui. Nu cumva îi era dor de casă? Acest gând îl ajută de câteva ori să-şi salveze mândria rănită. Şi atunci când i se dădu un concediu prelungit, el îi duse pe ea şi pe Nicholas, în vârstă de trei ani la acea dată, înapoi, în America. Acolo primise ultima lovitură! Într-o zi, ea veni în apartamentul închiriat din New York unde locuiau şi, trasă la faţă şi cu capul plecat, îi spuse că, pentru moment, trebuia să-l părăsească. Viaţa împreună îi distrusese nervii şi simţea nevoia să fie singură vreme de câteva luni, pentru a-şi reveni.

El se simţi mistuit de dorinţa de a o strânge brutal în

braţe. Respingându-i cererea, el îi transmise rece ultimatumul său:

— Dacă pleci, nu te voi primi înapoi. Cu mine nu există jumătăţi de măsură. Ea nu-i dădu niciun răspuns, dar el încă îi vedea privirea umbrită ce ascundea aceeaşi enigmă care îl torturase mereu. El continuă, muşcându-şi buza, până când sângeră. Nu vei avea nici bani şi nicio poziţie. Şi niciun fel de ajutor pentru creşterea copilului.

— Şi acum am toate astea? răspunse ea cu tristeţe, după care, întorcându-se, ieşi din cameră.

Aici, în această casă spaniolă, în timp ce-şi ţinea capul între mâini, încă îi mai vedea silueta zveltă, îmbrăcată în gri şi continua să simtă căldura ei şi parfumul prezenţei sale. Ei bine, ea plecase, dispărând complet din viaţa lui. Când auzise de ea ultima dată, indirect, locuia într-un fel de pensiune pentru femei în New York, lucrând – aproape pe degeaba, după cum presupunea el – într-un centru de asistenţă socială. Aşa să fie atunci. Cel puţin, el îl avea pe fiul lor. Toată dragostea pe care o simţise pentru ea fusese acum transferată asupra lui Nicholas. Îl adora pe băiat, nu putea să nege asta şi avea să-l iubească şi să fie tot timpul aproape de inima lui...

Câteva clipe îndelungate rămase acolo în prada gândurilor negre, chipul lui exprimând un dor nespus, dar brusc auzi râsetele de afară. Îşi reveni, îşi ridică privirea şi, când se uită pe fereastră, îi văzu pe José şi pe fiul său care cărau stropitoarea de-a lungul grădinii, distrându-se de minune.

Consulul făcu o grimasă, ca şi cum, dintr-o dată, i s-ar fi deschis o nouă rană. Se ridică brusc, se duse la uşă şi, cu o voce stăpânită, strigă:

— Nicholas, vino, dragul meu! Intră imediat în casă!

4

Circa trei săptămâni mai târziu, într-o duminică dimineaţa, la ora zece, consulul îşi lua micul dejun în linişte împreună cu fiul său, în nişa însorită din sufragerie. Afară, extravagantă ca o mireasă, primăvara etala o zi atât de plăcută încât Nicholas şi-ar fi dorit să-şi ia pâinea prăjită şi mierea şi să iasă cu ele pe verandă. Dar tatăl său, îngrijorat că temperatura ar putea să fie înşelătoare, clătinase din cap manifestându-şi dezacordul. Îi ceruse, în schimb, lui Garcia să aşeze masa mică lângă fereastră. Aici cel puţin, băiatul vedea florile de un roşu aprins care creşteau printre tufele de mimoze şi auzea zgomotul îndepărtat al clopotelor de la biserică.

— Tată. Din când în când Nicholas îl privise pe consul care, aflat în toane bune, era preocupat să-şi aprindă un trabuc uşor Larranaga şi să citească numărul, din urmă cu două zile, al ziarului *Echo de Paris* – considera că doar acest ziar merita atenţia lui şi-i ceruse prietenului său, Havely, să-i trimită săptămânal un număr. Tată, aş vrea foarte mult să merg la un meci de pelotă după-amiaza aceasta.

Consulul lăsă ziarul din mână.

— Un meci de pelotă, repetă el aparent fără să înţeleagă.

— Da, tată. Copilul simţi cum îi năvăleşte sângele în obraji, dar îşi făcu curaj şi continuă: Este un fel de handbal care se joacă aici. Un joc rapid şi incitant. Toate oraşele de pe Costa Brava sunt înscrise în ligă. Şi astăzi, Huesca, respectiv campionii, joacă cu cei din San Jorge.

Harrington Brande se uita uimit la figura fiului său, care exprima o dorinţă vie. Brusc, expresia feţei lui se relaxă.

— Ei bine! exclamă el uşor. Deci ai vorbit cu Garcia. Ce aiureli se întâmplă pe aici cât timp eu sunt la birou! Spune-mi, unde şi când are loc acest meci faimos?

— La Recreo, tată, zise Nicholas cu răsuflarea tăiată, fără să îndrăznească să-i spună că nu Garcia fusese cel care-l informase. La ora patru după-amiază. Oh, hai să mergem!

O umbră de surâs apăru pe buzele consulului, îi făcea plăcere că fiul său îşi dorea să-şi petreacă timpul în compania sa.

— Ei bine, zise el cu un aer meditativ. Dacă-ţi iei tonicul acum... şi-ţi termini compunerea la spaniolă... şi te odihneşti o oră după prânz, vom mai vedea.

— Oh, îţi mulţumesc, îţi mulţumesc, tată, spuse Nicholas sărind în sus de bucurie.

La ora trei şi jumătate în acea după-amiază cei doi plecară, Nicholas extaziat, iar domnul Brande manifestând bună dispoziţie şi toleranţă. Consulul nu ştia nimic în legătură cu sporturile. Odată, la Ancona, aruncase prima minge la un meci de baseball disputat de două echipe de pe un vas al marinei americane, aflat în vizită în port, şi, câţiva ani mai târziu, la Knocke, fusese cel care oferise cupa câştigătorilor unei regate organizate de un club local. Dar acum, părea să împărtăşească entuziasmul şi aşteptările fiului său.

Parcară maşina în Plaza şi, traversând o reţea de străduţe din spatele pieţei de fructe, ieşiră la Recreo, care, remarcă consulul, se afla în zona rezervată săracilor oraşului. Era un loc împrejmuit cu o palisadă de lemn, acoperită în întregime cu afişe de reclamă ale teatrului local şi care prezentau corrida ce urma să aibă loc în aprilie la Barcelona. Cu toate acestea, consulul îi permise lui Nicholas să-l ducă pe rândurile din faţă ale tribunei, o bancă de lemn fără spătar, care era îndreptată spre curtea betonată, acolo unde un bărbat îmbrăcat cu o

cămaşă cu mânecă scurtă împrospăta marcajele cu vopsea roşie.

Ajunseseră devreme. Mai erau prezenţi doar câţiva tineri care, aşezaţi pe băncile din partea de sus a tribunei, fumau, mâncau fructe uscate, glumeau vorbind foarte tare şi din păcate într-o manieră vulgară. Din când în când mai apăreau şi alţi spectatori cu mâinile în buzunare, în marea lor majoritate băieţi şi tineri, care ocupau locurile din spate şi se alăturau rumorii generale. Consulul se gândi că cel puţin se aflau la o oarecare distanţă de aceştia şi că spaţiul era adecvat pentru a evita contactul cu ei. Dar din păcate, nici nu bătu ora patru ceasul din port că adevăraţii aficionados[3] îşi şi făcură apariţia, o masă mare şi gălăgioasă, care dădea din coate şi se împingea pentru fiecare loc rămas liber. Cât ai clipi din ochi, băncile fură ocupate şi toată tribuna se umplu de siluete înghesuite. Un bărbat mic şi îndesat, îmbrăcat cu un costum închis la culoare şi strălucitor şi având pe cap un sombrero extrem de uzat, cu o jumătate de ceapă într-o mână şi cu un coltuc de pâine în cealaltă, se aşeză chiar lângă consul şi, zâmbindu-i prietenos acestuia, îşi ascuţi briceagul pe cizme şi începu să mănânce zgomotos. Se auziră fluierături slabe de peste tot din tribună, acompaniate de bătutul ritmic din picioare şi strigăte: Ole... Ole... Ole.

— Vor începe în curând, tată. Să-ţi explic câte ceva despre joc? spuse Nicholas aplecându-se înainte şi arătând în direcţia terenului. Vezi acele două ziduri faţă în faţă la distanţă de aproximativ treizeci de metri? Unul se cheamă *frontis* şi celălalt *pareo de rebote*. Liniile acelea roşii de pe ele indică spaţiul unde trebuie să lovească mingea. Şi liniile roşii de pe terenul propriu-zis – pe care ei îl numesc *concha* – marchează acelaşi lucru. Dacă mingea cade în afara lor se consideră greşeală şi echipa adversă primeşte un punct.

Băiatul continuă în vreme ce consulul asculta atent.

---

[3] Fani (sp.).

— În fiecare echipă sunt doi jucători, *delantaro*, centrul înaintaş şi, *zaquero*, cel din spate. Huesca au echipament albastru şi San Jorge în alb. *Pelota*, aşa se numeşte mingea, este făcută din cauciuc acoperit cu piele de oaie şi ei o aruncă cu *cesta*. Jocul este rapid, oh, foarte rapid...

În acel moment, pin public se auzi un cor de strigăte şi din partea cealaltă a rectangulului de beton veniră patru jucători. Erau îmbrăcaţi cu tricouri şi pantaloni albi şi, legat de mână cu o mănuşă, aveau un fel de coşulet uşor. Pe măsură ce se încălzeau, aruncând mingea în perete, Consulul simţea cum Nicholas devine din ce în ce mai tensionat lângă el.

— Ei vezi, tată. Vezi de ce am venit? Nu-i aşa că este splendid? La început Brande nu înţelese, dar uitându-se în direcţia privirii copilului, îşi dădu seama că era fixată pe unul dintre jucătorii de la San Jorge, un om înalt şi subţire, care se mişca cu graţie şi uşurinţă pe teren. Era José.

Consulul îşi pierdu morga şi câteva clipe rămase nemişcat. Într-o clipă înţelese foarte bine situaţia – dorinţa băiatului de a veni la meci şi cunoştinţele sale extraordinare despre regulile jocului – era vorba despre neverosimila, dar sigura complicitate cu grădinarul.

— Priveşte, priveşte, tată, spuse Nicholas entuziasmat. Încep acum. Şi José ne-a văzut, tocmai ce mi-a făcut cu mâna.

Pe teren, atacantul de la Huesca îşi luase deja poziţia de joc şi după ce bătu pelota o dată, o aruncă în zid. Plictisit, Harrington Brande urmărea zborul mingii, conştient de un sentiment de opresiune care era în creştere. Dacă nu ar fi fost încercuiţi de mulţime din toate părţile, s-ar fi ridicat şi şi-ar fi luat fiul din această încercuite odioasă. În loc să facă asta, deşi era conştient că-l va durea şi mai tare, Consulul se uită spre băiatul care, pe marginea băncii, fără să se gândească la vreun disconfort, era complet absorbit de joc. Cu ochii mari şi gura întredeschisă, cu micii săi pumni strânşi, se mişca şi rămânea nemişcat la unison cu ceilalţi spectatori,

murmurând exclamaţii de acord sau dezacord şi chiar, din când în când, vociferând odată cu ceilalţi.

— *Olé. Ole*. Haide, San Jorge. Jucat... oh, bine jucat, José, *amigo*.

Făcând un efort, Harrington Brande îşi luă privirea de la el şi se întoarse spre teren. Încălziţi de mişcare, jucătorii erau acum angajaţi într-o serie de curse lungi, aruncând pelota spre perete din fiecare unghi al concha. Era incredibilă uşurinţa cu care prinseră mingea şi aproape fără a o ţine deloc în coş o aruncară cu putere înapoi, ca pe un glonţ, pentru a marca. Cele două echipe, remarcă Brande, erau la fel de bune şi tabela de marcaj indica în acel moment o egalitate la 19.

Cei doi jucători de la Huesca erau tineri şi agili. În schimb, fundaşul de la San Jorge era matur, scund şi cu pielea închisă la culoare, avea părul tuns scurt şi juca cu un aer hotărât. În ciuda experienţei sale, nu avea suficientă viteză, astfel că nu reuşea să-şi acopere partea sa de teren.

Partenerul său trebuia să compenseze acest handicap şi consulul remarcă iritat jocul fluent al lui José, siguranţa instinctivă a loviturilor sale care îl plasa cu mult deasupra celorlalţi jucători de pe teren. Şi atunci, dintr-odată, consulul îşi dori ca San Jorge să piardă acel meci.

Cu o figură impasibilă, aceasta fiind atitudinea sa oficială, Harrington Brande începu să urmărească atent fiecare lovitură, fiecare punct al jocului. Scorul era acum 35 la 32 în favoarea celor de la Huesca, care foloseau o strategie excelentă şi concentrau toate loviturile spre fundaşul de la San Jorge. Sub presiunea acestor atacuri constante şi a vârstei care-şi spunea cuvântul, jucătorul obosea în mod evident, şi Brande rânji satisfăcut când suporterii locali începură să strige şi să-i adreseze tot felul de injurii.

— Ole... ole... pune osul la muncă, Jaime. Fugi, câine bătrân ce eşti. Haide, José, amigo, pentru numele lui Dumnezeu, spală ruşinea.

José acoperea tot terenul, aruncându-se, întinzându-se, lovind, mereu cu un surâs în colţul buzelor, deşi acum respira sacadat şi transpira prin toţi porii. Dar în ciuda eforturilor sale, cei doi jucători de la Huesca se agăţară cu disperare de avantajul lor şi scorul crescu încet, dar sigur până când ajunse 48 la 46 în favoarea lor.

Mulţimea era extrem de agitată, ţipa, gesticula, susţinea cu fervoare echipa şi trăia momentul cu o intensitate specifică popoarelor latine. Şi micul Nicholas, palid din cauza entuziasmului, striga din răsputeri, laolaltă cu ceilalţi spectatorilor.

— Haide, San Jorge. Haide José. Vrem să câştigi... să câştigi...

În acel moment, înaintaşul de la echipa din Huesca fentă, şi Jaime, prins pe picior greşit, nu reuşi să returneze mingea. Îşi ridică disperat braţele în aer şi din rândul suporterilor lui San Jorge se auziră exclamaţii de supărare. Echipa din Huesca mai avea nevoie de un singur punct pentru a câştiga meciul.

Mingea trecea dintr-o parte în cealaltă, iar meciul se apropia de sfârşit. La un moment dat, liderul echipei din Huesca alunecă pe beton şi rată pasa. Se ridică de îndată fără a fi rănit şi le făcu cu mâna suporterilor săi. Dar abia se reluă jocul, şi José execută un as printr-o lovitură fulgerătoare. Din public se auziră urale de încurajare. Scorul era acum 49 la 48.

Într-o tăcere totală, José se duse în colţul terenului de unde urma să servească. Întreaga arenă amuţi când jocul reîncepu. Suspansul şi încordarea spectatorilor atinseseră cote maxime. Jucătorii de la Huesca nu iniţiau acţiuni hazardate, aşteptând ca adversarii lor să facă o greşeală, conştienţi de responsabilitatea care le revenea. Schimburile de mingi se desfăşurau într-un ritm rapid când, dintr-odată, braţul lung al lui José lansă o minge într-un unghi închis între cei doi adversari. Scorul era egal la 49.

Publicul nu mai îndrăznea nici măcar să respire. Toţi

stăteau în picioare, aplecaţi înainte, uitându-se la mingea care zbura, ricoşând din panouri. Echipa din Huesca, impulsionată de un fel de curaj al disperării, lăsase deoparte toate măsurile de precauţie şi voleurile erau extrem de temerare. O dată, de două ori executară pase aparent imparabile, dar José, cu o inspiraţie genială, reuşise cumva să le returneze. La un moment dat se confruntă cu un voleu larg la care părea cu nu va mai ajunge. Sări sus de tot în aer şi lovi cu toată puterea mingea, pe care o expedie în terenul advers, câştigând astfel punctul.

Un oftat lung se ridică până la cer, apoi se dezlănţui nebunia. Oamenii îşi aruncau pălăriile în aer, plângeau, râdeau, se îmbrăţişau unii cu alţii şi strigau ca într-un fel de delir extatic.

Nicholas se urcă pe bancă cu ochii strălucitori şi continuă să dea din mâini, scandând entuziasmat:

— Ura! Ura! Ştiam eu că va reuşi! Ştiam eu! Ştiam eu! Ura!

În vreme ce jucătorii extenuaţi se îndreptau spre ieşirea din teren, mulţumea escaladă bariera şi îi înconjură. Într-o clipă, José fu încercuit, sărutat şi ridicat în aer şi când, în cele din urmă, ceru îndurare, fu cărat pe braţe afară din teren.

— Of, tată, spuse Nicholas cu respiraţia tăiată, coborând, în cele din urmă, de pe banchetă. Nu-i aşa că a fost minunat? Mă bucur atât de mult că m-ai adus aici.

Consulul răspunse cu un surâs forţat. Punctul de maximă tensiune al jocului şi demonstraţia care urmase îl făcuseră să înţepenească. Dar pentru nimic în lume nu ar fi dezvăluit acea stranie şi inexplicabilă amărăciune pe care o resimţea. Îl luă pe fiul său de mână şi, după ce mulţimea se împrăştie, plecară în tăcere către Plaza.

— De fapt, noi am repurtat o victorie, spuse Nicholas când intrară în maşină, fiindcă José e membru al casei noastre. Şi pentru că el a fost cel care a câştigat partida aceasta.

Fără a răspunde, Harrington Brande răsuci cheia. În vreme ce maşina demara, iar el se uita drept înainte, băieţelul începu să îi arunce priviri nedumerite, întrebându-se dacă nu cumva îl ofensase în vreun fel pe tatăl său.

— E ceva în neregulă, tată? întrebă el în cele din urmă.

Întrebarea fu urmată de o tăcere destul de lungă.

— Nu, nu, Nicholas, totul este în regulă, doar că mă doare capul foarte tare. Vezi tu, nu sunt obişnuit să mă înghesui într-o mare de oameni şi nici să fiu împins şi lovit şi să primesc coate în stomac şi astea toate doar pentru un joc prostesc.

— Dar, tată... spuse Nicholas confuz, care era pe punctul de a protesta în vreun fel, dar se opri văzând chipul mohorât al tatălui său.

Cina era deja pregătită când ajunseră acasă, dar tăcerea continuă să persiste între ei pe întreaga durată a mesei, una din acele tăceri de gheaţă care îndepărta oamenii şi pe care consulul o impunea periodic atunci când se retrăgea undeva în forul său lăuntric şi examina lucrurile şi oamenii ca şi cum ar fi văzut, asemenea unui zeu supărat, doar aspectele empirice şi eterne.

— Să mă duc sus, tată? întrebă Nicholas pe un ton moale, după ce îşi bău tot laptele din pahar.

— Cum doreşti.

Încet şi trist, băieţelul urcă scările late de lemn. Bucuria zilei, cu toate lucrurile ei noi şi incitante, aproape că dispăruse. Uitase de José şi de joc şi nu se mai gândea decât la figura imobilă şi dură a tatălui său. Obişnuit cu ritualul comun al serii, se simţea acum abandonat în dormitorul mare şi întunecos. Se dezbrăcă, se spălă şi se îmbrăcă cu cămaşa de noapte. Apoi se întoarse şi-l văzu pe consul care stătea în prag.

— Oh, tată! exclamă el, oftând uşurat. Am crezut că nu o să mai vii.

Consulul răspunse cu gravitate:

— Nu cred că se va întâmpla vreodată să nu-mi fac

datoria.

— Îmi pare rău dacă te-am supărat cu ceva, îmi pare tare rău, tată. Îi era foarte greu să-ţi reţină lacrimile. Dar eu... eu chiar nu ştiu ce am făcut.

— Îngenunchează pentru rugăciune. Consulul se aşeză în locul său obişnuit, îşi puse mâna pe umerii băiatului şi spuse cu o voce joasă: Nicholas, acum ai crescut. Trebuie să ştii şi tu cât de dureroasă şi dificilă a devenit viaţa mea. Cred că-ţi dai seama ce povară am avut de dus de când... mama ta ne-a părăsit. În ultima perioadă insomnia mea accentuată de munca literară pe care o prestez m-a secătuit de puteri. Sunt zile când mă simt atât de epuizat încât de-abia reuşesc să mă concentrez asupra a ceea ce am de făcut. Şi cu toate astea... spuse consulul, ridicând dintr-o sprânceană, şi cu toate astea, m-am dedicat ţie cu trup şi suflet.

Băiatul îşi lăsă capul în jos. Lacrimi ca nişte mici cristale apărură pe genele lui moi.

— Da, Nicholas, nu am fost doar tatăl tău, dar şi prietenul tău, profesorul tău, doctorul tău. Nu pot să neg că aceasta nu mi-a adus o fericire profundă... o bucurie şi o stare de confort psihic care au fost ca un balsam pentru rănile mele. Este vorba, dragul meu copil, de o dovadă de dragoste. Dar cu toate acestea, chiar şi cele mai altruiste pasiuni cer în schimb puţină afecţiune. De aceea astăzi inima mea a fost sfâşiată la gândul că tu nu ţii la mine.

— Nu, nu, tată, strigă Nicholas, în cele din urmă, nu este adevărat. Cum poţi să crezi aşa ceva?

Prin mintea lui trecu un gând asemenea unui fulger.

— Unele lucruri sunt grăitoare, fiul meu. Un cuvânt rostit dintr-un impuls de moment... o privire... un gest întâmplător...

— Nu, nu, aproape ţipă Nicholas. Te iubesc, ştii că te iubesc. Mama s-a purtat îngrozitor cu tine, dar eu nu voi face asta. Vom fi împreună mereu. Tremurând din tot corpul, Nicholas se întinse şi îşi puse braţele în jurul taliei tatălui său.

— Băiatul meu, murmură consulul, strângând tare la piept acea mică povară în viaţă. Când simţi pe pieptul său bătăile inimii copilului care îl duceau cu gândul la o mică pasăre, îl invadă o căldură infinită, topind durerea din sufletul său. Oftă profund şi-şi închise ochii.

În cele din urmă, se desprinse uşor din îmbrăţişare.

— Şi acum, copile, spune-ţi rugăciunea şi apoi o să-ţi citesc câteva pagini.

5

Deşi reconcilierea fu dulce, la fel ca recunoaşterea faptului că Nicholas era mai ataşat ca oricând de el, consulul nu putea să uite rolul jucat de José în acea înstrăinare ce survenise între ei pentru o clipă scurtă şi dureroasă. De obicei, când pleca dimineaţă de la vilă, făcea un scurt semn cu capul, ca răspuns la salutul politicos al lui José. Acum, trecu cu o indiferenţă studiată, cu faţa întoarsă şi cu ochii privind fix înainte, ca şi cum ar fi evitat să-l vadă. Dar în acel scurt moment, era foarte conştient de prezenţa tânărului, de corpul lui tânăr, de puterea braţelor lui viguroase şi de surâsul lui nevinovat şi cald. Se simţi cuprins de un puternic resentiment, o iritare care nu dispăru nici după ce ajunse la birou.

Încercă să-şi alunge această senzaţie. I se părea absurd să se lase deranjat de un biet servitor, un tânăr din oraş care nu avea nimic deosebit şi era sub demnitatea lui să facă ceva în legătură cu o acţiune care, la urma urmei, devenea şi mai lipsită de importanţă, privită retrospectiv. Fără nicio urmă de îndoială că omul se lăuda cât de bun era la *pelota* şi insistase să vină să-l vadă jucând. Nu era nimic mai mult de atât. Cu toate acestea, în ciuda asigurărilor pe care şi le oferi singur, consulul continuă să fie chinuit de acea senzaţie bizară de gelozie, resimţind o animozitate care părea să crească din ce în ce mai mult, de la o zi la alta.

O vreme José nu remarcă nimic, dar, cum în fiecare dimineaţă îşi vedea angajatorul trecând pe lângă el fără să schiţeze nici cel mai mic gest, începu să se teamă că

nu era satisfăcut de serviciul lui şi în adâncul sufletului său simplu suferi. Nu se prea găsea de lucru în San Jorge. Un post bun reprezenta o raritate şi el trebuia să se gândească şi la mama lui, Maria, nemaivorbind de cele două surori ale sale, de bătrânul Pedro, bunicul său, care nu mai avusese niciun accident vascular cerebral de şapte ani de zile. Alarmat, el îşi intensifică eforturile care oricum erau destul de mari, ajungea cu jumătate de oră înainte de ora prevăzută şi pleca doar atunci când se însera de-a binelea.

Într-o dimineaţă, când lucra pe o cărare necurăţată dincolo de zidul de piatră, văzu adânc ascunse în muşchi trei steluţe albe şi fragile încă umede de la rouă – primele frezii ale sezonului. Ochii îi străluciră de încântare şi rămase mut de admiraţie câteva clipe uitându-se la flori, după care, dând din cap, ca pentru sine, le culese. Apoi se duse în magazie, unde, fluierând bucuros, le legă cu o bucată de rafie, folosind ca fundal o ferigă. Aranjându-se în faţa bucăţii de oglindă, se grăbi să se ducă la intrarea în casă. Nu trebui să aştepte prea mult înainte ca angajatorul său să apară pe verandă.

— *Señor*, spuse José, după care se opri, incapabil să rostească discursul pe care îl pregătise în prealabil. Nu făcu decât să zâmbească cu mult respect şi să-i întindă buchetul de flori.

Urmă o perioadă de tăcere. Consulul, lăsând foarte clar impresia că face un mare efort, se întoarse încet şi, pentru prima dată de la jocul de pelotă, se uită direct la tânăr. Această acţiune, care păru să dizolve o inhibiţie primitivă şi adânc înrădăcinată în suflet, îi produse o senzaţie bizară de eliberare. Tensiunea pe care şi-o reprimase mult timp se topi pe loc şi el arboră un calm desăvârşit.

— Ce este asta? întrebă el pe un ton rigid.

— E pentru plăcerea dumneavoastră, domnule, să îl purtaţi. Primele frezii ale primăverii.

— Ai cules... aceste flori...

— ...da, *señor*.

— Nu ai dreptul să faci asta. Aceste flori sunt ale mele şi eu nu doresc să fie culese. Vreau să crească în grădină, acolo unde este locul lor.

— Dar, *señor*... spuse José, după care amuţi.

— Şi cu asta basta. Eşti un om prost şi cu mult prea multă iniţiativă. Îţi depăşeşti atribuţiile. Să nu se mai repete aşa ceva în viitor. Ai înţeles?

Sub privirea rece şi fixă a consulului, José lăsă şi el capul în piept şi aspectul său tineresc păru să se volatilizeze. Lăsă trist în jos bucheţelul de flori parfumate care se încălziseră în mâinile lui transpirate, după care se mai gândi, şi, neştiind ce să facă cu mica ofrandă refuzată, o puse după ureche. Când plecă, cu mişcări stângace, îndreptându-se spre tufa de mirt, văzu că Garcia stătea lângă maşină cu o grimasă bizară, care făcea ca faţa lui impasibilă să pară şi mai crudă; aşadar, Garcia fusese martorul umilirii sale. Îşi muşcă buza şi întoarse capul pentru ca el să nu observe că-i ardeau obrajii.

Consulul plecă în oraş, stând ţeapăn pe locul din spate al automobilului, cu geamurile lăsate, pentru a simţi briza plăcută. Era relaxat şi satisfăcut, asemenea unui om care s-a dezbrăcat de o haină ce-l irita şi acum resimţea din nou starea de confort şi normalitate. Se afla într-o dispoziţie atât de bună, încât atunci când intră în birou şi-l descoperi pe Alin Burton aplecat asupra unei grămezi de hârtii se opri şi remarcă:

— Bună dimineaţa, Burton. Apropo, cred că a venit vremea ca tu şi soţia ta să ne faceţi o vizită la Casa Breza. Ce-aţi zice de duminica viitoare? Veniţi după-amiază şi vom bea ceaiul împreună.

— Oh, vă mulţumesc, domnule, exclamă Alvin recunoscător. Vă mulţumesc foarte mult. Ştiu că doamna Burton...

— Desigur, îl întrerupse consulul brusc. Vă aşteptăm pe amândoi la ora cinci. Să nu întârziaţi!

Trecu în biroul lui privat, acolo unde îl aştepta deja pe masă un exemplar proaspăt al ziarului *Echo de Paris* cu învelitoarea desfăcută cu grijă, dar starea lui de moment era mult prea creativă pentru a se mulţumi doar cu fiţuica de ştiri. O privire rapidă îi confirmă că în corespondenţa lui nu era nimic important. Se aşeză pe scaun şi, permiţându-şi una dintre rarele abateri de la rutina obişnuită, scoase din sertarul de jos pachetul pe care îl adusese de acasă cu o zi înainte – manuscrisul lui despre Malbranche. Pentru restul lumii, poate că Nicholas Malbranche era o figură necunoscută şi anostă, dar, pentru Harrington Brande, acest francez uitat de lume, care în secolul al optsprezecelea încerca să adopte învăţăturile teologice ale lui Descartes, devenise un exemplu în a cărui filosofie el găsise modelul comportamentului său, ecoul sonor al sufletului său. Faptul că Malbranche fusese ignorat nu făcuse decât să-i mărească ardoarea şi mândria că el personal avea să fie apreciat ca descoperitorul unui model pe care îl scosese din obscuritate pentru a-l aduce la lumina zilei.

În ultimii zece ani, cu o ambiţie sporită, muncise susţinut pentru finalizarea unui studiu dedicat eroului său. De câteva ori trimisese prima parte a manuscrisului său mai multor edituri de prestigiu. Lipsa unui răspuns – pentru că niciuna dintre edituri nu manifestase nici cel mai mic interes – era extrem de incitantă pentru că nici el nu era imun la trecerea timpului sau la succesul altuia, dar acest lucru nici nu-l surprinsese şi nici nu îl făcuse să se răzgândească. Considera că lucrarea sa era prea erudită pentru a se bucura de popularitate şi, dacă ar fi fost necesar, îşi propusese să o scoată chiar pe cheltuială proprie, încrezător că, atunci când va fi citită în cercul restrâns de savanţi europeni, aveau să-i fie recunoscute meritele. În mod ostentativ îl botezase pe fiul său Francis Nicholas, în ciuda protestelor soţiei sale, a cărei lipsă de entuziasm pentru proiectul său fusese doar una dintre trădările faţă de el. Niciodată nu avea să-i ierte acel

episod, când, copleşit de dragostea faţă de ea, îi permisese să citească câteva capitole ale capodoperei sale şi insistase să-i afle părerea.

— Mă tem că nu ştiu îndeajuns de mult despre asta, îi răspunsese ea evaziv.

— Bineînţeles, şi nici nu mă aştept să înţelegi filosofia, draga mea, dar stilul, expunerea... dinamica întregii cărţi...

— Nu, pe cuvânt, chiar nu pot să judec.

— O, haide, spusese el râzând jucăuş şi mângâind-o pe mână, fii cât de critică vrei, spune-mi adevărul.

Urmase o perioadă de tăcere. După care, încolţită, ea îi zâmbise fad, ca de obicei, ca şi cum i-ar fi cerut iertare.

— Dacă insişti să îţi spun, Harrington, atunci crede-mă că m-a plictisit de moarte.

Ei bine, şi Malbranche avusese parte de calvarul său. Şi acum, toate acestea trecuseră, manuscrisul era aproape definitivat şi, anticipând într-un fel răzbunarea sa triumfătoare, consulul luă hotărât stiloul în mână. Dar după ce făcu acest lucru, se opri în mod inexplicabil şi înălţă capul. Ca şi cum ar fi văzut din nou umilinţa din privirea lui José şi faţa lui tristă. Apoi, pe măsură ce scria, chipul îi devenea tot mai zâmbitor.

6

Duminică, Brande decise să-i primească pe cei doi Burton în grădină, unde avea să le ofere ceaiul. După-amiaza era plăcută şi călduţă. În plus, pentru că se însera devreme, oaspeţii lui nu vor zăbovi prea mult în vizită. Îi spuse lui Garcia să pună masa în luminiş şi să pregătească sendvişuri şi câteva din tartele locale, aşa-numitele *pan de jabon* despre care el credea că ar fi fost pe gustul doamnei Burton.

Pe măsură ce se apropia ora la care urmau să vină oaspeţii, el se simţea tot mai bine. Petrecuse o zi încântătoare cu Nicholas, doar ei doi, împreună, răsfoind o ediţie în folio a unor tablouri andaluziene din secolul al optsprezecelea pe care, ca un adevărat cunoscător, o cumpărase pe câţiva pesos dintr-un mic magazin de lângă consulat. Şi acum, uitându-se printre crengile arborilor la fiul său care arăta extrem de bine în costumul bleumarin şi cu guler alb apretat, fu uimit să constate cât de mult se îmbunătăţise sănătatea băiatului. Nu mai avea acel aer de fragilitate extremă, şi culoarea bolnăvicioasă a chipului său fusese înlocuită de o tentă maronie sănătoasă. Ba chiar şi umerii lui înguşti păreau să se fi dezvoltat în ultimul timp. Nu trebuie să ne grăbim niciodată, bineînţeles, îşi spuse el, dar cu toate acestea, simţi o satisfacţie profundă că Nicholas începuse să răspundă la grija pe care el i-o purtase dintotdeauna.

Alvin şi soţia sa au ajuns punctuali cu o maşină închiriată, şi, după ce îi întâmpină cu graţie, consulul le propuse o plimbare în grădină. Alvin şi Nicholas o luară

înainte, iar el, împreună cu doamna Burton îi urmară. Era o tânără tăcută, cu ochelari şi un ten proaspăt, destul de drăguţă, se gândi el, dar avea un aer comun. Purta o rochie de voal, maro, despre care el presupunea că şi-o făcuse singură, acasă, decupând tipare din revistă. Era originară dintr-un orăşel din Michigan şi provenea dintr-o familie numeroasă. Îl cunoscuse pe Alvin în campusul Universităţii de Stat. Faptul că părea inteligentă şi cu o fíre agreabilă nu îl împiedică să o clasifice drept ciudată. Cu toate acestea, dorinţa ei de a-i fi lui pe plac chiar îi producea satisfacţie. Din această cauză, se decise să fie politicos şi, când se aşezară la masă, se întoarse şi spuse cu eleganţă:

— Vreţi să ne faceţi onoarea să fiţi gazdă? După cum ştiţi, casa noastră de aici este populată de burlaci, aşa că se simte absenţa rafinamentului societăţii feminine. Îl amuză puţin să vadă cât de repede răspunse ea atenţiei sale, umplând şi dându-le ceştile de ceai cu un amestec de stângăcie şi timiditate. Şi din nou, din dorinţa de a-şi demonstra propria putere, el începu să vorbească în cel mai captivant mod cu putinţă. Atunci când voia, ştia să fie un interlocutor extrem de interesant şi acum îşi dădea toată silinţa, recurgând la aspectul mai puţin sofisticat al experienţei sale, pentru a lăsa impresia unui gentleman învăţat şi a unui interlocutor binevoitor, povestindu-le mici anecdote şi zugrăvind tabloul vieţii sale în Europa care era, probabil, mai degrabă strălucitor decât real.

— Oh, e atât de minunat! oftă Alvin, când consulul îşi termină povestirea despre încoronarea regelui Albert, la care participase şi el la catedrala din Bruxelles, în timpul şederii sale în Belgia. Eu şi soţia mea am fi dat orice să fim prezenţi la o ceremonie atât de interesantă. Nu-i aşa, Carol?

— Da, încuviinţă ea calm, lăsând privirea în pământ.

— Vei avea şi tu ocazia, spuse Brande îndatoritor.

— Oh, sperăm din tot sufletul! Nu-i aşa, draga mea?

Ea nu-i răspunse, dar se uită la soţul ei cu o tandreţe

atât de profundă, încât consulul, care nu putea să observe o căsătorie fericită fără să se gândească la mariajul său ratat, simţi o durere acută. Nu erau căsătoriţi decât de optsprezece luni, desigur, dar nu încăpea nicio îndoială că între ei exista o legătură foarte puternică. Oare de ce această non-entitate nervoasă care se bâlbâia de fiecare dată când vorbea direct cu el şi avea adesea un comportament ridicol de adolescentin putea să inspire o afecţiune atât de mare, în timp ce el, care era superior în toate privinţele, eşuase aşa de lamentabil în încercarea de a ţine lângă el singura femeie pe care o iubise vreodată?

Cu un cinism de care nu se credea în stare, consulul se întoarse către doamna Burton.

— Nu m-am gândit niciodată până acum, spuse el, cu un calm desăvârşit, dar cred că San Jorge este un loc extrem de plictisitor pentru o femeie.

În ochii ei miopi se citea surpriza.

— Oh, nu... deloc, domnule.

Faptul că ea îi spusese domnule îl făcu să se simtă bătrân, ceea ce-i provocă un alt junghi în inimă.

— Păi, se îngrijeşte de apartament, spuse Hurton cu afecţiune, şi trebuie să recunosc că l-a transformat într-un adevărat cămin pentru noi.

— Cămin, spuse consulul ca un ecou, pe un ton greu de definit.

— Da, domnule. După cum vă spuneam, este mic, dar foarte intim.

— Cu toate acestea, îmi imaginez că nu există o viaţă socială satisfăcătoare pentru un cuplu tânăr nevoit să locuiască pe o străduţă lăturalnică, într-un obscur orăşel spaniol, insistă consulul.

Pentru prima dată, Carol Burton se uită fix la el. Oare era posibil, se întrebă el însuşi, ca, în ciuda indiferenţei pe care o afişa, ea să fi înţeles intenţiile mai profunde ale remarcii sale? Femeia răspunse repede:

— Vă asigur că avem o mulţime de prieteni, domnule.

Nu ocupă o poziţie socială înaltă, dar sunt de treabă… Brutarul, băcanul, bătrânul preot, părintele Limaza şi producătorul de ţigarete de jos. Mergem adesea cu barca prin golf împreună cu Miguel, fiul lui Alcade. Seara, uneori, ne ducem la teatru – vechile filme spaniole sunt extrem de amuzante – şi după aceea luăm cina la Chantaco. Ar trebui să gustaţi şi dumneavoastră berea pe care o au acolo. E de cea mai bună calitate. Şi apoi am mai înfiinţat şi un mic club pentru fetiţele şi băieţeii din zonă. Practicăm tenisul de masă şi alte sporturi. Eu le dau îngheţată şi Alvin chiar a încercat să îi înveţe baseball. Obrajii i se îmbujorară. Continuă surescitată: Ne-ar bucura foarte mult să vină şi Nicholas acolo, cred că i-ar face plăcere compania celorlalţi copii… mai ales dacă se simte singur aici.

După aceea urmă o pauză. Figura consulului împietri. Da, ce-ar fi fost să-l trimită pe Nicholas să se joace cu toţi acei copii comuni? Doar sacrele îndatoriri ale ospitalităţii îl împiedicară să îşi manifeste indignarea. Cu toate acestea, se gândi Alvin cu candoare, lucrurile merseseră foarte bine. După ce, împreună cu Carol, discutară câteva minute despre Nicholas, se uită la ceas cu un aer indiferent.

— Nu vrem să vă mai reţinem, domnule, este vremea să plecăm.

Erau pe punctul să se ridice, când, pe pietriş, se auziră paşi şi Nicholas, care de ceva timp se uita în grădină aşteptând ceva, îşi pierdu dintr-odată acel aer preocupat pe care îl avusese toată după-amiaza.

— Uitaţi! exclamă el bucuros. Iată-l! Cred că a găsit până la urmă. Şi înainte ca tatăl său să-l poată împiedica, strigă cu o voce plină de entuziasm. José, José, vino aici!

Urmă o tăcere stupefiată.

Consulul se ridică în picioare, încruntându-se.

— Ce vrei să spui, Nicholas? Taci odată!

Din umbra grajdului unde stătea nehotărât, José porni agale spre ei, dar cu un zâmbet triumfător pe buze. Era

îmbrăcat cu hainele de duminică, cu pălăria lui catalană pe cap şi în mână ţinea un buchet.

Cu privirea fixă şi cu buzele strânse, Brande se uită la tânărul care se îndrepta spre ei şi care se materializase pe neaşteptate la chemarea fiului său. Ce căuta acolo duminică, la acea oră? Simţi o răceală străbătându-i tot corpul. Şi, de parcă n-ar fi fost de-ajuns, Nicholas sărea pe scaun şi striga nepoliticos de faţă cu musafirii:

— Ura! Foarte bine, José!

— Vrei să taci din gură? spuse Brande pe un ton grav.

José ajunsese deja la ei şi, făcând o mică plecăciune precum un matador rustic, îşi scoase pălăria lui absurdă, punând-o sub braţ. Mai întâi îi zâmbi lui Nicholas, apoi privirea sa fixă şi serioasă se aţinti asupra consulului.

— *Señor*, începu el, îmi cer scuze că vă deranjez. Vă aduc un mic dar. Florile nu erau ale mele şi am greşit când le-am cules pentru dumneavoastră, lucru de care îmi pare rău. Dar ceea ce vă ofer acum îmi aparţine, *señor*, şi vă rog să-l acceptaţi. Deschizând pachetul de crengi de salcie, el le arătă, nu fără mândrie, doi păstrăvi frumoşi, aşezaţi unul lângă altul, lângă un pat de mentă sălbatică.

Rigid şi nemişcat, consulul nu-i dădu niciun răspuns, dar Nicholas se aplecă extrem de interesat, pentru a vedea mai bine, şi spuse entuziasmat:

— Ce minunăţie, José, şi cât de mari sunt! I-ai prins în lacul de la moară sau în râul de mai sus? Spune-mi repede.

Ca şi cum abia acum îşi dădea seama că toate privirile erau aţintite asupra lui, José se înroşi uşor şi îşi mişcă bocancii grei, acoperiţi de praf gălbui.

— În râu, răspunse el, zâmbindu-i lui Nicholas, după care continuă ca şi când ar fi vrut să le explice celorlalţi. E un curs de apă unde obişnuiesc să mă duc, destul de departe în munţi, apa e cristalină, dar păstrăvii sunt greu de prins. Am stat toată dimineaţa şi am crezut că norocul n-o să-mi surâdă. Dar înainte să plec, i-am prins pe

aceştia doi şi fiecare are mai mult de un kilogram. Privirea sa caldă se opri asupra consulului, şi tânărul îşi şterse transpiraţia de pe buza inferioară. Sunt foarte proaspeţi, *señor*, sper că o să vă facă plăcere.

Harrington Brande se aşeză cu mâinile pe masă perfect nemişcat ca o statuie, poate statuia unui bărbat ilustru, aflată pe un piedestal, într-o piaţă publică. Figura lui avea duritatea marmurei, dar el îşi simţea tâmplele zvâcnind, în vreme ce sângele îi fierbea în vine.

— Îmi pare rău, spuse el într-un târziu. Nu mănânc niciodată păstrăvi. Şi nu-i fac bine nici fiului meu.

— Dar aceştia sunt păstrăvi albi, *señor*, adevăraţi păstrăvi de munte... zise José cu vocea tremurând. Foarte delicaţi.

— Nu, mulţumesc, spuse consulul, după care îşi îndreptă privirea către oaspeţii săi. Poate aţi dori să îi luaţi voi?

— O, nu, nu, răspunse Alvin Burton repede şi în vocea lui se simţea stinghereala.

— Atunci du-i la bucătărie, zise consulul, întorcându-şi privirea glacială de pe faţa transpirată a lui José. Nu reuşi să se controleze, în ciuda unui puternic efort de voinţă, şi spuse cu o voce tremurată şi dură. Probabil că îi vor mânca servitorii.

— O, nu, tată, strigă Nicholas consternat. José ni i-a adus nouă.

— Tu ţii regim şi nu ai voie să mănânci păstrăv.

În ochii copilului apărură lacrimi.

— Dar, tată...

— Destul, spuse consulul pe un ton incisiv. Acum poţi să pleci, omule.

Urmă o scurtă pauză. José se îndreptă de spate, ca şi cum ar fi fost extrem de obosit. Respira foarte greu şi făcu un efort să vorbească, dar, cu toate acestea, din cuvintele sale răzbătea o demnitate simplă şi ciudată:

— Îmi cer scuze că v-am produs o asemenea neplăcere, *señor*, dar m-am trezit azi-dimineaţă când încă era

întuneric, şi am mers doisprezece kilometri ca să pescuiesc aceşti peşti pentru dumneavoastră. Tenul lui arămiu devenise palid şi în ochii săi întunecaţi lucea o scânteie de pasiune. Ar fi trebuit să-mi dau seama că nu sunt destul de buni pentru dumneavoastră. Poate că în cazul acesta îmi veţi permite să îi iau eu acasă. Suntem foarte săraci, *señor*, şi sunt multe guri de hrănit, iar aceşti peşti ne vor îndestula masa.

Luă pachetul şi, cu o mică plecăciune, se îndepărtă. Nicholas simţi o durere acută şi-şi strânse pumnii.

— Nu-ţi face probleme, José, strigă el fără să se sinchisească de ceilalţi, mănâncă-i la cină şi ai grijă să primească şi bătrânul Pedro o bucăţică!

Apoi, când José dispăru, se ridică în picioare şi, cu o voce anemică, îşi ceru scuze, după care fugi în camera sa.

Doar mândria îl ajută pe consul să menţină controlul situaţiei. În ciuda amestecului de sentimente contradictorii care îl copleşiseră, se întoarse calm, ridică din umeri amuzat, după care se adresă oaspeţilor săi:

— Copiii din zilele noastre sunt imprevizibili. Iar Nicholas nutreşte o simpatie deosebită pentru servitorii proşti.

Continuă cu fraze meşteşugite şi, în scurtă vreme, îi făcu să râdă relatând povestea unui alt servitor renumit pentru boacănele sale, un napolitan cu sânge fierbinte care fusese bucătar pe navă şi a cărui pasiune era să crească un papagal. Atitudinea sa, când se ridică să-i conducă la maşină, nu trăda nimic din avalanşa de senzaţii pe care le resimţea.

Şi, după plecarea lor, rămase nemişcat şi se uită încruntat la munţii albaştri străbătuţi de apele râului Arengo, învăluiţi în ceaţa eternă.

7

În dimineaţa următoare, Brande coborî devreme pentru a-şi lua micul dejun. Se temuse că ar fi putut avea o noapte proastă, dar, în mod surprinzător, dormise foarte bine. Garcia îi aduse cafea şi fructe aranjate apetisant pe o farfurie rotundă de argint, după care rămase pentru a-l servi, tăcut şi impasibil, undeva în spate. Consulul se decise să îi facă o confidenţă, luând în considerare rezerva bărbatului, atitudinea lui distantă care reprezenta, desigur, chintesenţa serviciului prestat la familiile de obârşie nobilă, unde aflase multe secrete ce rămăseseră zăvorâte dincolo de acele buze impenetrabile.

— Garcia, spuse el, vreau să te întreb ceva.

Valetul făcu un pas înainte, fără a rosti vreun cuvânt, impersonal şi de nepătruns.

— Are legătură cu José, noul grădinar, spuse Brande, prefacându-se că mestecă în cafea. L-ai văzut vreodată făcând conversaţie cu fiul meu?

Urmă o pauză. Pe chipul lui Garcia nu apăru niciun zâmbet şi niciun muşchi nu se clinti.

— „Vreodată”, *señor* Brande? „Tot timpul” este răspunsul potrivit. Sunt mereu împreună, vorbesc, râd şi chiar lucrează împreună.

— Lucrează? În ciuda efortului său de a părea distant, Brande aproape se înecă rostind cuvântul.

— Da, desigur. Şi chiar prestează o muncă grea. Valetul vorbea pe un ton egal, dar se uita atent la consul şi privirea lui amintea de aceea a unei pisici. Săptămâna

trecută băiatul şi-a scos cămaşa. L-am văzut de la fereastra mea dezbrăcat până la brâu sub soarele fierbinte şi mânuind un cuţit lung.

— De ce nu mi-ai spus asta?

— Nu-mi place să bârfesc, ridică Garcia din umeri cu un aer indiferent. Ştiu că fiul dumneavoastră este fragil, sensibil... impresionabil. Şi acest José, vă întreb, señor, ce este el?

Se lăsă tăcerea, în vreme ce consulul învârtea întruna linguriţa între degete. Nu mai îndrăznea să mai pună şi alte întrebări valetului.

— Mulţumesc, Garcia. Mi-ai fost de mare folos. Contez pe discreţia ta.

În replică, bărbatul se înclină cu deferenţa obişnuită, dar, când îşi întoarse privirea, pe buze îi apăru un zâmbet sardonic, sugerând că totul era o bătaie de joc.

Rămas singur, Harrington Brande nu se simţea capabil să mai fumeze obişnuita ţigară de după masă, în schimb, căzu pe gânduri, bătând darabana cu degetele pe masă. Primul său impuls fu să-l concedieze pe José pe loc, şi astfel să scape de el pentru totdeauna. Dar, după ce mai reflectă puţin, îşi dădu seama că această măsură nu ar fi dus la rezolvarea problemei. Deşi părea o adevărată nebunie, între el şi acest individ de esenţă inferioară avea loc o bătălie latentă poate, dar, cu toate acestea, nu mai puţin reală şi totul era legat de afecţiunea lui Nicholas. Să-şi pericliteze oare poziţia şi să apară în postura de angajator nedrept care îl transformă pe tânăr într-un martir, dându-l afară fără un motiv plauzibil? De o mie de ori, nu. Mai devreme sau mai târziu, această situaţie se va repeta. Va trebui să se lupte din nou pentru a păstra dragostea fiului său şi poate chiar cu un oponent mai puternic. De aceea, prefera să se confrunte acum cu această problemă în condiţiile cele mai avantajoase pentru el. Când ajunse la această decizie, inima îi bătea mai tare şi simţea o dorinţă secretă de a-şi pedepsi inamicul, de a-l călca în picioare şi de a-i frânge spiritul.

Când se duse la maşină, îl văzu cu colţul ochiului pe grădinar stropind straturile de petunii, dar se făcu că nu-l observă. În acea după-amiază, după ore întregi de meditaţie la birou, se întoarse acasă cu o oră mai devreme decât de obicei, sperând să-i surprindă împreună, dar Nicholas era la etaj, făcându-şi lecţiile, şi grădinarul stătea de unul singur în iarba înaltă de lângă zid, ascuţindu-şi coasa cu mişcări lente. Harrington Brande se îndreptă cu paşi mari către acesta.

— Doresc să vorbesc cu tine.

— Da, *señor*. Tonul era respectuos şi acea scânteie care apăruse în pupilele întunecate cu o zi în urmă dispăruse, dar remarcă o anume duritate în expresia tânărului, un spirit de independenţă, o încăpăţânare care alimenta furia consulului. Spuse fără înconjur:

— Îţi interzic să mai vorbeşti cu Nicholas.

José îl privi atent câteva clipe.

— Dumnezeu mi-a dat limbă, señor, iar dumneavoastră îmi interziceţi s-o folosesc.

— Da, spuse consulul agresiv, cel puţin în ceea ce îl priveşte pe fiul meu. Şi sub nicio formă nu trebuie să-l pui să muncească. I-ai cerut să taie plante, să ude grădina şi să sape.

— Am încercat doar să îl fac mai puternic, răspunse José, astfel încât să nu zacă tot timpul, ca o fată bolnavă.

— Cum îndrăzneşti?

— Şi se simte deja reconfortat, insistă José cu încăpăţânare, puteţi vedea şi dumneavoastră... cum s-a bronzat şi cât de bine arată. Şi îi place să taie iarba cu secera mică pe care i-am confecţionat-o eu şi să-şi petreacă timpul cu mine, făcând mişcare în aerul curat.

Cuprins de un acces de furie, Brande deveni livid la faţă, dar, printr-un efort supraomenesc, reuşi să se calmeze. Spuse rigid:

— Fie îmi promiţi, fie părăseşti serviciul chiar acum.

Urmă o pauză lungă. José se uită la consul, apoi îşi îndreptă privirea în altă parte, după care, cu o figură

impasibilă, murmură:

— Promit.

Consulul era îmbătat de senzaţia de putere, ceea ce accentuă dorinţa de a-l răni şi de a-l învăţa pe tânăr o lecţie pe care să n-o uite niciodată. Pe când José se pregătea să îşi continue munca, consulul exclamă atât de brusc, încât José clipi des:

— Aşteaptă! Mai e o problemă. Grădina nu arată atât de bine pe cât mă aşteptam. Uite, aici, de exemplu, zise el arătând către o bucată de teren arid, în spatele unor copaci. Am decis să aduc pietre în locul acesta.

— Pietre, *señor*? repetă José ca un ecou.

— Da. Dacă muţi toate pietrele de pe terenul acela vei obţine materialul necesar.

José privi în direcţia indicată de consul.

— Acele pietre sunt extrem de grele, señor.

— Ţi-e frică de munca grea? se răsti la el Brande.

— Sper că v-am dovedit că nu mi-e frică, *señor*, spuse José cu calm, de parcă i-ar fi dat explicaţii unui copil, dar pentru o asemenea treabă e nevoie de câţiva oameni, lanţuri de fier, o macara...

— Vorbeşti aiurea. Poate fi făcută de un singur om.

— Şi dumneavoastră sunteţi om, *señor*, replică José pe acelaşi ton calm. Aţi putea să ridicaţi acele pietre?

— Nu fi insolent.

José îşi muşcă buza şi se uită cu atenţie către terenul unde se aflau acele pietre. Erau mari, ascuţite şi străbătute de intruziuni de cuarţ.

Unele dintre ele păreau nişte bolovani adânc înfipţi în solul dur şi, pentru ca lucrurile să fie şi mai complicate, tot terenul era plin de rădăcini ale unor eucalipţi ce fuseseră tăiaţi demult. Pentru a scoate din pământ şi a deplasa aceste stânci, ar fi trebuit să îşi distrugă toţi muşchii pe care-i folosea pentru lucruri mai plăcute în viaţă, în special pentru pelotă. Doar gândindu-se la acest lucru, tânărul se simţi mai trist şi abătut. Şi cu toate acestea, când se gândi la ce avea acasă, la mama sa, la

faptul că stătea în genunchi la baia publică, la cele cinci surori mai mici ale căror guri erau mereu deschise ca ale unor pui de vrabie, ca să nu mai spună şi de bătrânul Pedro care nu avea să mai câştige niciun ban tot restul vieţii lui, ştia că trebuie să-şi păstreze slujba cu orice preţ. În plus, mai era şi Nicholas, pe care îl îndrăgise atât de mult. Îşi înălţă capul cu gravitate şi arboră o mină demnă.

— Foarte bine, *señor*. O voi face.

— Mă gândeam eu că aşa va fi, spuse Brande cu un zâmbet forţat. Ai grijă să faci o treabă bună. Dacă nu va fi aşa, voi şti de ce.

Se întoarse şi plecă, înclinându-şi capul în semn de apreciere în direcţia lui Garcia, care stătea în pragul uşii, aşteptând să ia bastonul şi pălăria după ce avea să intre în casă. În seara aceea, după rugăciune, intenţiona să vorbească cu Nicholas.

În dimineaţa următoare, José începu să facă ceea ce i se ceruse. Nu avea decât nişte unelte rudimentare: o lopată, două hârleţe şi o roabă cu axul stricat. De cele mai multe ori trebuia să sape în jurul bolovanilor adânc înfipţi în pământ, apoi să-i ridice cu două bare de fier, să-i împingă pe roaba lăsată pe o parte şi să care totul câţiva zeci de metri pe un teren accidentat până la zona indicată de consul. Adesea, după ce reuşea cu greutate să urnească unul dintre bolovani, acesta aluneca de pe barele de fier şi se înfunda şi mai tare în pământ, sau atunci când îi transporta cădeau de pe roabă şi el trebuia să îi ridice din nou cu un efort supraomenesc.

Era o muncă istovitoare. Sezonul cald începuse de ceva vreme şi, deşi în zori de zi temperatura era relativ scăzută, soarele începea curând să ardă pe cerul strălucitor şi valuri de căldură se revărsau asupra micii grădini. Începură să-i apară bătături şi îşi rupse şi o unghie, iar transpiraţia îi invadase corpul din creştet până în tălpi. Pentru a împiedica sudoarea să-i intre în ochi, îşi rupse batista roşie de bumbac şi o legă pe frunte. O, ce uşurare simţea în acel moment binecuvântat când

soarele portocaliu dispărea în cele din urmă, în spatele mării!

Cu toate acestea, nu voia să renunţe. Era ca şi cum gândul la marea nedreptate care i se făcea îi întărise fibra spiritului şi, pe măsură ce zilele treceau, continua să-şi ducă la bun sfârşit sarcina cu un amestec de mândrie şi înverşunare. Aşezat în luminiş cu manualele sale şi într-o tăcere deplină, Nicholas îşi urmărea prietenul şi îi împărtăşea durerea. Vedea epuizarea care-i încetinea mişcările. Odată unul dintre bolovani căzu pe piciorul lui, şi Nicholas simţi cum i se opreşte inima în loc. Şi, ceea ce era mai rău, José nici măcar nu se mai uita la el, doar mergea dintr-un loc într-altul, uitându-se fix înainte cu aceeaşi expresie de suferinţă întipărită pe figură.

Băiatul îşi simţea inima invadată de sentimente contradictorii. Deşi nu îndrăznea să pună sub semnul întrebării comenzile date de consul, scopul acestora i se părea de neînţeles. Îşi iubea tatăl, în această privinţă nu încăpea nicio îndoială. Cu toate acestea, într-un alt fel, ţinea şi la José. Şi atunci de ce, o, de ce se ridicase această barieră a tăcerii între ei doi? Dintr-odată, când simţi că nu mai poate îndura această durere, lui Nicholas îi veni o inspiraţie care îi însenină sufletul. Era uimit că nu se gândise la asta mai din vreme. Nu trebuia să încalce dorinţele tatălui său, să nu-i dea ascultare, şi cu toate acestea, putea să îndepărteze distanţa dintre el şi José. Rămase o clipă nemişcat, după care rupse o foaie de hârtie dintr-un caiet şi, luând un creion, scrise aceste rânduri în grabă:

Dragă José, mi-am dat cuvântul că nu voi vorbi cu tine, dar nu am făcut nicio promisiune în privinţa scrisului. De aceea, pot să-ţi trimit această scurtă notă. Nu cred că greşesc cu nimic. Oricum, trebuie să fac asta pentru că-mi lipseşti foarte mult şi abia am reuşit să închid ochii noaptea asta din cauza gândurilor legate de tine.

José, munceşti mult prea mult; te rog, ia-o mai uşor. Aş

vrea să fiu alături de tine. Ţin minte că îmi spuneai că te ajut foarte mult atunci când am plantat şi am altoit împreună tamarinii. Eu m-am distrat de minune.

Dacă ţi-a înţepenit spatele, roag-o pe Maria să te maseze cu grăsime de gâscă, aşa cum mi-ai spus mie. Deşi nu am voie să muncesc, încă mai fac exerciţiile pe care mi le-ai arătat şi mă simt mai puternic ca oricând. Poate că şi eu voi fi într-o zi un jucător de pelotă. Te rog să-mi scrii fiindcă vreau să ştiu cum te simţi.

P.S. Le-a plăcut păstrăvul bătrânului Pedro şi celor cinci micuţe?

P.P.S Sper că şi ţie îţi este dor de mine.

După ce termină, Nicholas împături hârtia de multe ori, făcând un cub compact. Se uită împrejur pentru a se asigura că nu era spionat de la ferestre. Aşteptă până când José ajunse în dreptul lui şi aruncă ghemotocul de hârtie în roaba încărcată. Lovitura fu bine ţintită. Hârtia ateriză între doi bolovani şi rămase acolo în siguranţă.

Dacă José fusese surprins, nu lăsă să se vadă acest lucru, ci continuă să meargă anevoie către grămada de bolovani. Poate că nu observase nimic, sau poate, chiar mai rău, nu voia să-i citească mesajul. Băiatul simţi cum i se frânge inima, dar îşi reveni când îl văzu pe José luând calm hârtia înainte să răstoarne bolovanii, după care o ascunse în mână şi se îndreptă către umbra şopronului. La fiecare două transporturi se ducea în şopron să ia câte o gură de apă din sticla pe care o ţinea acolo, la răcoare. Dar de data aceasta, rămase mai mult timp înăuntru, şi, când ieşi, primul lucru pe care Nicholas îl remarcă, oarecum uimit, fu o bucată de creion galben pe care José o ţinea după ureche.

Sigur de sine, José se întoarse, aţintindu-şi privirea înainte. Cuprins de îndoială, copilul simţi că pielea i se contractă, apoi, când grădinarul ajunse în dreptul lui, îi zâmbi cu surâsul lui blând, care îi schimbă expresia feţei şi îi încălzi sufletul lui Nicholas. În acelaşi moment, cu o

mişcare rapidă a încheieturii lui antrenate, aproape fără să fie văzut, îi aruncă hârtia în braţe. În clipa următoare dispăru în spatele tufişurilor de mirt. Nicholas inspiră profund, bucuros şi, după ce rămase nemişcat un minut, savurând acel zâmbet dulce, ce refăcea prietenia pe care el o crezuse încheiată, despături bucata de hârtie. Pe ea, aşternute oarecum în dezordine, erau cuvintele lui José:

Amigo mio,
Eşti mult mai deştept decât José dacă ţi-a trecut prin minte varianta asta isteaţă. Scrie-mi mai mult, pentru că, în mod sigur, nimeni nu se va simţi ofensat. Munca asta nu e mare lucru pentru mine. Ştii că sunt puternic precum un măgar andaluzian şi ei excelează în privinţa forţei. Oricum, o să mă odihnesc când o să mă duc la pescuit duminică pe Arengo. Mi-aş dori să poţi veni şi tu. Cele cinci surori sunt bine, mulţumesc lui Dumnezeu, iar bătrânul Pedro a mâncat păstrăvul cu mare poftă. Chiar ţi-a fost dor de mine, micuţule? Asta mă face să mă simt mult mai bine.

Vreme de un minut, Nicholas închise ochii strâns, ca şi cum ar fi vrut să îşi fixeze pe ecranul minţii acele cuvinte binecuvântate. José nu îl uitase. Toată fiinţa lui răspunse la acel gând care îl făcea să tresalte de bucurie. Dintr-odată, râse tare şi, menţinându-şi corpul drept, puse mâna pe creion.

Cum poţi fi un măgar andaluzian când eşti cel mai bun jucător de pelotă din San Jorge? De asemenea, şi cel mai apropiat prieten pe care l-am avut vreodată. De fapt, nu mi-am făcut niciodată un prieten, aşa că nu e cine ştie ce compliment. Ha, ha, ha! De ce nu ungi axul roabei? Scârţâie îngrozitor. Cu toate astea, nu mă deranjează, ba chiar mi se pare că e ca o muzică, pentru că asta înseamnă că şi tu eşti prin preajmă. Nu mă pot opri din râs, atât sunt de fericit. Nicholas.

Aruncă, din nou, hârtia în roabă, după care, câteva clipe mai târziu, veni şi răspunsul.

Nu ung axul pentru că aşa toată lumea ştie că puturosul de grădinar munceşte. Dar dacă vrei să auzi şi muzică, poate că într-o zi voi cânta la clarinet pentru tine. Cântecele catalane te vor face să-ţi doreşti să sari şi să dansezi. Ta-ra, ta-ra, de-da, bum-bum. Şi asta am putea să facem fără să vorbim; am putea să ne jucăm şi cu mingea fără să schimbăm vreun cuvânt unul cu altul. Vezi, nici eu nu sunt chiar atât de prost.
José, măgarul.

După care urmă răspunsul:

Dacă tu eşti un măgar, atunci eu voi fi un purice. Astfel voi putea să fiu cu tine fără să fiu văzut. Şi aş putea să sar atât de sus cât vei dori. Dar te asigur că, dacă nu vei mai fi prietenul meu, te voi pişca foarte tare.
Nicco, puricele.

Data următoare, când trecu pe lângă el, José nu zâmbi şi, când despături bucata de hârtie, Nicholas citi:

Te rog să ai grijă, micule amigo. Garda stă pe verandă. Nu a văzut nimic, dar e mai bine să nu ne mai scriem până mâine. Mă gândesc tot timpul la tine.
José.

Băiatul înţepeni, asemenea uneia dintre plantele delicate de mare, care, la primul semn de pericol, încetează să-şi mai mişte extremităţile, după care şi le retrag. Cu simţurile în alertă, Nicholas ascunse hârtia în cămaşă. O tehnică mai corectă – ştia asta din cărţile pe care le citise – ar fi fost să mestece bucata de hârtie şi să o înghită, dar era mult prea mare şi probabil că i-ar fi

făcut rău. În afară de asta, el îşi dorea din toată inima să o păstreze. Rămase acolo cu ochii întredeschişi, umbriţi de pleoape. Nicholas era conştient de mângâierea marginilor dure ale hârtiei tari şi puţin ascuţite care-i împungeau pielea, mişcându-se la fiecare respiraţie în ritmul impus de bătăile uşoare ale inimii sale.

8

Şi acum, observându-l pe José, care îndeplinea sarcina pe care i-o încredinţase, mutând bolovanii dintr-o parte în cealaltă, într-o tăcere absolută, mult mai slab decât înainte, consulul inspiră satisfăcut o gură de aer. Păcat că misiunea grădinarului se apropia de sfârşit. Cu toate acestea, se gândi el, zâmbind larg, toate celelalte operaţii horticole puteau fi transformate în munci istovitoare menite să menţină membrele în acţiune permanentă. Nu avea să se oprească până când n-o să îmblânzească acest spirit rebel.

În acelaşi timp, pe măsură ce ostilitatea sa faţă de tânărul catalan se accentua, Brande resimţea în forul său lăuntric o stare excepţională de bine. În ultimii ani, nu mai avusese niciodată senzaţia că se află la apogeul calităţilor sale fizice şi mentale, într-un cuvânt simţea cu adevărat că trăieşte. Îi plăcea vremea caldă, cu strălucirea ei unică ce se potrivea perfect cu lumina puternică a acestei primăveri debordante. Biroul său, oricât de modest ar fi fost în raport cu cerinţele sale, cel puţin nu-i crea probleme; manuscrisul său despre Malbranche avansa, aflându-se în ultimele stadii de revizuire.

Dar cea mai mare satisfacţie a lui Brande izvora din felul în care Nicholas reacţiona la impunerea autorităţii sale. După câteva zile marcate de un refuz iritat, renunţase la acea atitudine negativă şi redevenise copilul iubitor şi obedient dintotdeauna. În ultima perioadă, într-adevăr manifestase o mai mare deschidere şi bună dispoziţie accentuată de un râs cristalin, care, deşi îl

făcuse pe tatăl său să ridice degetul pentru a-l tempera, reprezentau o dovadă clară că acel episod nefericit îi ieşise complet din minte.

Ah, cât de bine era să simtă pulsul vieţii, să aibă acea senzaţie de putere – aproape ar fi putut să spună că reîntinerise. Noua sa viziune optimistă asupra viitorului îi stimula circulaţia sângelui şi făcea să i se dilate nările înguste. Oare era posibil ca zeiţa Fortuna să înceteze să se mai încrunte la el şi poate chiar să-i facă favoarea de a-i zâmbi?

Sâmbătă după-amiază, în jurul orei cinci, învăluit de lumina caldă a apusului, porni cu paşi vioi către consulat. Era o zi de sărbătoare, cel puţin înainte ca el să ajungă la San Jorge aşa fusese considerată de către localnici. Dar recent, dominat de obsesia sa pentru eficienţă, insistase ca cel puţin un angajat din personalul consulatului să rămână de serviciu la birou. Astăzi fusese obligat să îl învoiască pe Burton – Alvin plănuise să meargă la picnic la Huesca cu soţia sa şi cu copiii lui Alcade, o familiaritate cu care, întâmplător, consulul nu era de acord – dar Fernando, funcţionarul cel mai experimentat, primise instrucţiuni să vină la lucru.

Simţind nevoia de a se asigura că ordinele sale erau respectate, Brande se decise să meargă la consulat la acea oră. Şi în afară de asta dorea să-şi verifice corespondenţa, de care nimeni în afara lui nu avea voie să se ocupe şi care venea în fiecare zi de la Barcelona cu trenul de după-amiază. Această livrare târzie era agasantă, dar deja discutase cu cei de la serviciul poştal şi spera ca problema să fie soluţionată în favoarea sa.

În acea seară, cu siguranţă, nu voia să-şi strice buna dispoziţie. Îngânând un cântecel, intră în clădire observând cu satisfacţie că Fernando se afla la birou.

— Ei bine, exclamă el cu o veselie care nu-i era caracteristică, te ţii tare pe poziţie, Fernando. Ai ceva de raportat?

Funcţionarul se îndreptă de spate, dar privirea îi era

împăienjenită din cauza nesomnului.

— Nu, *señor*. Şi după-amiaza aceasta a fost atât de plăcută. E chiar păcat! încercă el cu timiditate să-şi manifeste protestul. La fel de bine s-ar fi putut merge şi la plajă.

— Cel puţin tu ai satisfacţia de a-ţi fi făcut treaba, Fernando, îi răspunse Brande pe un ton de reproş. Spune-mi, a venit deja corespondenţa?

— Da, *señor*, este în cutie... şi curierul a remarcat că aveţi şi o scrisoare cu sigilii... de la Madrid. Dar, desigur, nu m-am atins de ea.

— Foarte bine, spuse Brande dând aprobator din cap. Acum poţi să pleci dacă vrei.

Se dădu la o parte când Fernando sări în picioare, îşi luă pălăria şi, făcând o plecăciune rapidă, ieşi din birou ca un şcolar care fusese scutit de o pedeapsă. Apoi, clătinând din cap, se îndreptă spre cutia unde era ţinută corespondenţa şi o deschise cu cheia specială pe care o ţinea la legătura sa de chei. Şi acolo, cu sigiliul mare şi roşu, extrem de vizibilă, se afla scrisoarea de la Madrid.

Imediat ce o luă cu degetele lui cu manichiura perfect făcută, simţi un bizar fior premonitoriu. Chiar dacă acesta s-ar fi datorat exclusiv stării lui de spirit, intuia că acea scrisoare conţinea pentru el o comunicare vitală. Deschise repede plicul şi constată că, într-adevăr, veştile erau de cea mai mare importanţă.

Scrisoarea fusese trimisă de Leighton Bailey, consulul general de la Madrid. Spunea, pe scurt, că George Tenney era foarte bolnav, suferise un atac cerebral, care, deşi nu-i fusese fatal, făcuse din el un invalid. Lui Brande i se cerea să se prezinte imediat la ambasadă.

Consulul rămase o clipă complet nemişcat, simţind cum i se umflă pieptul, iar corpul său masiv tremura imperceptibil. Tensionat, citi din nou scrisoarea de la un capăt la altul. Nu putea să însemne decât un singur lucru, că el avea să fie numit în locul lui Tenney. Promovarea care-i fusese refuzată atâta timp i se acordase în cele din

urmă.

Doar cu un mare efort reuşi Harrington Brande să îşi reprime impulsul de a chiui de fericire. Simţul demnităţii fu cel care-l împiedică să dea frâu liber pornirii de moment. Dar în sfârşit... în sfârşit... îi recunoscuseră valoarea. Inspiră profund, îşi lăsă capul pe spate şi îşi savură bucuria.

În cele din urmă reuşi să-şi adune gândurile şi să se controleze şi, ducându-se în holul exterior, consultă mersul trenurilor, care fusese legat cu sfoară lângă telefonul de perete. Aşa cum anticipase, serviciul era execrabil. Dar dacă Garcia îl ducea cu maşina la Barcelona, după cină, ar fi putut să ia trenul de noapte către Zaragise, care făcea legătura cu un autocar către Valladolid şi acolo, după o oră de aşteptare, s-ar fi urcat în expresul Central Castilia, care ajungea la Madrid la prânz, duminică. Avea să fie, desigur, o călătorie extrem de obositoare, dar, având în vedere onoarea care i se făcea, dorea să îl impresioneze pe Bailey cu orice preţ, dând dovadă de promptitudine şi punctualitate.

În pofida entuziasmului – pentru că mai presus de toate era un om metodic, nu? – gândurile sale se îndreptară către detaliile călătoriei. Probabil că o să fie plecat vreo trei zile. Ce noroc că avea în casă un cuplu pe care se putea baza – Nicholas o să fie foarte bine îngrijit de Magdalena şi de excelentul Garcia. Bineînţeles, se baza pe familia Burton, ca înlocuitori oficiali, şi atunci când o să-l sune pe Alvin de la vilă, îi va cere să-l supravegheze şi pe băiat.

Când se gândi la Nicholas, privirea umedă a consulului căpătă o strălucire bruscă. Ce fericit va fi să transmită noutăţile dragului său fiu, să scoată în evidenţă avantajele acestei promovări şi să insiste asupra privilegiilor pe care le presupunea viaţa în capitala spaniolă, să-i explice cât de rafinată va fi noua lor casă, cât de minunată o să fíe viaţa lor socială, precum şi avantajele intelectuale, să-i promită că vor vizita muzeul

Prado... Palacio Real... pavilioanele de la Buen Retiro... şi apoi, mai presus de toate, să desluşească admiraţia şi afecţiunea caldă din privirea lui de copil.

Când ajunse aici, Brande nu se mai putu abţine. Tânji dintr-odată să fie alături de băiat. Puse scrisoarea în buzunar, încuie biroul şi plecă în mare grabă către casă.

9

La ora zece în acea seară, când, aflat în pat, auzi zgomotul făcut de maşina care pleca, Nicholas se agită sub plapumă. Cu toate astea, văzu reflexia farurilor care, atunci când maşina întoarse, îi luminară tavanul precum antenele unui păianjen uriaş, după care dispărură. Şi în întunericul care pogorî asupra lui, tăcut şi de nepătruns, îşi putea auzi bătăile puternice ale inimii. Se despărţea atât de rar de tatăl său, încât de fiecare dată simţea o durere ascuţită chiar şi atunci când, pentru scurte perioade, consulul trebuia să plece. Dar de data aceasta, deşi nu îndrăznise să spună nimic şi, de fapt, nu recunoscu nici faţă de el însuşi, o altă nelinişte îi accentua senzaţia de disconfort. Cum putea să rămână singur şi nesusţinut de nimeni, doar cu Garcia?

Rămase treaz şi se foi în pat, aşa cum făcea atunci când era bolnav, dar aşteptând cu o tensiune în creştere, ochii măriţi şi ficşi, în vechea şi întunecata casă spaniolă, ascultând zgomotul făcut de valetul care se întorcea. Pocnetul unei scânduri pe care o uscase căldura zilei, şoarecii care scormoneau timid şi o creangă de copac ce se lovea de fereastră, toate acele mici şi subtile zgomote ale nopţii, care cel mai adesea îl linişteau, de data aceasta i se păreau extrem de puternice şi supărătoare. Ceasul din holul mare bătu miezul nopţii. Oare Garcia oprise motorul şi se îndreptase în linişte către grajduri? În cazul acesta era din nou acasă şi în orice secundă ar fi putut să-i audă paşii urcând discret scara. Nicholas tremură la gândul că valetul se întorsese şi că nu avea

încredere în el, deşi nu putea să-şi explice această senzaţie.

Probabil că adormise în cele din urmă, pentru că se trezi la începutul unei noi zile, având deja tava cu mâncare la capul patului şi o văzu în cameră pe Magdalena care îi deschise ferestrele şi i se adresă pe un ton plin de voioşie:

— Ţi-am adus micul dejun, ca să te simţi bine.

Acum, înţelegea ce-i spune şi se ridică în capul oaselor, zâmbindu-i la rândul său. Îi plăcea de Magdalena, în ciuda acelor scurte perioade când era morocănoasă, perioade care surveneau după una din certurile zgomotoase din bucătărie şi care o făceau să se simtă şi să arate prost.

— A reuşit tata să prindă trenul? se interesă el bând din paharul cu suc de portocale.

— Da, da, încuviinţă ea dând din cap. Sunt sigură de asta.

— Nu am auzit când s-a întors maşina.

Ea se aplecă şi culese o scamă imaginară de pe podea. Când vorbi, tonul ei era obişnuit, dar îl privi cu coada ochiului ca şi cum ar fi vrut să estimeze efectul spuselor sale.

— Garcia nu s-a întors aseară. Era foarte târziu. Da, cred că va rămâne la Barcelona în weekendul acesta. Are prieteni acolo şi mai trebuie să încheie nişte afaceri.

El se uită la ea, cu ochii mari, aproape neîncrezători, copleşit de uşurarea pe care o resimţea şi debordând de bucurie.

— E în regulă? spuse ea dând din cap şi continuând să se uite la el. O să ne descurcăm bine noi doi.

— Da, da! exclamă el, insuficient de stăpân pe propria-i voce pentru a adăuga şi altceva.

— Spune-mi atunci ce ai vrea să mănânci la prânz.

— Oh, orice îţi face ţie plăcere, Magdalena, găteşti foarte bine...

— Voi face ceva special pentru tine, zise ea dând din cap satisfăcută şi scuturându-şi cerceii pe care-i avea în

urechi. După aceea îi zâmbi larg şi, îndreptându-i cuvertura, ieşi din cameră.

Rămas singur, Nicholas se întinse mormăind de plăcere, după care se învârti în patul mare, gândindu-se la preţioasele ore pe care avea să le petreacă cu José, fără să fie deranjat şi fără să fie supravegheat...

— Şi la fel şi mâine! strigă el către căţelul de pluş. Poate chiar şi luni!

Se ridică din pat şi îşi termină micul dejun în vreme ce se îmbrăca, luând mici îmbucături şi uitându-se din când în când pe fereastră, către tufele de mirt, acolo unde José îşi începuse deja corvoada matinală. Apoi, controlându-şi pornirile, se aşeză la mica sa masă de scris şi aşternu câteva rânduri pe o hârtie.

Dragă José,

Tata s-a dus la Madrid şi stă acolo cel puţin trei zile. Şi Garcia este plecat. Nu-i aşa că e minunat? Nu voi fi neascultător. Nu voi munci şi nici nu vom vorbi, dar am de gând să-mi petrec cu tine tot timpul. Ura!

Al tău,
Nicco

O clipă mai târziu era deja lângă José şi îi dădu acestuia biletul, confirmând cu un zâmbet larg răspunsul încântat, prin gesturi, al prietenului său.

Toată dimineaţa şi-o petrecură împreună. Majoritatea pietrelor fuseseră deja mutate şi munca de umplere a locului respectiv cu pământ nu era foarte grea. Ori de câte ori José împingea roaba, Nicholas se afla în spatele lui. Când întoarse cu hârleţul pământul moale, băiatul se aşeză pe o piatră uitându-se la el, cu bărbia sprijinită în palme, aşteptând surâsul care-i încălzea inima şi despre care ştia că-i va fi adresat. Din când în când, José îl făcea să râdă tare, prefăcându-se că vorbeşte, mişcând din buze, dar fără a spune niciun cuvânt pentru ca în final să pufnească puternic, după ce în prealabil îşi umflase

obrajii.

Pe măsură ce ziua se apropia de sfârşit, José începu să pară din ce în ce mai preocupat, ca şi cum ceva important şi misterios îi stătea pe creier, în cele din urmă, puse lopata deoparte, se aşeză şi, căutându-şi capătul de creion, în vreme ce Nicholas se uita curios peste umărul lui, umezi mina şi scrise aceste cuvinte minunate:

Ce-ai zice să vii cu mine mâine la pescuit? Aranjez eu cu Magdalena.

Băiatul rămase fără glas şi José se ridică îndreptându-se către uşa din spate. În scurt timp, Nicholas le auzi vocile. A Magdalenei cât şi a grădinarului, angajaţi într-o conversaţie animată, după care se auzi un râset şi discuţia lor continuă pe un ton mai prietenos.

Cât de bine se descurca José cu oamenii! Toată lumea îl plăcea, se gândi Nicholas, cu excepţia tatălui său şi a lui Garcia, după toate probabilităţile. Dar, cu siguranţă, era una din persoanele preferate de Magdalena, care îl recompensa pentru că îi ducea gunoiul, ceea ce ar fi trebuit să facă Garcia, dându-i discret o bucată mare de *pastelena*, ca să nu-i vadă nimeni. Dar oare o să aibă câştig de cauză şi de data aceasta? Ciulindu-şi urechile, Nicholas ascultă cu atenţie. Uşa se închisese şi José se întorcea deja, cu paşi lenţi... şi, da, era în regulă, reuşise... o singură privire îl făcu să-şi dea seama de acest lucru, judecând după expresia de veselie întipărită pe chipul prietenului său.

Câtă fericire, ce binecuvântare în acea zi însorită şi ce promisiuni aducea cu ea şi ziua următoare! Somnolenţa fericită a după-amiezii părea interminabilă. Soarele lăsa impresia că-şi extrage culoarea din pastelurile grădinii, îmbăindu-se în lumina şi parfumurile acesteia. Bujorul şi liliacul făceau până şi umbrele să pălească. Un roi de albine zumzăia în jurul unui copac bătrân. Munţii erau la fel de albaştri ca reflexiile oţelului. Nu înţelegea

semnificaţia acestei călduri din sufletul lui de copil, dar îşi dorea să se lase în voia acelei stări.

A doua zi, la ora opt dimineaţa, auzi mai multe pietricele lovindu-i obloanele. Aproape treaz, sări din pat, se îmbrăcă în grabă, pentru că avea deja hainele puse la îndemână pe un scaun, şi o luă la goană pe scări. În holul aflat în penumbră găsi un coş acoperit cu un şervet alb, pe care Magdalena îl pregătise pentru el cu o seară înainte. Îl luă sub braţ, îşi puse bocancii grei, deschise uşa de la intrare şi, ieşind în viteză, orbit de razele puternice ale soarelui, ateriză în braţele prietenului său.

José adusese două beţe lungi de bambus şi un rucsac făcut chiar de el, pe care-l ţinea pe umăr, şi era îmbrăcat, în afară de cizmele lui mari de grădinărit, cu un poncho vechi, confecţionat din pânză. După ce porniră pe aleea care ducea la drumul principal, îi zâmbi lui Nicholas şi-i făcu semn să se grăbească. Şi, într-adevăr, chiar când ajunseră la colţ auziră un zgomot de motor vechi care precedă apariţia autobuzului ce făcea curse în zona Torrido.

Autobuzul, care se opri de îndată ce José îi făcu semn şoferului, era extrem de aglomerat, dar li se făcu loc în spate şi se strecurară prin mulţime până acolo. Se auzeau râsete de pretutindeni şi lumea era fericită în acest autobuz de duminică, pentru că mulţi oameni mergeau să-şi viziteze rudele care locuiau la micile ferme de pe dealuri – muncitori cu pălării plate şi bolerouri tari, însoţiţi de neveste, îmbrăcate cu nenumărate rânduri de bluze şi cu batiste colorate legate în jurul capului şi multe pachete la picioare, cu sticle de *manzanilla* învelite în hârtie roz, coşuri pline cu ouă, piersici coapte şi citrice şi *quesadilla* proaspăt făcută. Alţii, la fel ca José, duceau undiţe şi coşuri de pescuit. Unii dintre ei aveau nişte cuşti mici şi ciudate în care urmau să prindă greieri. Un tip înalt şi suplu, cu o alură de clovn, care era îmbrăcat cu o mantie lungă şi dreaptă, mânca un cârnat cu îmbucături mari şi ţinea în mână o armă cu o ţeavă imensă. Un bătrân care

transporta un poloboc cu vin îi ruga pe toţi să înceapă fiesta.

José fu recunoscut pe dată şi întâmpinat cu ovaţii, fiind imediat antrenat într-o discuţie animată. Inevitabil, conversaţia alunecă spre următorul meci de pelotă. Unii credeau că Jaime, veteranul, trebuia să fie înlocuit, dar José îşi susţinu cu încăpăţânare partenerul. Apoi polobocul cu vin făcu ocolul autobuzului. Fiecare bărbat îl ridica şi, dând capul pe spate, trimitea un jet subţire, cu mişcări experte, direct pe gât. După aceea, râsetele crescură în intensitate şi se făcură multe glume, mai ales pe seama bărbatului cu arma sa imensă, care avea şi nasul mare. Dar acestea erau lipsite de răutate şi băieţelul, căruia nu i se permisese niciodată să se amestece cu „vulgul”, nu putu să nu se gândească cât de diferiţi erau de ceea ce îşi imaginase el, cât de veseli şi de liberi erau. Şi îşi spuse că situaţia s-ar fi schimbat radical dacă tatăl său ar fi fost acolo, căci consulul ar fi îngheţat acea atmosferă caldă prin simpla lui prezenţă rigidă.

Deja trecuseră de viile nisipoase şi de livezile unde se înşiruiau măslinii şi aproape ajunseseră la poalele nestricate de mână de om ale dealurilor din Torrida. Uşor, în viteza întâi, autobuzul începu să urce pantele înclinate, trecând pe lângă măgăruşi încărcaţi cu poveri şi escaladând coamele dealurilor. Din când în când mai oprea pentru a permite unora dintre pasageri să coboare la câte o *posada*, sau la vreo fermă mică, lucru care, se gândi Nicholas, era extrem de bine-venit, pentru că aşa putea şi vechea maşină să-şi mai tragă suflarea. În culmea fericirii, stătea pe marginea scaunului şi se uita cu mare atenţie pentru a zări râul. Din când în când, pe măsură ce urcau tot mai sus pe munte, îi privea pe cei câţiva pasageri care mai rămăseseră în autobuz, cu toţii pescari, şi se întreba, cu o oarecare gelozie, dacă era loc pentru toţi pe malul râului. Dar José, bănuind ce gândea, dădu din cap cu blândeţe pentru a-i da de înţeles că nu

are niciun motiv să-şi facă griji. Şi, într-adevăr, în satul următor, în faţa hanului, coborâră cu toţii, salutându-se şi lăsându-i singuri pe amândoi.

Când autobuzul plecă din nou, José se uită la companionul său într-o manieră ciudată şi directă şi Nicholas intui că era pe punctul de a rupe jurământul de tăcere care le fusese impus.

— Nicco, spuse José dând din cap pentru a-l linişti pe copilul speriat. Da... vorbesc cu tine. Ar fi destul de prostesc să nu fac asta. Şi periculos, de asemenea. Mergem la râu şi trebuie să-ţi spun ce ai de făcut. José zâmbi. Nu vreau să cazi în apă. Tatăl tău m-ar acuza mai mult pentru asta decât pentru că am vorbit. Dar tu... tu nu trebuie să spui nici măcar o vorbă dacă nu vrei.

Uitându-se la el cu ochii mari, Nicholas simţi cum îl cuprinde un val de afecţiune pentru prietenul său.

— Voi vorbi, José, spuse el şi cuvintele ieşiră fierbinţi din gura sa. Dacă tu vorbeşti, atunci voi face şi eu acelaşi lucru.

— Ei bine, atunci, zise José zâmbindu-i şi mai larg, vom face precum bărbaţii şi nu precum nişte copii speriaţi. Şi de asemenea ne vom bucura mai mult unul de compania celuilalt. Haide, aici coborâm.

Îşi luă beţele şi rucsacul şi-l ajută pe Nicholas să ajungă la uşa din faţă a autobuzului. Înainte ca şoferul să oprească, sări din maşină şi îşi petrecu braţele sale lungi în jurul tovarăşului său. Îi făcură cu mâna şoferului care îşi scoase o clipă capul din cutia lui de lemn pentru a le striga „Noroc!”, apoi, uitându-se la autobuzul ce se îndepărta, ieşiră şi ei de pe drum, luând-o pe pajişte.

Deşi soarele strălucea puternic, aerul era rece şi înmiresmat de aroma de cimbru şi răşini. În faţa lor se ridicau acele piscuri care, privite de jos, păruseră a fi accesibile, deşi erau ascuţite şi golaşe, presărate de pânza argintie a cascadelor, dar care, acum, pe măsură ce ei se apropiau, se retrăgeau, rămânând maiestuoase şi inaccesibile, cu pantele lor gri mângâiate de razele

soarelui, fără să se plece în faţa nimănui, cu excepţia locurilor aflate la cea mai mare altitudine, acolo unde, printre bolovani imenşi, puteau fi văzuţi câţiva pini solitari.

Puritatea luminii era ameţitoare. Uitându-se înapoi peste umăr, Nicholas văzu că spre creasta din stânga se afla un sat ce părea să fi răsărit din neant, iar ceva mai jos se zăreau câteva petice cultivate, sau plantate cu vie şi, mai departe, o altă culoare acolo unde se întindea marea, atât de îndepărtată încât lăsa impresia că domină acoperişul lumii.

Făcându-şi loc printre plantele care-i gâdilau gleznele goale, Nicholas inspiră profund, bucurându-se de aerul delicios de proaspăt.

— Este o zi minunată, José.

— Da, încuviinţă el, zâmbind uşor. Dar cred că este prea multă lumină pentru a pescui. O să vedem cum ne descurcăm.

Se aflau într-o pădure şi coborau printre arbori de plută, care creşteau mari şi la distanţă unii de alţii, pe un platou unde păşteau câteva capre, care nu le dădură nicio atenţie când ei se apropiară. Dar dintr-odată ieşiră din pădure şi acolo, aproape la picioarele lor, se întindea o vale verde pe unde-şi croia drum râul lat, trecând de o veche moară şi făcând o baltă mare ceva mai jos.

— Acesta este locul, spuse José cu o mândrie nedisimulată.

— Oh, José! exclamă Nicholas. Este cel mai frumos pe care l-am văzut vreodată. Ceilalţi de ce nu vin aici?

— Este mult prea departe de han, spuse José râzând. Ei vor şi să bea, nu doar să pescuiască.

Porniră pe potecă spre moară şi José impuse ritmul, iar Nicholas îl urmă ţopăind pe lângă el. În vale aerul părea mai cald şi pe pantă se vedeau crescând irişi sălbatici, albaştri şi narcise galbene ca untul. Moara era în ruină, remarcă Nicholas; nu avea acoperiş şi roata stătea nemişcată, dar acest lucru nu făcea decât să accentueze

senzaţia de intimitate asociată cu locul respectiv.

Pe treptele de piatră ale morii dinspre râu José îşi puse echipamentul şi începu să lege câte o aţă de fiecare din beţele de bambus. Erau cele mai ieftine beţe de pescuit, cu mulinetă de lemn, dar José le trata cu cea mai mare grijă, deşi degetele sale tremurau de nerăbdare când legă şi plutele.

— Îţi place să pescuieşti, nu-i aşa, José? întrebă Nicholas.

— Foarte mult, amigo, spuse José dând din cap. Ţie nu?

— La nebunie, răspunse Nicholas. Doar că nu am avut niciodată ocazia.

— Vei avea acum, îi spuse José zâmbind. Uite ce e, Nicco, prietene, încă nu eşti destul de mare ca să lansezi, aşa că vei pescui cu momeală... Stai puţin... Îţi voi arăta ceva după care păstrăvii se dau în vânt.

Scoase o cutie de metal strălucitor din rucsac, îndepărtă capacul şi, scuturând cutia în palmă, scoase un vierme gros pe care îl prinse repede în cârlig. Apoi, luându-l pe Nicholas de mână, îl duse până la barajul de piatră, îi găsi un loc confortabil, cu picioarele atârnându-i, aruncă cârligul în apă şi-i dădu băţul.

— Aşa, spuse el. Dacă simţi că se prinde ceva, trage cu putere.

— Nu pleci departe, nu?

— Nu, nu, amigo. Arătă către cursul de apă dinaintea barajului. Doar până acolo.

La început, Nicholas stătu încordat, ţinând undiţa cu ambele mâini şi temându-se puţin, în vreme ce se uita la cursul de apă, că ar putea să cadă. Încet, încet, începu să se simtă ceva mai încrezător. Cu grijă, ca să nu-şi piardă echilibrul, îşi întoarse capul şi se uită în spate, acolo unde, intrat până la genunchi în râu, José era ocupat cu undiţa, care forma o linie graţioasă când intra şi ieşea din apă. La un moment dat i se păru că vede un păstrăv sărind din apă, dar nu era sigur. Mortarul sfărâmat de sub el se încălzise. Ferigile crescuseră în toate crăpăturile şi

licheni gri se încrustaseră pe pietrele vechi.

Brusc, tresări. Nu simţise păstrăvul muşcând momeala, dar, dintr-odată, undiţa sa prinse viaţă şi se arcui, tremurând toată, transmiţându-i de sub apă o senzaţie de mişcare şi greutate.

— Am prins unul, spuse el cu buzele albite din cauza efortului de a le strânge. Instinctiv, cuprins de panică, se uită spre José, care stătea însă cu spatele spre el, la vreo sută de metri distanţă, cei doi fiind separaţi de cursul de apă care mugea. Era imposibil să-i ceară ajutorul. Trebuia să facă totul de unul singur. Se agăţă cu disperare de băţ, în vreme ce mulineta de lemn i se lovea cu putere de piept. Păstrăvul se lupta nebuneşte, trăgând ba în faţă, ba în adâncuri, şi-i dădea impresia că în orice clipită putea să scape. Dintr-odată sări din apă, apoi căzu la loc cu o bufnitură care făcu ca inima băiatului să tresalte cu putere. Oh, ce frumuseţe! exclamă el încântat. Dumnezeule, te rog nu-l lăsa să scape.

Cu mare grijă începu să înfăşoare aţa pe mulinetă. Păstrăvul dădea semne de oboseală. Nicholas îi vedea silueta în apă, foarte aproape de suprafaţă. Tremurând din tot corpul, se ridică în picioare şi se dădu înapoi spre mal, care, la câţiva paşi mai jos, intra domol în râu. Aici, înfaşurând aţa tot mai mult, trase păstrăvul către el şi apoi, cu o ultimă smucitură, îl scoase la mal.

Reuşise, prinsese acest păstrăv magnific de unul singur. Primul lui impuls fu să alerge pe dată la José pentru a-i împărtăşi acea veste uimitoare. Dar simţi crescând în el o capacitate de autocontrol care-i fusese străină până atunci. Se îmbărbătă şi îngenunche pentru a scoate păstrăvul din cârlig, îl anihilă cu o lovitură puternică în cap, după care îl puse printre ferigi, la umbra scării morii. Câteva clipe mai târziu, reveni la slăvilar, puse altă momeală în cârlig şi începu să aştepte, cu ochii strălucitori, apariţia următorului păstrăv.

Când José se întoarse după ora unu, Nicholas mai prinsese doi peşti pe care-i aşezase alături de primul.

Poate că nu erau la fel de mari ca cel dintâi, dar oricum puteau fi consideraţi nişte păstrăvi frumoşi.

— Ai avut noroc? îl întrebă José.

Atunci toată reţinerea copilului dispăru. Scoase undiţa din apă, fugi pe mal şi, strângându-l pe José de mână, îl trase pentru a-i arăta captura sa.

— Uite, José, uite! Nu-i aşa că-s frumoşi? Pe cel mai mare l-am prins primul. Oh, a fost magnific! M-am speriat de moarte, dar m-am descurcat. I-am scos cârligul şi tot restul. Crede-mă că nu m-am mai distrat atât de bine niciodată în viaţa mea. Dar, îmi cer scuze, José. Am uitat. Tu ai prins ceva?

Se dovedi că José avea patru păstrăvi în rucsac, dar nu se lăudă cu isprava sa. Părea prea fericit pentru Nicholas şi pentru succesul său. Pantalonii lui erau uzi leoarcă şi faţa scăldată de transpiraţie.

— Şi acum, spuse el, e vremea să mâncăm. Sper că ţi-e la fel de foame ca şi mie.

Se aşeză pe trepte, scoase din rucsac o bucată de pâine, brânză învelită în ziar şi o ceapă, după care deschise briceagul său cel mare şi făcu repede semnul crucii. Nicholas, aducându-şi aminte că nu luase micul dejun, descoperi dintr-o dată că era lihnit de foame. Luă loc lângă José şi deschise coşul, stingherit puţin de şervetul alb, imaculat şi de toate bunătăţile pe care Magdalena le-a împachetat pentru el – ouăle fierte tari şi pui rece, cu pâine şi unt, fructe proaspete şi miere – şi bucurându-se că va putea să-i ofere şi bunului său prieten. La început, José a refuzat să se atingă de aceste delicatese neobişnuite, dar văzând dezamăgirea dureroasă din privirea lui Nicholas, râse puţin stingher şi cedă, sugerând să pună mâncarea la comun. Au avut parte de o masă bună, mâncată sub soarele călduţ, pe pământ, ascultând susurul râului. Nicholas descoperi că pâinea neagră şi ceapa erau mult mai gustoase decât se aşteptase şi văzu, din felul în care José curăţă carnea de pe oase, că-i plăcuse mult puiul. Din când în când îşi

arunca privirea la păstrăvii aşezaţi pe ferigă. Discutară despre pescuit şi José îi explică unde se găsea păstrăvul în diferite perioade ale anului, uneori în ape repezi, alteori în ochiuri de apa şi despre cum trebuie tentaţi cu momeala potrivită, o muscă mică în apele puţin adânci şi plevuşcă în curent. A povestit despre expediţii trecute, de când întindea linii cu cârlige noaptea şi cum odată prinsese un peşte enorm, tatăl tuturor peştilor şi cum se jucase cu el vreo oră după care-l pierduse prin vegetaţie.

Nicholas ar fi fost în stare să asculte aceste poveşti ore întregi, dar José descoperind semne de oboseală pe chipul copilului. Se ridică brusc în picioare.

Nu trebuie să uităm că te-ai trezit devreme azi, *amigo*. E vremea pentru *siesta*. Ignorând protestele copilului, tăie un braţ de stuf cu cuţitul, îl întinse la umbra morii şi îl acoperi cu *poncho*-ul său.

Aşa, spuse el. Ia vezi dacă este confortabil... copilaş care pretinde că e bolnav. Obedient, Nicholas îşi întinse membrele, care-l dureau în mod plăcut. Punându-şi mâna sub cap, se uită cum José se duse la râu, spălă farfuriile şi vesela şi le puse la loc în coşul Magdalenei. Apoi îl văzu cum culege ferigi proaspete şi mentă şi împachetează păstrăvul. Copacii de plută şi stejarii aveau deja strălucirea dată de soarele după-amiezii. Întreaga vale era îmbăiată în linişte şi calm. Sunetul era calm şi odihnitor. Închise ochii.

Când Jose se întoarse, Nicholas, întins pe spate, dormea dus. Uitându-se la forma fragilă şi lipsită de apărare, José, care avea de gând să-şi ia undiţa şi să se ducă la pescuit mai la vale, se răzgândi brusc. Parcă forţat de ceva se aşeză în tăcere lângă băiat, în vreme ce ochii săi negri şi blânzi deveniseră parcă şi mai închişi la culoare din pricina sentimentului de compasiune şi rămaseră fixaţi pe acea figură inconştientă, puţin palidă, dacă nu luai în considerare pistruii, obrajii umbriţi de cârlionţi şi dinţii de lapte ivindu-se din spatele buzei superioare subţiri.

José avusese o copilărie grea. Când tatăl său murise nu avea decât doisprezece ani şi, câteva luni mai târziu, fusese retras de la şcoală şi trimis să muncească pe câmp. Cunoscuse sărăcia, munca istovitoare şi neliniştea permanentă a celui care aduce bani în casă. Toate acestea îl făcuseră să fie foarte hotărât şi să dobândească o mare stăpânire de sine. Nu ceda uşor tentaţiilor şi nici pornirilor de moment. În plus, firea lui veselă şi faptul că juca atât de bine pelotă îi atrăseseră simpatia tuturor şi contribuiseră la extinderea cercului lui de prieteni. Şi le avea, desigur, pe mama sa şi pe cele cinci surori, precum şi pe bătrânul Pedro, pe care-i iubea în egală măsură. Şi cu toate acestea, nimic nu se compara cu recenta lui afecţiune pentru băiat, care, molatecă precum aerul din sud, apăruse din senin, manifestându-se printr-o tandreţe infinită şi un fel de milă oblăduitoare. Nu-şi putea explica aceste sentimente. Ştia doar că îi bucurau nespus sufletul.

Mintea lui José, deşi ageră, nu excela prin subtilitate, dar, cu toate acestea, descifra cu uşurinţă semnificaţia expresiilor întipărite pe chipul lui agitat care se succedau cu repeziciune chiar şi acum, în somn. Dragostea posesivă a consulului, care ridica o barieră de netrecut între Nicholas şi restul lumii, frica lui de boală care transformase copilul într-un invalid cronic, precum şi gelozia lui morbidă, atât de extenuantă pentru un spirit tânăr, toanele şi furiile lui succesive, mândria lui prostească... José le trecu în revistă pe toate şi îşi dori din tot sufletul să poată să elibereze biata victimă care nu bănuia nimic şi să-i ofere şansa să ducă o viaţă normală.

Soarele începuse să apună în spatele crestei celei mai înalte când Nicholas deschise ochii.

— Dumnezeule, am adormit, spuse el uitându-se spre râu după care se ridică brusc în fund. Mai pescuim puţin?

José aruncă o privire spre cer, care începuse să se întunece pe la creste şi era mult mai rece acum, albastru ca umbrele pe zăpadă.

— Cred, amigo, că a venit momentul să plecăm.

— Oh, José...!

Zâmbind, José dădu din cap şi-şi puse încet mâna pe umărul lui Nicholas.

— Trebuie să mergem să prindem autobuzul. Nu ar fi de dorit să-l pierdem. Dar nu-ţi face griji, Nicco, vom mai veni şi altă dată.

La gândul că se va întoarce aici, în acest loc minunat, împreună cu prietenul său, Nicholas arboră o mină radioasă. Sări imediat în picioare.

Înfăşurară aţa de pescuit şi scoaseră cârligele şi pluta. Luară peştii şi Nicholas insistă ca el să-i care pe cei pe care-i prinsese. Apoi plecară împreună în sus pe deal.

10

Era destul de târziu, aproape ora nouă, când Nicholas se apropie de Casa Breza, dar se simţea atât de bine încât întunericul nu avea niciun efect asupra sa. Călătoria cu autobuzul extrem de aglomerat fusese foarte distractivă, se râsese şi se cântase foarte mult – cântece catalane pe tonalităţi înalte – în diverse cadenţe, la care, spre surprinderea sa, se alăturase cu plăcere. Fusese lăudat pentru captură, mai ales de către omul cu nasul mare, care nu împuşcase nimic şi, în general, toată lumea îl catalogase drept un băiat de ispravă şi curajos. Îmbătat de succes, refuzase oferta lui José de a coborî împreună cu el din autobuz şi a-l însoţi până la intrarea în vilă.

Aşa că merse de unul singur şi urcă treptele spre verandă, aproape deloc speriat de umbrele care se strecurau printre ramurile copacilor. În primul rând voia să treacă pe la bucătărie ca să-i arate păstrăvii prinşi de el Magdalenei şi să o roage să-i gătească pentru ziua următoare la micul dejun. Deschise uşa de la intrare, după care se opri brusc pentru că în hol domnea o beznă deplină. Dumnezeule! Cât de întuneric era, ca într-o peşteră imensă. Magdalena uitase să aprindă lampa pe gaz care atârna de plafonul înalt. Făcu câţiva paşi cu mâinile întinse în faţă, în lumina lunii care se strecura în casă din spatele său. Dintr-odată, se simţi străbătut de un fior prin tot corpul. Din cămara din stânga auzi vocile a doi oameni care se certau, o voce de bărbat, groasă şi o voce de femeie, ascuţită şi temătoare; erau Garcia şi Magdalena.

Nu se aşteptase ca valetul să se întoarcă. Avu senzaţia că sângele încetase să-i mai curgă prin vene şi toată buna dispoziţie şi siguranţa de sine se topiră ca prin farmec. Se întoarse cu grijă şi merse în vârful picioarelor, atent să nu calce pe bucăţile de duşumea care scârţâiau, când o pală de vânt dinspre mare ajunse la uşa de la intrare, care rămăsese deschisă, şi o trânti cu putere, închizând-o.

Înconjurat din nou de o beznă totală, Nicholas nu mai făcu nicio mişcare, ca şi cum ar fi fost trăsnit de ecoul care reverbera în tot holul, în aceeaşi clipă, o lumină puternică îl orbi şi Garcia ieşi din cămară ţinând în mână o lampă arzand. Întotdeauna copilului i se păruse bizară silueta lui Garcia, dar mai ales acum, mărită de bezna înconjurătoare, legănându-se puţin în timp ce omul se îndrepta spre el, acesta i se păru mai înspăimântător ca oricând. Incapabil să opună rezistenţă, Nicholas se simţi prins de mână şi tras în cămară, acolo unde pupilele sale dilatate o zăriră pe Magdalena, cu ochii umflaţi, aşezată la masa pe care se vedeau resturi de mâncare şi o sticlă de *aguardiente*, aproape goală.

— Micul stăpân s-a întors, spuse Garcia cu o încetineală înspăimântătoare, alegându-şi cuvintele cu aceeaşi grijă studiată. Faţa îi era palidă şi gura îi atârna cumva, lividă ca o rană. Unde a fost plecat micul stăpân?

Nicholas îşi pierduse glasul şi nici nu reuşea să-şi mute privirea înspăimântată de pe acea figură batjocoritoare şi terifiantă. În cele din urmă reuşi să îngaime:

— La pescuit!

— La pescuit, repetă valetul pe un ton greu de definit. Şi unde sunt peştii?

Fără să spună nimic, Nicholas ridică coşul pe care-l ţinea strâns în mână. Garcia îl luă, apoi, cu o mişcare bruscă, răsturnă conţinutul pe masă. Doi dintre păstrăvi căzură pe jos. Al treilea, cel mai mărunt, rămase pe suprafaţa emailată, părând cumva stingher şi extrem de mic.

— Pfui! făcu Garcia batjocoritor. Nu aşa trebuia să-mi aduci peştii, necurăţaţi şi nepregătiţi.

În vreme ce Nicholas privea, înfricoşat, valetul luă cuţitul de pâine şi, dintr-o singură lovitură, reteză capul peştelui. Un firişor subţire de sânge roz curse pe masă.

— Nimeni n-are dreptul să mă trateze ca pe o slugă infamă, exclamă el uitându-se la băiat. Ai înţeles?

— Da, îngăimă Nicholas, dându-şi seama că i se cerea un răspuns.

Garcia zâmbi, fără a-şi mişca însă buzele.

— De ce tremuri, micuţule stăpân? Pentru că eşti surprins să mă găseşti aici? Nu ştii că eu plec şi vin exact aşa cum am chef?

— Oh, da... desigur, murmură Nicholas pe un ton sacadat.

— Mă bucur că eşti de acord cu mine, zise valetul îndreptându-se spre el cu un aer ameninţător. Pe oamenii care-mi stau împotrivă îi strivesc ca pe insecte.

Magdalena, balansându-se în faţă şi în spate, şopti înfricoşată:

— Taci, om nebun... taci... pentru numele lui Dumnezeu, taci din gură.

Garcia nici nu o băgă în seamă. Încă mai mângâia mânerul cuţitului. Nicholas, palid ca un mort, îi urmărea privirea opacă, în vreme ce valetul repetă:

— Ca pe o insectă... odată îţi voi relata câteva din lucrurile pe care le-am făcut. Ţi-am mai promis asta... poate că ai uitat. Nu contează. Va veni şi ziua când mă vei crede. Între timp, nu trebuie să te pui cu mine. Nu ai voie să mă spionezi sau să-mi stai în cale. Ştii că nu dorm niciodată... sunt mereu prin preajmă... în trecere... veghind în camera ta.

— Nu... nu. Strigătul înspăimântat se frânse în gâtlejul copilului şi rămase suspendat în aer.

Valetul zâmbi din nou, oarecum satisfăcut, şi mai făcu un pas spre Nicholas. Expresia acelor ochi nebuni şi melancolici, care ardeau pe chipul palid, îl umplu pe copil

de teamă şi dezgust, întreaga sa fiinţă părea a fi otrăvită la bază. Încercă, cu disperare, să facă un pas înapoi, dar corpul lui nu-l mai ascultă.

— Da, eşti un copil depravat, murmură Garcia. Dar poţi învăţa multe lucruri de la mine... Aş putea să te iniţiez în marele mister. Se opri brusc, cu privirea fixă şi distantă, după care continuă pe un ton scăzut, ca şi cum ar fi vorbit cu sine însuşi: Bucuria uitării... marea de necunoaştere... acele voci copleşitoare...

Speriată şi încruntată, Magdalena se îndreptă pe scaun.

— Taci din gură, strigă ea cu o voce răguşită. Porc beat ce eşti... diavol nebun şi beat...

Smuls din starea de reverie, Garcia se întoarse spre ea şi, când ea încercă să se ridice, o lovi peste faţă cu mâna stângă.

Nu fu o lovitură puternică, dar şocul păru să-i elibereze muşchii băiatului şi îi dădu puterea să fugă. Scoţând un zgomot ascuţit, estompat de ţipătul Magdalenei, băiatul se răsuci pe călcâie şi alergă afară din cămară. Urcă pe scări, căzând şi ridicându-se fără a simţi nicio durere, cu un singur gând în minte, acela de a scăpa.

În cele din urmă, ajunse în camera sa. Trânti uşa după el şi, cu degetele amorţite, o închise cu cheia. Apoi trase zăvorul de la uşa care comunica cu dormitorul tatălui său. Obloanele erau deja închise. Tremurând din tot corpul şi cu inima batându-i asemenea celei a unei păsărele închisă în colivie, rămase în întuneric, în mijlocul camerei. Îi era frică să dea drumul la gaz. Nu voia decât să se ascundă. Îşi aruncă bocancii din picioare şi se târî spre pat, urcându-se în el îmbrăcat şi se băgă sub plapumă. Dar chiar şi aici îl vedea parcă aievea pe Garcia îndreptându-se spre el, cu acea expresie întipărită pe faţă care părea să-i distrugă universul copilăriei, şi junghiul de ruşine şi de panică ce-l străbătu fu atât de puternic încât îi dădură lacrimile. Oh, măcar dacă José, dragul de José, ar fi fost acolo să-l apere! Şi, gândindu-se la prietenul său, începu să plângă aşa cum nu mai plânsese niciodată.

Oare avea să uite vreodată acea noapte nesfârşită? O auzea pe Magdalena jeluindu-se jos, desluşea vocile, cearta care din când în când devenea foarte violentă, zgomotul făcut de o sticlă care se spărgea, râsetele, râsul acela nefiresc şi alte bufnituri. Şi apoi tăcerea care era mai înspăimântătoare decât orice tumult, tăcerea însoţită de nelinişte, de mişcări imaginate şi neidentificate. Oh, ce se auzea? Oare visa sau era treaz? Închisese uşa? Nu îndrăznea să se mişte şi să verifice, ci rămase nemişcat, simţindu-şi tot corpul acoperit de o sudoare rece.

Şi în cele din urmă, atunci când orice speranţă părea să se fi năruit, văzu prima geană de lumină strecurându-se pe sub oblon. În clipa aceea aţipi pentru scurt timp. Când se trezi, rămase întins, ascultând din nou. În casă nu se auzea niciun zgomot, nicio mişcare. Găsi curajul să se ridice şi să deschidă un oblon. Şi acolo – oh, ce uşurare binecuvântată! – îl zări pe José în grădină, săpând cu mişcări sigure în straturile de petunii, cu roaba şi stropitoarea lângă el, în lumina aurie a unei noi zile.

Nu mai trebuia să se îmbrace. Deschise uşa şi fugi până jos pe poteca cu pietriş şi se agăţă de prietenul său.

— Oh, José... José... Mult timp nu putu decât să-i repete numele, dar în cele din urmă nu mai plânse şi îşi descărcă sufletul.

Aşezat pe roabă, José îl ascultă fără să spună niciun cuvânt, fără să se uite la el de fapt, abstracţie făcând de câteva căutături, pe jumătate încruntate. După ce Nicholas termină, păru să reflecteze o clipă; apoi se ridică în picioare. Dincolo de veselia lui omniprezentă, chipul său exprima deopotrivă maturitate, dar şi o oarecare duritate.

— Trebuie să mănânci, Nicco. Stai aici până când mă duc eu să mă ocup de asta.

Merse încet, dar hotărât la uşa din spate şi după câteva clipe se întoarse.

— Magdalena ţi-a pregătit micul dejun, *amigo*. Nu-ţi face griji în legătură cu Garcia. Încă doarme. Făcu o

pauză. Şi eu voi fi prin preajmă.

Dacă i-ar fi cerut oricine altcineva în afară de José să intre în casă, Nicholas nu ar fi fost de acord. Lui însă i se supuse fără să mai scoată un cuvânt. În sufragerie, Magdalena îi servi micul dejun care era ca de obicei, cu excepţia pâinii prăjite, pe care o arsese. Femeia se mişca lent şi apatic. Faţa îi era mai umflată ca oricând, şi Nicholas simţea mirosul puternic de alcool pe care-l emana. Nu-i dădu nicio atenţie băiatului până când nu îşi termină şi ultima picătură de lapte din pahar, după care, stând în uşa cămării, cu mâinile împreunate sub şorţ, se întoarse spre el.

— Garcia nu a vrut să-ţi facă rău ieri-seară. A băut prea mult *aguardiente*. Nu se va mai întâmpla asta niciodată.

El se uită la ea în tăcere.

— Eşti un băiat bun, continuă ea, şi nu vei pomeni nimic despre asta domnului Brande.

— Nu-i voi spune nimic numai dacă va trebui, răspunse el cu o voce răguşită.

— Foarte bine, spuse ea ridicând din umeri. Acum du-te şi te spală.

Nicholas urcă şi se spălă în grabă, fără să omită nici dinţii, şi-şi schimbă cămaşa. După aceea se simţi ceva mai bine, dar când se uită în oglindă văzu o faţă gânditoare şi palidă întorcându-i privirea. Avea senzaţia că e un băiat necunoscut şi nu mai suporta să mai stea în acea cameră, care odată îi fusese cel mai drag refugiu, dar care acum era sinistră şi pătată după ororile din noaptea trecută. Fugi din nou în grădină.

Petrecu toată dimineaţa alături de José, fără a vorbi aproape deloc, nefiind interesat de muncă, ci doar uitându-se, din când în când, peste umăr, la fereastra cămării, amplasată pe faţada vilei asemenea unei rame goale, gata să reflecte imaginea plină de ură de dincolo de ea. Nici Jose nu vorbi prea mult şi era clar, din felul în care-şi ţinea buzele strânse şi sprâncenele încruntate, că nu avea să lase lucrurile în voia lor, fiind, probabil,

preocupat şi de repercusiunile acelei probleme asupra lui. Şi el se uita din când în când spre casă.

La ora unu, valetul tot nu dăduse niciun semn de viaţă. Când Magdalena îi făcu semn că prânzul era gata, ar fi preferat să nu intre în casă, dar expresia de pe faţa lui José, care părea să-i pretindă şi lui aceeaşi atitudine hotărâtă, nu-i permitea să se eschiveze. Remarcă, totuşi, că atâta vreme cât el rămase înăuntru, prietenul său stătuse aproape de fereastra sufrageriei. Şi, chiar şi după ce ieşi din nou afară, José nu se depărtă de casă, scoţând buruienile de pe aleea de pietriş, în genunchi, fără să rostească niciun cuvânt.

La ora trei Garcia ieşi pe verandă, cu capul gol, îmbrăcat doar cu cămaşă şi pantaloni şi având în picioare numai o pereche de *alpargatas*, fără a purta ciorapi. La vederea inamicului său, Nicholas aproape îşi ieşi din fire. Bărbatul era palid şi mohorât şi părea să nu se fi trezit decât pe jumătate, iar în jurul ochilor avea cearcăne în vreme ce expresia chipului său continua să fie ostilă. Aplecându-se, îşi puse braţul în jurul uneia dintre coloanele de pe verandă şi, sprijinindu-se de ea, inspiră de mai multe ori. José se ridicase deja în picioare şi, când Garcia se întoarse, privirea i se opri asupra grădinarului şi a copilului.

Nici el, nici José nu se clintiră şi, în timp ce ei stăteau nemişcaţi, privindu-se fix unul pe celălalt, Nicholas putea să perceapă aproape fizic bătălia care avea loc între ei. Duelul continuă cel puţin un minut. Nu fu rostit niciun cuvânt. Apoi valetul îşi lăsă privirea în jos, murmură ceva în barbă, scuipă, precum un şarpe care-şi aruncă veninul, după care plecă în direcţia garajului. Câteva clipe mai târziu, Nicholas îl auzi spălând maşina.

Băiatul se întoarse spre protectorul său, dar José, dacă fusese învingător în acea luptă, nu avea nicidecum un aer triumfător. Dimpotrivă, era încruntat şi mai întunecat la faţă decât mai înainte. Brusc întrebă:

— *Amigo*, tatăl tău se întoarce azi?

— Oh, nu. Nu va veni decât cel mai devreme mâine.

— Şi vrei să stai aici, în casă, în noaptea asta?

— Oh, nu, nu, José. Orice, dar asta nu. Nici tu nu vrei aşa ceva, nu?

Făcură o pauză. José se uită în pământ, apoi la Nicholas, cu un amestec de afecţiune şi perplexitate.

— Este greu pentru mine, Nicco. Nu-mi place să intru în belele. Dar cu toate acestea, nu pot... nu, nu pot să te las aici cu acest *picaro*.

— Oh, îţi mulţumesc, îţi mulţumesc, José. De data aceasta, José îi răspunse pe un ton brusc.

— Gata. Am muncit destul pe ziua de astăzi. Vii acasă cu mine.

11

Nicholas nu avea nici cea mai vagă idee unde locuia José. Nu conta decât faptul că era împreună cu el, mergând prin oraş, departe de Garcia şi de Casa Breza. Şi starea de spirit i se schimbă brusc, uitând pe moment tot ceea ce avusese de îndurat. Vorbea bucuros despre tot felul de subiecte, oprindu-se pentru a scoate în evidenţă lucruri mai ciudate pe care le vedea: o pasăre cu penajul negru cu galben, o floare bizară de pe marginea drumului, sau pânzele unei bărci care dispărea în zare. José, pe de altă parte, părea cufundat în propriile-i gânduri. Când intrară în Plaza se opri la şirul de scări care duceau la biserica din piatră rozalie.

— Stai aici o clipă, Nicco.

— Unde te duci?

— Într-un loc unde nu merg adesea, spuse José schiţând un zâmbet vag. Dar unde cred că ar fi o idee foarte bună să mă duc astăzi.

— Vin şi eu cu tine.

José ezită; apoi, ridicând din umeri, o luă brusc înainte, pe scările abrupte şi uzate.

Biserica i se păru enormă lui Nicholas, cu multe colţuri întunecate şi având un miros puternic şi bizar. Tavanul avea nenumărate protuberanţe şi pe margini erau multe firide întunecate unde ardeau lumânări scoţând un fum gros. José se duse către o astfel de firidă şi îngenunche, după ce-şi făcu cruce, în faţa unei cutii de sticlă, unde, pe un postament de catifea era o figură mititică, jumătate femeie, jumătate copil, îmbrăcată în albastru – în haine

adevărate din câte-şi dădea seama Nicholas – având pe cap o mică coroană cu pietre preţioase. José rămase îngenuncheat doar câteva clipe, după care se ridică şi puse o monedă în cutia de alături, apoi aprinse o lumânare punând-o alături de celelalte.

Afară, Nicholas remarcă că José nu voia să discute despre cele întâmplate, dar simţi, oarecum intuitiv, că acestea aveau legătură cu el. Brusc, declară:

— Voi plăti eu lumânarea, José.

Nu înţelese de ce prietenul său izbucni în râs, după care-l bătu prieteneşte pe umăr.

Mergeau pe o reţea de străduţe înguste, la nord de Plaza, pe care Nicholas le mai traversase odată, cu tatăl său, atunci când fuseseră la meciul de pelotă. În scurt timp intrară pe Calle Corriente, o stradă lungă care mergea în paralel cu râul şi în care, în acel moment, era deversată apa de la baia publică. Clădirile se aflau în stare jalnică de o parte şi de cealaltă a străzii şi la ferestre fuseseră scoase aşternuturi. Undeva cineva ciupi coarda unui mandoline făcând-o să vibreze în aer. Doi măgari se adăpau dintr-un recipient de metal, în vreme ce omul care-i mâna se întinse şi făcu câţiva paşi pe malul râului. Pe strada plină de gropi, câţiva copii practicau jocuri ciudate, cu o ardoare mută. Scena şi prezenţa acelor copii îl surprinseră puţin pe Nicholas care se uită întrebător la prietenul său. Dar privirea lui José se opri pe chipul unei femei, mică de statură şi între două vârste, cocoşată de o legătură mare înfăşurată într-un cearşaf alb şi care mergea grăbită chiar în faţa lor.

— Este mama mea, Nicco... O strigă: Maria... Maria Santero.

În câteva clipe o ajunseră din urmă; José luă legătura de rufe spălate şi, vorbindu-i repede la ureche, îi explică întreaga situaţie. Nicholas îşi dădu seama că femeii nu-i era uşor. În spatele trăsăturilor şterse şi întunecate, închise şi mai mult la culoare de sprâncenele groase şi de părul negru prins în coadă, remarcă o licărire de surpriză,

de nesiguranţă şi chiar de teamă. Dar înainte să mai fie rostit vreun cuvânt, intrară cu toţii pe o stradă îngustă şi urcară un şir de scări ce părea că nu se mai termină, între doi pereţi maronii. Când ajunseră la capătul scărilor, Jose deschise uşa îngustă cu mâna liberă.

— Hei, Nicco, exclamă el vesel. Acesta este palatul nostru. Doar două camere, dar nu există privelişte mai frumoasă în oraş.

Intrară într-o cameră ciudată, cu tavanul scund, o combinaţie între bucătărie şi hol, cu o sobă de metal într-un colţ, pe care se gătea, şi o canapea de pluş, de un galben şters, în celălalt. O masă a cărei culoare nu se mai distingea era pregătită pentru cină şi în mijlocul camerei se aflau câteva scaune din acelaşi lemn ca şi masa. Pe pereţii de un verde-deschis atârnau fotografii, în rame încrustate cu scoici, şi o cutie cu păsări împăiate, o alta cu fluturi, două coşuri de pelotă, un calendar sportiv şi câteva imagini religioase în culori vii. Lângă fereastră, aşezat pe un scaun fără spătar, se afla un bătrân care croşeta cu andrele mari de os, iar pe sobă fierbea apa într-un ibric de metal, în care amesteca o fetiţă cu ochi negri, ce părea să aibă vreo doisprezece ani.

— Pedro... şi Paquita, îi spuse José lui Nicholas, dând jos de pe umăr legătura mamei sale. Unde sunt ceilalţi?

— Nu s-au întors de la şcoală, răspunse Paquita continuând să amestece în mâncare, dar cu privirea uimită aţintită asupra lui Nicholas. Tu ai venit mai devreme.

— Se poate, răspunse José într-o doară.

Maria, mama, nu-şi scosese încă şalul. Şi nici privirea pierdută nu-i dispăruse de pe chip. Îi şopti lui José:

— Vino, fiul meu. Trebuie să stăm de vorbă.

Se duseră în camera cealaltă.

Nici nu plecară bine că Nicholas auzi zgomot de paşi pe scări, după care uşa se deschise şi alte patru fetiţe intrară înăuntru în viteză, fiecare având în mână un caiet, catehismul şi un pătrăţel de pânză.

Pe Nicholas îl trecură sudori reci şi calde în acelaşi timp. Niciodată în viaţa lui nu mai fusese în contact cu atâtea fetiţe odată. Legănându-se pe călcâie, fără a şti ce să spună, se uită la fluturi, simţind cum se înroşeşte la faţă. În mod surprinzător, bătrânul salvă situaţia.

— Care este numele dumneavoastră, tinere *señor*?

— Nicholas.

— Ele sunt surorile lui José. Juana este cea mai mică şi are cinci ani. Buna Luisa are şapte, deşteapta Elena va împlini nouă ani, iar Bianca, cea mai rea, e cu doi ani mai mică decât Paquita.

Se adunară toate în jurul lui Nicholas fără să fie câtuşi de puţin stingherite, inspectându-l foarte curioase, atingându-i cravata, bretelele, şireturile şi bombardându-l cu întrebări.

— De unde vii, băiatule ciudat?

— Care este scopul vizitei tale?

— În numele lui Dumnezeu, cine eşti?

Ultima întrebare, aruncată de Bianca cea rea, păru a fi singura la care merita să răspundă.

— Sunt fiul domnului Harrington Brande... după care continuă destul de băţos: Consulul din Spania al Statelor Unite.

— Ei... ei, făcu Luisa uimită. Tânărul *señor* americano. Fiul stăpânului lui José.

Se dădură puţin înapoi, cu respect, şi începură să vorbească între ele cu voce scăzută. Nicholas se înroşi mai tare ca înainte, pentru că, desigur, discutau despre el. Cam tot atunci José şi mama sa se reîntoarseră şi Nicholas văzu pe chipul lor, deşi Maria încă mai părea puţin tulburată, că totul se aranjase.

— Haideţi, toată lumea la masă, spuse Maria a cărei faţă încruntată se relaxă şi mai mult, după care îi zâmbi cordial lui Nicholas. Sper că-ţi place *olla podrida*, Nicholas.

Se aşezară la masă şi Maria trecu de la unul la altul, ţinând o oală cu mâna ei albă – chiar şi unghiile îi erau

albe de la atâta spălat – şi punându-le câte o porţie de tocăniţă fiecăruia. José, în capul mesei, tăie câte o felie groasă din pâinea neagră, pe care Nicholas o gustase la pescuit – cât de multă vreme i se părea că trecuse de-atunci – după care Luisa, cea bună, spuse rugăciunea şi începură cu toţii să mănânce.

Nu era nici vin şi nici vreun sos, iar în loc de unt întindeau pe pâine o peliculă subţire de ulei de măsline. Carnea din tocăniţă era închisă la culoare, de cea mai proastă calitate, desigur, şi nu prea multă, dar cu toate acestea era extrem de gustoasă, amestecată cu ceapă şi cu bucăţi de ardei şi lui Nicholas i se păru că arareori mâncase ceva atât de bun.

Maria, remarcă el, îşi luă o porţie foarte mică pentru sine şi Pedro, cu aerul cuiva care-şi cunoaşte foarte bine poziţia, făcu semn cu mâna să nu i se pună prea mult. Şi doar lui José, adevăratul bărbat în casă, i se oferi o a doua porţie.

Imitându-i pe ceilalţi, Nicholas se folosi de ultima bucată de pâine pentru a-şi curăţa farfuria. Apoi Paquita se ridică şi le turnă fiecăruia câte o cafea din ibricul aflat pe sobă. Asta îl surprinse întrucâtva pe Nicholas, pentru că ştia că o astfel de băutură nu era potrivită pentru copii. Oricum, pentru nimic în lume nu ar fi vrut să facă o notă aparte, aşa că bău lichidul care avea gust de grâne arse fără să clipească.

Odată cu cafeaua începu şi conversaţia, şi pentru fiul consulului, obişnuit cu tăcerile ce însoţeau mesele de acasă, aceste discuţii păreau minunate, mai ales că toţi vorbeau în acelaşi timp. Copiii îşi povestiră isprăvile de la şcoală, aruncându-i priviri lungi oaspetelui. Maria îi descria Paquitei o rochie pe care o văzuse într-o vitrină – o rochie de catifea verde cu mâneci bordo – oh, pe oasele Sfântului Pilar, ce rochie *magnifico*; José, relaxat, cu haina pusă pe spătarul scaunului discuta cu Pedro despre şansele pe care echipa din San Jorge le avea în meciul de retur cu Huesca. Şi în curând, în ciuda timidităţii sale,

Nicholas se lăsă atras într-o conversaţie cu prietenul său.

— Care este părerea ta, *amigo mio*?

Nicholas inspiră profund.

— Dacă jucaţi aşa cum aţi făcut-o ultima dată, veţi câştiga cu siguranţă. Se opri, dar îşi făcu curaj, pentru a-şi exprima un gând care îi trecuse mai demult prin minte. Ar trebui să joci într-un oraş mare, José. Şi s-ar cuveni să câştigi o mulţime de bani.

José zâmbi larg arătându-şi dinţii.

— Nu sunt destul de bun pentru a juca într-un oraş mare. În afară de asta cred că m-aş sufoca acolo. Am nevoie de viaţa la ţară, Nicco, cu mult aer proaspăt şi pescuit pe cinste.

— Noi, cei din familia Santeros, mereu am jucat pelotă, zise Pedro cu vocea lui blândă. Tatăl lui José a fost un jucător cunoscut... aceea este fotografia lui. Arătă spre un bărbat bine făcut, cu o mustaţă cu vârfurile răsucite în sus, care purta o *cresta*. Şi eu. Chiar şi eu am fost un performer într-un fel.

— Tu ai fost cel mai bun dintre noi toţi, bătrâne Pedro, protestă José. Cândva trebuie să-i povesteşti lui Nicholas despre meciul cu Zarossa.

Bătrânul zâmbi satisfăcut.

— Te duci la antrenament în seara asta? întrebă el imediat. Jaime ţi-a transmis că va fi şi el acolo.

Fără să ezite, José clătină energic din cap. Un val de căldură îl invadă pe Nicholas când prietenul său răspunse:

— În seara asta voi sta cu Nicco. Hei! Gaiţelor! Ce-aţi spune să jucăm *estallido*? Trebuie să-i arătăm acestui mare americano că suntem mai deştepţi decât crede el.

Sugestia lui fu întâmpinată cu un cor de aprobări. Bianca se îndreptă spre dulap şi scoase un pachet de cărţi uzate. Masa fu repede curăţată şi, cu excepţia Mariei, care spuse că trebuia să sorteze şi să coasă nişte cearşafuri, toată lumea participă la joc.

Lui Nicholas i se păru antrenant după ce învăţă regulile simple. Cărţile erau puse rapid pe masă, fiind însoţite de

micile strigăte de entuziasm ale Juanei şi de hohote de râs. De afară, prin fereastra deschisă pătrundea zumzetul oraşului, amplificat de paşii plimbăreţilor de pe malul râului şi de vânzătorii de ziare care strigau în gura mare titlurile jurnalului *La Gaceta* de seară, la care se adăugau zgomotul cărucioarelor şi dangătul clopotelor. Luminile începeau să se aprindă peste tot, strălucind ca un colier de-a lungul străzilor, iar la Teatro, se aprindea şi se stingea o reclamă multicoloră. Jocul de lumini, senzaţia liniştitoare a prezenţei oamenilor în jurul său, toate acestea influenţară starea de spirit a lui Nicholas. Coşmarurile nopţii care-l aşteptau dispărură ca prin farmec. Cum se făcea că în această locuinţă modestă, care avea toate atributele sărăciei, după o masă care nu-i potolise în totalitate foamea, printre toţi aceşti oameni obişnuiţi, el era totuşi fericit şi se simţi în largul său? Nu se opri din joc ca să se gândească la asta, dar, profitând de ocazie, bău cu sete din paharul fericirii. Ochii îi străluceau, râsul său răsuna mai tare atunci când amesteca şi împărţea cărţile.

Au jucat până la o oră mult mai târzie decât ar fi crezut el că e cu putinţă, dar pe la nouă, la sfârşitul unei mâini, Maria se opri din cusut şi se ridică de la scaunul ei de lângă fereastră.

— Presupun că acesta este finalul, sugeră ea simplu. Cred că este timpul să mergeţi la culcare. Luat pe nepregătite, în mijlocul unui strigăt, Nicholas rămase cu gura căscată, uitându-se la ea prosteşte, căci se ivise o dificultate pe care nu o luase în considerare. Cum puteau să doarmă toţi în spaţiul acela înghesuit? Era imposibil. Aveau să-l dea afară? Să-l ducă înapoi, la ora asta, la Casa Breza?

Gândul i se citea atât de clar pe chip, încât îl făcu pe José să râdă.

— Nu-ţi face griji, Nicco. Eşti cel mai îngrijorat băiat pe care-l cunosc. Este foarte uşor. Vezi! Se lăsă pe spate pe scaun, întinse mâna şi deschise uşa camerei celeilalte.

Toate femeile dorm aici.

Uitându-se în camera cealaltă, Nicholas observă că era ocupată aproape în întregime de două paturi mari, suprapuse. Da, se gândi el, încă neîncrezător, părea posibil.

— Şi noi? exclamă el.

José arătă spre Maria care, în spatele sobei, trăsese la o parte o draperie, dezvăluind un spaţiu în perete, ocupat de un pat pe care tocmai punea aşternuturi curate.

— Eu şi Pedro dormim acolo, îi explică José simplu. Dar în seara asta îl vom împărţi noi doi. Pedro se va întinde pe canapea... nu-i aşa, bătrâne?

— Bineînţeles, răspunse el îndatoritor. Şi voi dormi chiar confortabil.

Nicholas inspiră profund. Nu mai dormise niciodată cu cineva şi pielea i se înfioră uşor la acest gând. Dar nimeni nu păru să bage de seamă ezitarea sa. Cele cinci surori, conduse de mama lor, îi spuseră noapte bună – fiecare întinzându-i mâna şi făcând o reverenţă – după care plecară cu Maria în camera cealaltă. Pedro se ridică în picioare şi ieşi afară cinci minute să vadă cum e vremea şi să se dezmorţească. José luă o revistă veche cu coperţi colorate, dintr-o grămadă de lângă patul de lemn.

Nesigur, Nicholas începu să se dezbrace, punându-şi hainele, una după alta, pe cel mai apropiat scaun. O extraordinară timiditate, un simţământ vecin cu ruşinea îi încetinea mişcările. Şi o altă dificultate insurmontabilă îi trecu prin minte. Dar José, fără a-şi ridica privirea din revistă spuse câteva cuvinte; şi Nicholas, luând hainele de lângă pat, se întoarse cu spatele. După aceea totul fu mai uşor. Maria îi lăsase un veşmânt lung de o formă bizară, spălat până la alb imaculat. Îl puse pe el, îl legă la gât şi la mijloc, după care sări în pat unde rămase aproape nemişcat.

În curând, bătrânul se întoarse, mai umblă puţin prin cameră, murmură ceva, de parcă ar fi vorbit cu el însuşi pe un ton scăzut, şi mai puse un buştean pe foc.

Următorul lucru pe care-l auzi fu scârţâitul arcurilor când acesta se întinse pe canapea.

José mai rămase puţin şi răsfoi paginile revistei, aşezat la masă. Când se ridică căscă şi se scărpină absent în cap, făcu câteva exerciţii de flexare a membrelor şi îşi scoase cizmele. Apoi se întinse şi stinse lumina. O clipă mai târziu era în aşternut, alături de Nicholas.

Ceva trebuie să-i fi dat de bănuit că prietenul său nu dormea. Murmură:

— Eşti bine, *amigo*? Ai destul loc?

— Da, şopti Nicholas.

Treptat, copilul se relaxă, renunţând să mai stea lipit de perete. Patul era moale şi plăcut. Adormi uşor.

12

Cu o oră mai devreme, fără să ştie ce se întâmplase în lipsa lui, Harrington Brande cobora din tren în gara centrală din Barcelona. Ducându-şi valiza, trecu de poartă şi apoi pe sub arcada ce se afla la intrarea în Hotel Estación. Aici, un recepţioner necioplit îi dădu o cameră la etajul doi cu privelişte spre curte, încăperea nu se ridica la nivelul aşteptărilor lui, dar nu protestă – cel puţin îi permitea să aibă liniştea pe care şi-o dorea. În compartimentul aglomerat din trenul ce venea de la Madrid, nu reuşise să îşi adune gândurile, ci stătuse posomorât şi apatic, scrâşnind din dinţi.

— Doriţi să luaţi cina, *señor*?

Brande se uită tâmp la omul care îl condusese la etaj.

— Nu, nimic.

Apoi îşi dădu seama că nu mâncase de dimineaţă.

— Ba da... aduceţi-mi ceva... orice... cafea şi puţină carne.

— Desigur, señor.

Când omul se întoarse să plece, consulul îl opri.

— Aşteaptă. Vreau să duci o telegramă la recepţie.

Luă un condei şi scrise mesajul:

Către Garda, Casa Breza, San Jorge.

Vino să mă iei cu maşina de la staţia San Jorge, la trenul de dimineaţă ora 7:45 a.m. mâine, marţi.

Harrington Brande.

Îi dădu hârtia comisionarului şi spuse pe un ton

autoritar:

— Asigură-te să fie trimisă de îndată. Şi spune-le să mă trezească la ora şase dimineaţa.

Omul dădu din cap.

— Sigur, *señor*.

Când uşa se închise, Brande începu să se plimbe de-a lungul camerei, cu pumnii strânşi, sprâncenele încruntate şi întrebându-se pentru a suta oară de ce se lăsase înşelat de acea scrisoare oficială. Ajunse la o concluzie firească; nu se făcuse cu nimic vinovat. Şi totuşi ce încredere oarbă avusese! Pe măsură ce îşi aducea aminte de discuţia sa cu Burton şi cu micul Nicholas înainte de plecare, de eşafodajul înălţat pe baza unor speranţe ce apoi se dovediseră deşarte, simţi cum durerea îi invadează întregul corp.

Cu un efort uriaş, se controlă, trezit la realitate de reflexia feţei sale nebărbierite din oglinda şifonierului. Deschise valiza, luă câteva obiecte de toaletă şi intră în baie. Acolo se bărbieri, apoi stătu îndelung în apă de parcă încerca să spele o durere fizică.

Apoi, în halat şi papuci, se aşeză în faţa tăvii ce fusese pusă pe masa de scris de lângă uşă. Bău repede două ceşti de cafea, mâncă o chiflă cu unt şi o bucată de şuncă. Pofta de mâncare îi fusese astâmpărată. Se ridică şi sună după cineva care să ia tava.

Omul veni şi plecă. Apoi, consulul rămase din nou singur: singur cu gândurile lui, cu amintirea umilinţei sale. Un rictus nervos îi apăru pe faţă când se întoarse la masa de scris, puse câteva foi de hârtie înaintea sa, luă un condei şi începu să scrie:

Hotel Estacion,

Barcelona.

Luni, 10:30 p.m.

Dragă Halevy, îţi scriu din acest hotel, mânat de dorinţa de a-mi uşura sufletul – prieten şi doctor al meu – şi de nevoia presantă de a beneficia de sfatul şi sprijinul

tău.

Cunoşti prea bine nedreptăţile ce mi-au afectat cariera – e adevărat că de multe ori m-ai complimentat pentru demnitatea şi tăria cu care le-am îndurat. Din scrisorile mele din ultimele luni ştiai de eforturile mele de a mă stabili şi răzbi în viaţă în urma transferului meu în Costa Brava. Acolo, vinerea trecută, am primit vestea că George Tenney, prim-consul la Madrid, suferise un atac cerebral şi că eram aşteptat să vin în capitală cât mai curând.

Nu sunt un om vanitos, Halevy, după cum bine ştii. Nu mă pripesc să trag concluzii. Şi te asigur că felul în care fusese scrisă scrisoarea îmi dădea de înţeles că eu urma să îl înlocuiesc pe Tenney. Am plecat, aşadar, spre Madrid.

Sâmbătă, când am ajuns, am aflat, spre uimirea mea, că nu îl pot vedea pe Bailey – plecase la ţară pentru a-şi petrece sfârşitul de săptămână. Iar luni, când s-a întors, m-a luat prin surprindere spunându-mi că fusesem chemat ca măsură provizorie, că Herbert Meyer, care era în Varşovia, urma să fie succesorul lui Tenney şi că „va fi recunoscător dacă îi voi ţine locul” la secretariat până când avea să sosească.

Nu mai e nevoie să-ţi spun cât de amarnică a fost lovitura. Cu toate astea nu m-am supus fără să protestez. Am insistat asupra serviciilor mele precedente şi asupra dosarului meu excelent. Am subliniat că termenul promovării mele expirase. L-am rugat respectuos să reconsidere situaţia.

Pe moment nu a răspuns. Apoi mi-a spus: „Ai o părere foarte bună despre tine.”

Această impertinenţă era mai mult decât puteam suporta. Am declarat că am de lucru la San Jorge, că acolo fiul meu suferind necesită atenţie şi că, dacă nu urma să îl înlocuiesc pe Tenney, trebuia să se împace cu ideea că nu am cum să rămân în Madrid.

Când am terminat, s-a aşternut liniştea. Mă aşteptam la o criză de nervi, dar fără să îmi dau seama, simţul său

pervers al umorului s-a dovedit mai puternic. Apoi mi-a spus:

„Eşti o pasăre tare ciudată, Brande. Am auzit de multe ori asta despre tine. Ai ajuns de pomină. Dar omul trebuie să te vadă ca să se convingă. Firesc ar fi să-ţi întocmesc un raport. Dar nu voi face asta. Întoarce-te la San Jorge. Şi, pentru numele lui Dumnezeu, încearcă şi tu să fii om. Renunţă la orgoliul ăsta exacerbat. Revizuieşte-ţi atitudinea. Asta nu îţi va aduce promovarea, dar măcar te va ajuta să trăieşti mai bine.”

Ce răspuns aş fi putut da la aşa ceva? M-am înclinat, m-am întors şi am ieşit din încăpere. Fără nicio ezitare, am plecat cu trenul de unsprezece. Şi acum iată-mă, bunule prieten, atât de amarnic frământat, dezolat şi plin de resentimente, încât trebuie să apelez la tine şi la priceperea ta de a vindeca minţile.

Brande simţi cum venele de la tâmple i se umflaseră şi fremătau. Putea oare continua? Pentru el însuşi, indiferent cât de mare era durerea, trebuia să facă asta. Oare cât de des în ultima vreme, relaxat pe canapeaua din minuscula cameră de consultaţii a profesorului de pe Rue des Capucines, reuşise să se regăsească? Şi de câte ori, supus, cu ochii închişi ascultase îndemnurile priceputului psihiatru ce stătea în întunericul din spatele său? Acum, chiar dacă se afla la distanţă mare de el, simţea nevoia unei asemenea terapii. Scrâşnind din dinţi, continuă:

Trebuie să îţi spun asta, Halevy, deşi risc să-mi pierd astfel respectul de sine. Când Bailey a rostit acele cuvinte revoltătoare, am simţit o ameţeală şi am avut oribila senzaţie că de fapt soţia mea era cea care le spunea. În ceaţa care îmi împăienjenise privirea, mi se părea că o vedeam, prin ploaie, pe ea, la fel cum apăruse în acea noapte, singură, din apartamentul ei de pe Strada 39 din New York. O urmărisem până acolo, aşteptasem cel puţin

două ore afară, convins fiind că primise vizita vreunui amant. Când am păşit din întuneric şi am apărut în faţa ei, felinarul îi lumina chipul palid, ochii neîncrezători şi ea mi-a spus... dar, Doamne, nu trebuie să mă mai chinui... cred că îţi aminteşti acel episod, căci ţi l-am relatat în întregime – simţind că parcă îmi smulg inima – prima dată când m-am supus analizei tale.

Vezi tu, prietene, cât de mult mă afectează toate astea. Fără îndoială insultele lui Bailey n-au nicio importanţă; sunt prea absurde pentru a fi credibile. Dar cum rămâne cu reacţia mea la ele? Oare aceste răni, de care doar tu ştii, se vor vindeca vreodată? Oare dorinţa mea de iubire necondiţionată, totală şi exclusivă va fi vreodată satisfăcută? Sunt oare una dintre acele persoane al căror destin e să nu fie înţelese, nedrept judecate şi rău tratate de spirite mai puţin înzestrate? Oare nu îmi voi putea domina niciodată sufletul şi mintea?

Şi, dragul meu prieten, oare ce va fi în viitor?

Nu pot nega că într-un fel preţuiesc statutul conferit de funcţia de consul. Mai mult decât atât, consider că sunt potrivit pentru a îndeplini însărcinările oficiale pe care le implică. Cu toate astea, există un punct dincolo de care nimeni nu îşi poate forţa inima, aşa că omul trebuie să spună „Gata!”

Ştii că munca mea la studiul despre Malbranche se apropie de sfârşit şi mă aştept ca lucrarea să fie publicată în următoarele trei luni. Fără îndoială, e de presupus că această creaţie monumentală, care într-un fel face parte din mine, va stârni agitaţie în cercurile politice şi intelectuale de pe ambele continente. Dacă se va întâmpla asta, oare nu ar trebui să renunţ la muncă şi să mă dedic exclusiv literaturii? Dispun de suficiente mijloace pentru a mă elibera de dependenţa de public. Şi mai presus de toate trebuie să am în vedere ceea ce e mai bine pentru iubitul meu fiu.

Într-o asemenea perioadă, Halevy, când sufletul uman e cuprins de o mare disperare, nu pot decât să îi

mulţumesc lui Dumnezeu pentru Nicholas. Din tot ceea ce ţi-am expus, ştiind că vei păstra secretul profesional, trebuie să îţi dai seama cât de mult e compensată tragica mea căsnicie de dulcea, pura şi copleşitoarea dragoste pe care mi-o poartă fiul meu. Eu, un spirit liber – căci omul îşi poate folosi condeiul oriunde în lume – aş putea oare afecta în vreun fel sănătatea şubredă a fiului meu? Am putea vizita acele staţiuni balneare indicate pentru a trata afecţiunea lui nervoasă. (De fapt, şi organismul meu suprasolicitat ar avea probabil de câştigat.) Ar trebui să fiu în stare să mă dedic exclusiv lui, să îl feresc de toate influenţele dăunătoare sau adverse în dificilii ani ai pubertăţii... ah, da, să supraveghez creşterea delicatei mele flori.

Doar tu, dragul meu doctor, mă poţi ajuta într-o asemenea decizie. De aceea îţi sugerez să faci acea vizită promisă la Casa Breza. Ai aranjat să soseşti în iunie. Totuşi, te-aş ruga să vii acum, sau în următoarele două săptămâni. Vei fi primit ca un rege. Nu va semăna cu practica ta de zi cu zi. Iar unul dintre colegii tăi se va putea ocupa de clinică. Nu mă dezamăgi!

E aproape miezul nopţii. Trebuie să dorm... chiar dacă asta ar însemna să iau patru din acele tablete pe care mi le-ai prescris şi care, sincer să fiu, par să nu mai aibă efect. Cu siguranţă am scris suficient încât să te conving de nevoile mele. Îţi repet, nu mă dezamăgi. Aştept cu nerăbdare răspunsul tău în următoarele zile. Între timp, o voi lua încet cu Nicholas, îmi voi linge rănile şi mă voi restabili în lumina zâmbetului său.

Prietenul tău devotat şi suferind,
Harrington Brande.

Cu capul între mâini şedea nemişcat; îi zvâcnea doar un muşchi al obrazului. Sentimentul atât de cunoscut de autocompătimire continua să-l apese. Dar cu toate acestea, se simţea mai bine că scrisese scrisoarea şi parcă mai uşurat. Era, păstrând proporţiile, aceeaşi

senzaţie de purificare pe care o avea şi după acele şedinţe din cabinetul profesorului. Suspină şi bărbia i se ridică vădind o forţă reînnoită. Fără să se grăbească, se ridică în picioare, ieşi din cameră şi expedie scrisoarea. O oră mai târziu, ajutat de pastile, era cufundat în liniştea somnului.

13

Pentru prima dată, trenul veni la timp. Cu cincisprezece minute înainte de ora opt a dimineţii următoare, Harrington Brande ajunse la San Jorge şi îl găsi pe peron pe Garcia care îl aştepta.

— Ai primit telegrama, remarcă el, dându-i bagajul şi luând-o spre maşină.

— Da, *señor*. Dar de ce nu m-aţi lăsat să vă iau din Barcelona? N-ar fi fost nicio problemă să călătoresc noaptea pentru a vă asigura maximum de confort.

Deşi posac, consulul observă ceva în atitudinea servilă a majordomului – acest Garcia era într-adevăr un individ pe cinste. Nu se întâmpla des să îşi laude servitorii, dar în timp ce Garcia îi acoperea genunchii cu pătura, îi spuse:

— Mă slujeşti bine, Garcia... pentru asta vreau să îţi arăt recunoştinţa mea.

Plecară. Străzile acoperite de roua dimineţii erau destul de pustii, astfel că în cinci minute ajunseră în faţa vilei. Bucuros de reîntoarcerea acasă şi eliberându-se de greutatea ce-i apăsase pieptul, Brande coborî din maşină. Sperase ca Nicholas să fie la poartă să îl salute dar până la urmă asta ar fi fost doar o expresie a ceea ce el îi impusese băiatului. Grav şi întrucâtva grăbit, intră în hol şi începu să urce în timp ce Garcia venea în urma lui cu bagajele. Se duse prima dată în camera lui, îşi lăsă haina şi se spălă pe mâini, apoi trecu prin uşa ce comunica cu apartamentul fiului său. Dar nici nu păşi bine peste prag că zâmbetul îi pieri de pe buze. Unde era Nicholas? Oare juca un joc copilăresc ascunzându-se de el? Nu. În pat nu

se dormise peste noapte. Camera era complet goală.

— Garcia! Garcia! Unde e fiul meu?

Bărbatul puse cu grijă valiza jos şi se uită la un lampadar aflat la cinci centimetri deasupra capului stăpânului său.

— Fiul dumneavoastră, *señor*? Regret să vă spun că... nu e aici.

— Ce?!

— Da, *señor*, zise majordomul articulând cu grijă cuvintele, de parcă le-ar fi mângâiat. Ieri după-amiază... înainte ca eu sau Magdalena să putem interveni... a plecat.

Harrington îl privi întâi stupefiat, apoi din ce în ce mai alarmat.

— Unde a plecat? Şi cu cine?

— Nu ştiu exact unde a plecat, *señor*... în oraş, cred, spuse Garcia.

Apoi, cu o privire uşor întunecată, adăugă cu o voce care abia dacă se auzea:

— A plecat cu José.

— José! strigă consulul cu dinţii scrâşnind de ură.

— Nimeni altul, *señor*. Au plecat râzând şi vorbind... braţ la braţ.

Garcia se opri, apoi spuse pe un ton liniştitor:

— O, dar nu vă temeţi, *señor*. Se vor întoarce în această dimineaţă. Sigur. Şi-au petrecut doar noaptea trecută împreună.

Consulul simţea că i se moaie picioarele. Alb la faţă, se aşeză pe marginea patului. José cu fiul său... în ciuda ordinului său expres... şi când credea că prietenia lor se terminase. Cuvintele „râzând şi vorbind... braţ la braţ... şi-au petrecut împreună noaptea trecută...” erau ca nişte bucăţi încinse de fier ce îi sfredeleau creierul. Îşi ridică mâinile copleşit de furie şi ură. Dumnezeule, cum să i se întâmple asta, acum mai mult ca oricând, când se întorsese animat de puternice sentimente paterne simţind acut nevoia de afecţiune din partea fiului său!

Gândul îl înfiora. Nu, nu, era imposibil... nu putea... nu putea să creadă una ca asta.

— Garcia! strigă el cu putere. Ceea ce-mi spui tu nu poate fi adevărat... Fiul meu probabil s-a dus să îl viziteze pe domnul Burton. E o greşeală.

Uitându-se la el cu acea privirea întunecată, din care răzbătea o undă de batjocură, îşi îndreptă umerii şi spuse:

— Nu se cade să vă contrazic, *señor*. Eu îmi cunosc poziţia. Iar această poziţie a fost deseori înaltă. Desigur, dacă credeţi că mă îndepărtez de adevăr...

— Nu, Garcia, spuse Brande privindu-l ciudat pe celălalt de parcă ar fi depins de el. Ăsta ar fi ultimul lucru... nu te bănuiesc de nimic. Dar totuşi... izbucni consulul apăsându-şi cu degetele sprânceana.

— Vă e, fără îndoială, greu să credeţi.

Ferindu-se de privirea consulului, Garcia părea că freamătă, cuprins de o veselie demonică.

— Am un respect deosebit faţă de dumneavoastră şi fiul dumneavoastră. Dar dacă ar trebui să vă dovedesc...

Parcă cu un efort enorm, Brande îşi înălţă capul, iar Garcia îi întinse o bucată de hârtie mototolită.

— Am găsit-o făcută ferfeniţă în grădină. Există şi altele. Dar probabil că asta e de-ajuns.

Cu un gest mecanic, consulul luă hârtia, dar din cauza privirii sale înceţoşate nu putu să desluşească nimic din ceea ce era scris cu creionul, decât cuvântul „dragoste”. Ca să câştige timp, cotrobăi după ochelari, apoi şi-i puse repede.

„O, dragul meu José, cât de mult îmi place să stau cu tine, fiecare minut din timpul meu...”

Citi bucata de hârtie la fel cum citi şi alte mesaje schimbate, parcă în joacă, între José şi fiul său. În primul moment, tâmplele i se înroşiră, dar în scurt timp faţa i se albi şi deveni de nepătruns. Avea o senzaţie ciudată în stomac, simţindu-se sufocat de furie.

Un strigăt al lui Garcia împrăştie pâcla de culoarea ruginii ce plutea în jurul lui Harrington Brande.

— S-au întors, *señor*, spuse majordomul arătând spre fereastră. Uitaţi acolo... în grădină.

Urmă o pauză. Fără să se clintească, consulul răspunse:

— Mulţumesc, Garcia. Asta e tot pentru moment. Voi avea imediat o întrevedere cu fiul meu.

Rămase aşezat câteva minute după ce Garcia plecă, apoi se ridică şi trase adânc aer în piept, în mod inexplicabil, nu se putea duce să privească pe fereastră spre grădină. Se întoarse şi coborî încet treptele. Apoi, când ajunse în hol, uşa se deschise în lături şi, aureolat de razele soarelui, Nicholas intră în casă.

Îl văzu pe tatăl său şi toată lumina din ochi îi dispăru. Deşi se îndreptase spre el cu un zâmbet de bun venit, consulul văzu pe faţa fiului său acea primă urmă de frică şi din nou acel vârtej ciudat de senzaţii îi sufocă inima.

— Bună dimineaţa, Nicholas, spuse el cu o voce stinsă.

— Bună dimineaţa, tată, îi răspunse cu o ezitare băiatul.

— Ai luat micul dejun?

— Da, tată.

— Ah! Eşti mai norocos decât mine. Poate, dacă nu ai altceva mai bun de făcut, vei sta cu mine cât timp voi mânca.

O luă spre sufragerie, urmat de Nicholas, şi se aşeză la masă, unde Garcia punea obişnuitele fructe, chifle şi cafea. Consulul îşi turnă o ceaşcă de cafea cu o mână care – culmea – nu tremura. Nu îi ceruse fiului său să se aşeze, iar băiatul stătea în picioare privindu-l asemenea unui acuzat adus în faţa judecătorului. Văzând că totul era în regulă, Garcia se retrase zgomotos.

— Când am ajuns în dimineaţa asta, începu consulul, speram că, poate, vei fi şi tu prin preajmă să mă saluţi.

— Dar, tată... nu ştiam că te întorci atât de devreme.

— E clar că nu, spuse Brande cu buzele cuprinse de un

tremur involuntar. Dar lăsând asta la o parte... unde ai fost?

— Am fost cu José.

— Ai dormit azi-noapte la el acasă?

— Da, tată.

Consulul rupse o chiflă.

— Ştiu că ţi-ai dat cuvântul că nu vei mai vorbi cu el.

— La început mi l-am respectat, tată. Apoi am vorbit doar puţin.

Ochii băiatului începuseră să se umezească.

— Dar până la urmă a trebuit să vorbesc. Mă simţeam atât de singur... şi atât de speriat.

— Într-adevăr. Speriat de cine, dacă pot să întreb?

De după genele lui lungi, Nicholas aruncă o privire rapidă către uşa dinspre bucătărie. Foarte încet, răspunse:

— De Garcia, tată.

— Ce? spuse consulul isterizat, ridicându-se brusc. Cum poţi să mă minţi în halul ăsta?

— Nu mint, tată. M-a speriat, numai că Magdalena m-a rugat să nu îţi spun de ce. Ăsta e motivul pentru care am plecat cu José la el acasă, tată. Te rog să mă crezi, te rog.

— Nu te cred, răspunse Brande scurt. Inventezi toată povestea asta numai ca să mă păcăleşti.

— Nu, nu, tată. Te implor să mă crezi.

Lacrimile curgeau din ochii lui Nicholas de-a lungul nasului şi obrajilor.

— Dacă chiar trebuie să îţi spun... Garcia m-a speriat. Avea un cuţit. I-a tăiat capul peştişorului meu. A curs sânge pe toată masa. Credeam că o să mă omoare şi pe mine. O, dar de ce nu înţelegi, tată? Nu e ceea ce pare a fi... îşi bate joc de noi tot timpul. E rău şi şiret, nu este un om bun ca tine şi ca José.

— Cum îţi permiţi să mă compari cu José? strigă consulul simţind că-i zvâcneşte un muşchi în dreptul sprâncenei.

Nicholas înlemni, apoi se trase înapoi, speriat de chipul

vânăt din faţa sa.

— Ai luat-o razna? continuă Brande. Baţi câmpii despre cuţite şi sânge şi capete tăiate. Cineva te-a pus să faci asta... să îl defăimezi pe Garcia. Nu tolerez aşa ceva. Nu ai ce să îi reproşezi lui Garcia, e un om de încredere şi net superior acestui maţe-fripte al tău.

— Nu, nu, tată, spuse Nicholas plângând. José e un om de treabă.

Consulul scrâşni din dinţi într-un acces de furie atât de violent încât avea impresia că tot capul îi era învăluit în aburi de eter. Fu nevoit să se sprijine de mânerele scaunului, agăţându-se de el de parcă ar fi fost tronul unui inchizitor.

— Deci prietenul tău e de treabă, spuse el reglându-şi respiraţia. Îţi place de el?

— Da, tată.

— Ai putea chiar să îl iubeşti?

Băiatul dădu din cap printre lacrimi.

— Nu ar trebui să iubim pe toată lumea?

Consulul bătu în retragere de parcă fusese muşcat de o viperă.

— Nu evita răspunsurile. Spune-mi imediat. Unde te-a dus azi-noapte?

— La el acasă.

— Unde e asta?

— La Calle Corriente.

— Am înţeles. Cea mai jegoasă mahala din San Jorge.

— Nu e chiar aşa, tată, bâigui Nicholas. E foarte curată. Se văd munţii şi fluturi şi păsări colibri pe ziduri. José le-a strâns... şi tot el le-a şi pus... şi a făcut singur cutiile. Şi am gustat din *alla podrida*, cea mai bună friptură pe care am mâncat-o vreodată. Paquita a gătit-o. Maria nu a putut pentru că munceşte din greu la spălătorie... iar bătrânul Pedro nu face nimic...

Se poticni, văzând expresia întipărită pe chipul tatălui său. Nu îşi dădu seama că, încercând în felul său copilăresc să îi explice, nu reuşise decât să îl enerveze şi

mai tare pe tatăl său. Începu să plângă cu sughiţuri.

— E foarte plăcut pentru tatăl tău să afle ce grad de intimitate există între fiul său şi acest agitator netrebnic.

Vocea i se înăspri.

— Continuă, domnule. Ce altceva s-a mai întâmplat?

Pieptul copilului, obosit de plâns, se umflă şi mai tare.

— Am jucat *estallido*, tată... un joc de cărţi...

— Cine a jucat?

— Noi toţi.

— Cine sunt aceşti toţi?

— José şi Pedro... şi cu mine... şi Paquita, Juana, Luisa, Elena şi Bianca. O, iartă-mă tată. Am uitat. Maria nu a jucat. Punea aşternuturi proaspete pe pat.

Brusc, figura consulului deveni şi mai serioasă.

— Al cui pat?

— Al lui José şi al meu.

Consulul simţi că îl cuprinde ameţeala. Iritat la culme, se apleacă uşor în faţă de parcă s-ar fi pregătit pentru o lovitură.

— Tu şi el... şopti el răguşit, apoi nu mai putu să rostească niciun cuvânt.

Urmă o linişte atât de seacă şi absolută că până şi plânsul copilului încetă. Involuntar, Nicholas începu să tremure. Privirea sa înclinată părea să mărească imaginea tatălui său aşezat acolo cu chipul vânăt.

— Ce... dar ce am făcut, tată?

Consulul se ridică trăgând de gulerul drept şi imaculat care îi imobiliza gâtul, făcu câţiva paşi şi aproape că îşi pierdu echilibrul. Apoi, ţinându-se de masă, cu capul într-o parte, spuse cu o voce strangulată:

— Lasă-mă... Deocamdată du-te în camera ta. Voi vorbi cu tine mai târziu.

Urmă o linişte şi mai seacă decât precedenta. Mult timp după ce fiul său ieşise din cameră, Brande rămase pe gânduri lângă şemineul gol. În cele din urmă, scoase un şuierat de parcă ar fi ajuns la o concluzie. Da... asta era cea mai bună şi unica soluţie. Indiferent de capacităţile

unui om, există anumite situaţii în care trebuie să solicite ajutorul unui specialist.

Cu greutate, de parcă s-ar fi străduit să nu cadă, consulul trecu prin hol spre salon, se aşeză la masa de scris, luă tocul şi scrise.

Către profesorul Eugene Halevy, Rue des Capucines, nr. 219, Paris, Franţa.

Lasă totul şi vino aici imediat. Problema e vitală şi nu suferă amânare.

Harrington Brande

Sună clopoţelul şi când García apăru, îi dădu biletul.

— Ia maşina până în oraş şi expediază imediat telegrama asta.

— Da, *señor*.

Brande rămase aşezat pe scaun. Zgomotul automobilului îl făcu să se simtă mai sigur pe el. Apoi, ridicându-şi privirea, se uită pe fereastră la grădină şi simţi din nou furia care parcă îl sufoca.

Grădinarul stătea la marginea pajiştii, gol până la mijloc, cu pielea sa aurie strălucind în soare, şi mânuia uneltele cu lovituri uşoare. Contrariat şi abia respirând, Brande avea senzaţia că fiecare mişcare parcă tăia o părticică din el. Copleşit de ură, strânse degetele în jurul tocului făcându-l să pocnească fără să îşi dea seama. Continuă să privească cu ochii holbaţi şi timpanele zvâcnind din cauza sunetului scos de acea lamă strălucitoare care tăia ca o sabie pe fundalul munţilor albaştri.

14

După patru ore, o telegramă de la Paris fu livrată la Casa Breza:

Ajung mâine, joi, la ora 5:30 p.m. Până atunci te sfătuiesc să-ţi păstrezi calmul. Halevy.

Bunătatea profesorului era la fel de mare ca aceea care se degaja din vorbele sale. A doua zi, când trenul de după-amiază sosi la San Jorge, un om mic de statură, cu faţa albă, cu ochi mici, dar pătrunzători, adânciţi într-un cap mic, îmbrăcat cu o manta de călătorie şi o pălărie de culoare închisă, coborî încet din tren şi strânse între palme degetele lui Harrington Brande.

— Sărmanul meu prieten!

Învăluindu-l pe consul cu privirea sa întunecată, părea că spune: Acum sunt aici, îţi interzic să îţi mai faci griji.

Vremea se răcise şi, când urcară în maşină şi plecară, o ploaie măruntă începu să cadă asupra portului şi a mării cenuşii şi nemişcate.

— Am primit scrisoarea ta, zise Halevy privind în faţă. Dar acum... starea ta s-a înrăutăţit?

— E infinit mai rea, izbucni consulul pe un ton coborât.

Vru să continue, dar Halevy îl opri strângându-l ferm de genunchi.

— Nu acum, prietene. Avem suficient timp. Linişteşte-te. Sunt la dispoziţia ta oricât va fi necesar.

Într-o linişte desăvârşită, ajunseră la vilă şi trecură pe sub mimozele ude ale căror ramuri atârnau pline de stropi

de cristal. Stâncile erau învăluite de aburi parcă fantomatici, iar munţii păreau negri din cauza norilor. Aerul, plin de şoapte, era încărcat de sunetul pâraielor nevăzute ce clipoceau la suprafaţa pământului. De departe, răzbind prin ceaţa de pe mare, tânguiala melancolică a ramelor unei bărci pescăreşti se auzea cu intermitenţe, dispărând în cele din urmă precum o stea căzătoare în neantul dezolant.

Dar în casă se făcuseră pregătirile necesare, focul fusese aprins în sufragerie, în salon şi în spaţiosul dormitor pentru oaspeţi, parfumând aerul cald cu miros de cedru. În bucătărie, Magdalena se agita continuu, iar Garcia cu paşii săi repezi urcase şi coborâse scările de nenumărate ori.

Cina pentru două persoane, servită la ora opt, era aproape de perfecţiune şi îl făcu pe profesor – care, în ciuda aerului său clerical, nu părea să aibă vreo aversiune faţă de bunătăţile aflate pe masă – să îl complimenteze pe consul pentru bucătăreasa sa şi să îl mustre pentru că nu o lăuda pentru meritele sale. Din când în când, în timp ce mânca din racii gătiţi după o reţetă spaniolă, îl privea întrebător la lumina lumânărilor pe cel ce era gazdă, pe deplin conştient de suferinţa sa, dar fără a se grăbi să soluţioneze problema, ci preferând să recurgă la metoda sa de observaţie, rămânând, ca de obicei, stăpân pe situaţie.

Eugene Halevy, fiul unui fabricant de lumânări, venise la Paris, cu vreo douăzeci de ani în urmă, pe când era un flăcău crud şi nematurizat, să studieze medicina şi, după câteva insuccese la testările preliminare, primi o diplomă obişnuită. În acea perioadă, faima lui Charcot atinsese cote înalte, iar printre numeroşii lui adepţi se afla şi tânărul doctor Halevy. Frecventase cursurile marelui om, îl urmărise în Salpétrière şi, fiind ales – la întâmplare – să asiste o dată sau de două ori la una dintre demonstraţiile lui publice ce isterizau masele, se hotărî să se specializeze în psihiatrie.

Dincolo de o iscusinţă provincială, ce îi permisese să-şi însuşească frazeologia şi maniera de lucru a şefului său, Halevy nu avea niciun fel de calificare pentru o asemenea profesie. Dar, profitând de o mică moştenire lăsată de tatăl său, plecă la Viena, studie sub îndrumarea lui Jung, urmă un curs la Heidelberg şi petrecu optsprezece luni la renumitul azil de boli mintale de la Mecklenburg. Când se întoarse la Paris, fu admis, pe baza bogatei sale experienţe, în cadrul Institutului Nervosthenique, o mică clinică din Passy. De asemenea, începu să ţină prelegeri destul de populare la Academia de Igienă Mentală. Treptat, îşi formă o clientelă restrânsă, ce cuprindea obişnuitele manifestări de neurastenie feminină, cazuri limită şi *malades imaginaires*. Metoda sa, după cum era de aşteptat, se îmbunătăţi, privirea îi deveni mai pătrunzătoare, mâinile mai iscusite, iar faptul că purta o redingotă şi o eşarfă neagră îi conferea acestui burlac convins înfăţişarea unui savant cleric. Maestru la hocus-pocus, prosperă pe seama neliniştilor şi mărturisirilor penibile ce îi asaltau urechile. Învăţă să fie crud, să scoată la iveală secretele cu un singur cuvânt, să susţină paradoxuri şi predicţiuni cu un fel de seriozitate sinistră, care contrasta cu aspectul său sărăcăcios.

Într-o vară, în timpul unei scurte vacanţe la Knocke, sosirea lui fu remarcată de Harrington Brande, care la vremea aceea fusese detaşat în staţiunea belgiană. Consulul, afectat de melancolia sa periodică, simţi impulsul – cel mai inspirat din viaţa sa, după cum avea să spună ulterior – de a merge la un consult la psihiatrul parizian. Imediat, se manifestă o afinitate reciprocă între aceste două persoane mediocre atât de diferite ca temperament, dar atât de asemănătoare în fond. De multe ori după aceea, Brande îl căută pe noul său doctor ce părea a fi singurul care îl ajuta să se simtă bine. Lungile şedinţe din Rue des Capucines au stat la baza unei prietenii statornice între oficialul demn, dar frustrat şi micuţul pseudopreot care auzise, în numele terapiei,

cele mai ascunse secrete şi drept urmare deveni încet, încet, stăpânul lui.

Când au terminat de luat cina, cei doi s-au dus în salon şi s-au aşezat în preajma şemineului placat cu marmură. Lumina slabă a gazului din candelabru arunca în cameră mici limbi de foc ce licăreau asemenea unor fantome pe tapetul fals care imita gobelinul, consolele ridicole şi mesele curbate. Halevy, conştient de faptul că se ajunsese în punctul în care prietenul său nu mai putea fi controlat, făcu din cap un semn de încuviinţare. Se aşeză mai bine în scaun, îşi înclină capul spre mână, acoperindu-şi pe jumătate ochii şi, adoptând atitudinea unui abate în confesional, se pregăti să asculte.

Imediat, din gura consulului izbucni mărturia nelipsită de început. Aparent fără să îl privească, profesorul percepu emoţia celuilalt de după degetele sale răsfirate şi, deşi pe chipul său se citea acea impasibilitate specifică profesiei, ochii săi pătrunzători înţepau cu ascuţimea unei săbii. Cu toate acestea când, în final, Brande scotoci în buzunarul hainei de catifea după bucata de hârtie mâzgălită şi i-o înmână, scânteia din priviri dispăru imediat. În timp ce consulul, agitat, îşi ştergea fruntea jilavă, Halevy îşi puse în mod ostentativ pince-nez-ul cu rame aurii ca să mai tragă de timp şi citi documentul de două ori. Apoi, cu buzele întredeschise şi lăsând să i se vadă gingiile, începu să dea din cap.

— Bunul meu prieten, spuse el pe un ton grav, nu-ţi ascund că tratez această problemă cu toată seriozitatea. Dacă eram mai puţin ataşat de tine, puteam să mă prefac că o ascund dincolo de nişte aparenţe înşelătoare. Dacă ţi-aş fi subapreciat inteligenţa, probabil că nu ţi-aş fi dezvăluit anumite implicaţii mai adânci. Dar eşti prietenul meu, un om cu o înaltă pregătire, care, deşi e tată, se remarcă în acelaşi timp ca un individ sofisticat. Ştii că există mizerii chiar şi în locurile în care te aştepţi cel mai puţin. Că cele mai frumoase flori se hrănesc cu bălegar, că în cea mai minunată pădure, unde cresc plante de-o

puritate desăvârşită, există dedesubt un strat de mizerie şi noroi.

Consulul încercă să spună ceva, dar Halevy continuă necruţător:

— Ce e oare... inocenţa, prietene? Noi, psihiatrii, suntem înclinaţi să zâmbim la auzul acestui cuvânt al pre-posterităţii... pecetea sentimentală a unei încrederi perimate. Oare nu descoperim în fiecare zi dureri vii, noi dovezi ale josniciei umane? Oare nu toţi suntem servitori ai corpului nostru, victime ale terorii şi dezgustului derivate din dorinţele noastre? De ce oare şi în primele acţiuni involuntare ale copiilor când se agaţă sau îmbrăţişează, ferocitatea senzuală cu care se înfruptă din sânul matern... spuse el ridicându-şi liniştit umerii. Cât despre perioada de care se apropie fiul tău, ei bine, aici ne confruntăm cu forţe şi mai întunecate, cu obsesii ciudate şi dorinţe ascunse... Din nefericire, a mai apărut şi această asociere cu un alt tânăr mai mare, care pe deasupra e şi spaniol.

Consulul gemu şi strânse atât de tare din mâini că unghiile i se înfipseră în palme.

— Doar nu crezi că Nicholas a suferit un grav prejudiciu?

— Cred, într-adevăr, că răul a fost făcut, răspunse Halevy imparţial. Nu rămâne decât să descopăr cât de mare sau cât de mic este acesta.

— Să descoperi?

— Desigur. Oricât de mult îmi displace, voi fi obligat să îl supun pe fiul tău unor teste.

Brande ezită şi simţi deodată că întreaga sa fiinţă era răscolită.

— Dar, desigur... protestă el cu voce şovăielnică. Băiatul e atât de fraged, atât de mâhnit în perioada asta, sentimentele îi sunt aşa de delicate...

Halevy îl privi cu răceală pe consul.

— Te îndoieşti de pregătirea mea profesională?

— Nu, nu... drag prieten... doar că... dacă tu crezi că e

necesar.

— E imperios, spuse profesorul cu un aer afectat. Cum altfel decât testând subconştientul putem descoperi ce s-a întâmplat în aceste periculoase ore din noapte?

— Opreşte-te, Halevy, spuse consulul ridicând şi coborând sprâncenele în culmea agitaţiei.

— Ei, haide, prietene, zise profesorul cu un amestec de brutalitate şi superioritate. Doar nu mai suntem copii.

— Nu, răspunse el copleşit, plecându-şi privirea. În orice caz... ştii care e starea mea de sănătate... cât am avut de suferit din cauza căsniciei mele dezastruoase... presiunile poziţiei mele oficiale... efortul creator prelungit pe care îl presupune activitatea mea literară... şi mai mult decât toate acestea nemărginita dragoste pe care i-o port fiului meu...

— Te asigur că voi fi cât se poate de prevenitor, îl întrerupse Halevy. Nu sunt lipsit de experienţă.

— Am mare încredere în tine, prietene, spuse Brande aproape frenetic. Neruşinarea şi lipsa de respect a acestui tânăr mă înnebunesc.

— Nu l-ai concediat? întrebă Halevy scurt.

Consulul clătină din cap.

— Bine, spuse profesorul de-abia mişcându-şi buzele. Îl vom supune unei examinări extenuante. S-ar putea să trebuiască sa îi interoghez şi pe servitorii din casă. Ai avea vreo obiecţie?

— Niciuna. Fac o treabă excelentă. Celălalt e problema... acest José.

Când îi rosti numele, se simţi din nou năpădit de furie. Aplecându-se în faţă cu ochii ieşiţi din orbite, lovi cu putere mânerul scaunului şi spuse:

— Trebuie să fie pedepsit.

Profesorul îşi înclină capul şi îl contemplă întrebător pe consul după care îşi mută privirea în altă parte. Se opri pe moment şi îşi împreună degetele. Apoi un zâmbet ciudat apăru pe chipul lui galben – zâmbetul obosit al celui ce cunoaşte abjectele secrete ale omenirii şi e martor

privilegiat al disimulării lor.

— Fără îndoială, prietene... ai făcut bine că m-ai chemat.

15

Dimineaţa următoare, ploaia se opri, cerul se însenină, iar pământul împrospătat fu scăldat în razele soarelui strălucitor. Pentru Nicholas care privea grădina de pe fereastra dormitorului său – pe care îndrăznise să o deschidă – aerul proaspăt, plin de miresmele răsăritului, părea să fie de bun augur. Poate azi avea să fie eliberat din trista detenţie în camera sa. Acum că profesorul Halevy venise în vizită – aseară auzise zgomotele ce anunţau sosirea – nutrea convingerea că dispoziţia tatălui său se va îmbunătăţi. Consulul era întotdeauna bine dispus când în preajmă se afla doctorul său parizian.

Între timp, Nicholas luă plictisit micul dejun din obişnuita sa tavă şi, îmbrăcat cu cămaşă şi pantaloni, aştepta semnalul pe care José urma să îl dea din spatele depozitului cu scule, şi anume fluturarea mâinii spre fereastra de la etaj care, în timpul acestor două zile de separare forţată, fusese singura modalitate de comunicare dintre ei. Doar simpla vedere a gestului plin de înţelesuri şi afecţiune era suficientă pentru inima băiatului. Ştia astfel că José nu îl uitase. Indiferent ce avea să i se întâmple lui – deteriorarea stării de sănătate, împlinirea ameninţărilor lui Garcia sau chiar furia trecătoare a tatălui său – nimic nu conta dacă José rămânea prietenul său loial şi iubitor.

Acum era aproape ora zece. José, în timp ce grebla aleea udă de la ploaie, se îndrepta încet în direcţia depozitului de unde nu putea fi văzut de la ferestrele de jos ale casei. Pulsul lui Nicholas se accelerase deja în

aşteptarea gestului lui José, când auzi paşi pe coridorul de afară şi aproape imediat uşa se deschise, iar în pragul ei îşi făcură apariţia tatăl său şi profesorul Halevy. O zbughi în colţul camerei, parcă apărându-se, roşeaţa din obraji făcându-l să pară vinovat.

— Bună dimineaţa, fiule, spuse Halevy calm.

— Bună dimineaţa, domnule, răspunse Nicholas. Bună dimineaţa, tată.

Urmă o pauză care i se păru de rău augur lui Nicholas în timp ce-i privea când pe unul, când pe celălalt.

Consulul îşi drese vocea şi i se adresă fiului său:

— Nicholas, din moment ce suntem atât de norocoşi încât îl avem pe profesorul Halevy alături de noi, l-am rugat să te examineze pentru a mă asigura că starea sănătăţii tale nu s-a deteriorat.

Se uită spre Halevy.

— Bănuiesc că nu vrei să rămân aici.

— Ne vom descurca de minune, dragul meu, răspunse profesorul vioi şi, în clipa în care Brande, înclinând din cap, ieşi din cameră, se întoarse spre Nicholas cu un aer complice. Sunt unele lucruri pe care vrem ca nici măcar tata să nu le ştie. Nu-i aşa, băiete? Acum, dacă vrei să le întinzi pe pat, ne vom înţelege de minune.

Nicholas făcu un pas înapoi părând foarte surprins. Oricât de obişnuit era însă cu controalele medicale efectuate pe corpul său fragil – Halevy îl mai consultase de alte câteva ori – băiatul simţi totuşi că, dincolo de abordarea diferită, de atitudinea lui ciudată se ascundea ceva neobişnuit şi deranjant. Şi când se întinse ascultător pe pat, i se păru imediat că examinarea făcută de profesor, felul în care mânuia stetoscopul, toate atingerile şi sunetele, însoţite de bombăneli şi mişcări sigure ale mâinilor, nu erau altceva decât o modalitate de a-i domoli suspiciunile. Şi într-adevăr totul se confirmă după câteva minute când Halevy se ridică şi trase ambele obloane, spunând:

— Lumina asta a soarelui cam oboseşte ochii. Nu e

mult mai bine aşa?

În întunericul astfel creat, se întoarse, se aşeză la capul patului şi îşi puse mâna pe fruntea băiatului.

— Ne cunoaştem de mult timp, Nicholas, spuse el destul de exuberant. Sunt sigur că mă priveşti mai mult ca pe un prieten decât ca pe un doctor. Nu ţi-e deloc frică de mine?

Ştiind ce răspuns aşteaptă de la el, Nicholas, întins pe pat şi cu ochii în tavan, murmură:

— Nu.

— Bine, spuse profesorul pe un ton mai moderat. Vreau înainte de toate să simţi că poţi vorbi liber cu mine, ca şi cum eu aş fi un alt băiat... Acum, spuse Halevy cu acelaşi zâmbet complice ce îi dezvăluia dinţii galbeni, creşti şi devii un băiat mare... ceea ce înseamnă o diferenţă şi în felul în care gândeşti... felul în care priveşti lumea. Despre acest fel de a gândi aş vrea să vorbim... şi nu trebuie să eziţi să îmi spui orice, chiar şi cel mai şocant lucru din lume. Acum, de exemplu, la ce te gândeşti?

— La nimic, răspunse Nicholas după un moment.

— Ei, haide, amice, interveni profesorul amical. Natura nu suportă vidul. Sunt sigur că micuţul tău cap nu este complet gol. De fapt, e o cutie a Pandorei, din care noi doi vom scoate nişte lucruri remarcabile. Doar imaginează-ţi că ridici capacul acelei cutii. Ce vezi în acest moment? Dar de simţit, ce simţi?

— Vă simt degetele pe sprânceană. Parcă sunt din bumbac, răspunse Nicholas încet. Şi văd dungile de lumină de pe tavan. S-a strecurat prin obloane.

— Excelent, îl complimentă profesorul. Continuă.

— Despre ce?

— Despre orice doreşti... vorbeşte-mi despre tot ce-ţi trece prin minte... despre obloane...

— Ei bine, nu ştiu, spuse Nicholas cu îndoială, îmi dau senzaţia că parcă aş fi la închisoare. E prea întuneric, vedeţi dumneavoastră, şi dungile astea pe care le văd în jur mă fac să-mi doresc să ies afară.

— Şi dacă ai fi afară, ce ai face?

— M-aş duce la pescuit, răspunse Nicholas fără nicio ezitare.

— La pescuit? repetă profesorul cu tonul unui om pe care nimic nu îl putea uimi.

— Da, asta aş face. M-aş urca în autobuzul acela vechi care scârţâie şi m-aş duce până în creierul munţilor.

Sub degetele profesorului, un zâmbet visător apăru pe feţişoara băiatului.

— Apoi m-aş duce în valea cea verde şi aş sta la soare lângă moară. M-aş uita la florile de ciuboţica-cucului şi la irişii sălbatici şi la stejari. Mi-aş pune momeala şi aş pescui acolo toată ziua. Şi poate aş prinde un păstrăv şi mai mare.

— Bănuiesc că ai merge singur, nu? murmură profesorul atent.

— Sigur că nu.

Zâmbetul băiatului se lărgi; vorbea fără să se ruşineze.

— José ar veni cu mine. El mi-a arătat cum să fac.

— Cum să faci ce? întrebă Halevy repede.

— Să pescuiesc, desigur. E un pescar tare priceput. Şi cel mai bun jucător de pelotă din San Jorgé. Dar e foarte modest. Şi munceşte extrem de mult în grădină...

— Îţi place de José? întrebă profesorul cu tandreţe.

— O, sigur că da. José e prietenul meu.

Urmară câteva clipe de linişte în timpul căreia obloanele păreau că tremură într-o lumină ciudată. Degetele clarvăzătorului îşi menţinură ritmul, iar vocea continuă în surdină:

— În absenţa tatălui tău, ai fost la acest râu cu José. Şi ce s-a mai întâmplat după ce ai terminat de pescuit?

— Mi-am făcut siesta.

— Cu José?

— O, da, José stătea întins pe iarbă lângă mine. Era atât de frumos acolo, atât de cald la soare.

— Desigur, fu de acord avocatul diavolului cu o grimasă nevăzută de băiat. Înţeleg. Nu sunt surprins, copile drag.

Nu-ţi fie frică să-mi povesteşti.

— De ce mi-ar fi frică? întrebă Nicholas imediat. Nu am făcut nimic greşit. Nu vă spun decât adevărul.

Profesorul îşi muşcă buzele şi ridică tonul, iritat pe moment:

— Cu siguranţă ai greşit că nu l-ai ascultat pe tatăl tău.

— Dar nu asta am vrut. Mai degrabă am luat decizia aceasta din cauza lui Garcia.

— Ah! exclamă Halevy. Ne vom întoarce la asta imediat. Dar între timp... recunoşti că îţi place de José.

— Nu-mi pot reprima sentimentele, spuse Nicholas serios.

— Nu te acuză nimeni, copile.

Modul de abordare al profesorului se schimbă, deveni liniştitor din nou ca şi cum ar fi păşit pe un teren sigur şi cunoscut.

— Ştiu că îţi place ca José să fie în preajma ta, să te atingă. Ai prefera, de exemplu, să fie el acum lângă tine şi să te mângâie pe cap...

— O, da, mult mai mult, exclamă Nicholas şi roşi brusc când îşi auzi replica lipsită de bun-simţ.

Dar profesorul, încântat să-l vadă ruşinându-se, nu se simţi jignit. Rutina muncii sale îl făcuse de mult insensibil chiar şi la cele mai grave insulte. Se strădui să întoarcă această confuzie copilărească în avantajul său.

— Şi pentru că îţi doreai să fie aproape de tine... să te atingă, zâmbi Halevy încrezător, de aceea ai mers acasă cu el?

Nicholas se mişcă de parcă şi-ar fi dorit să îl privească în faţă pe cel care îi punea întrebări. Camera asta obscură, razele aurii ce dansau deasupra sa, masajul uşor şi continuu asupra tâmplelor sale, totul părea să contribuie la relaxarea sa, astfel ca el să răspundă la întrebările insinuante ale profesorului. Totuşi, ceva din adâncul spiritului său fragil de copil îl determina să reziste.

— Îmi place foarte mult de José...

— Vrei să spui că îl iubeşti, sugeră profesorul cu gentileţe.

— Ei bine, da, îl iubesc.

Nicholas roşi şi mai tare.

— Dar din cauza lui Garcia m-am dus acasă la el.

Halevy râse scurt. Cât de bine cunoştea semnificaţia acestei izbucniri de veselie care, la fel ca lovitura neaşteptată a unui pumnal, spulberă încercările de disimulare pe care manifestările lui de simpatie nu reuşiseră să le contracareze.

— Garcia... tot timpul Garcia! izbucni el. Nu cred niciun cuvânt.

— Nu contează dacă mă credeţi sau nu, răspunse Nicholas cu o voce clară şi semeaţă, atâta timp cât e adevărat.

Din nou se lăsă brusc liniştea; iar profesorul se simţi ofuscat. Rezistenţa copilărească, atât de nedorită, era extrem de deranjantă pentru un om cu experienţa lui. Nu crezu nicio secundă că Nicholas spunea adevărul. În lumea în care se mişca şi respira, normalitatea nu-şi avea locul. Viaţa era o junglă agitată în care forţe nevăzute se zvârcoleau în noroaie negre. Ei bine... el mai avusese de-a face cu copii delincvenţi şi reuşise în cele din urmă să le străpungă carapacea. Putea înfrânge această încăpăţânare prin diferite metode, una mai ingenioasă ca alta.

Deveni din nou senin şi prevenitor, îi zâmbi lui Nicholas, şi cu aerul său de sfânt, îl luă de mână.

— Dragul meu copil... Mă doare faptul că m-ai înţeles greşit. Şi nu gândesc în termeni de corect sau incorect. Aşa că n-are rost să te aperi? Sunt de partea ta. Ceea ce se consideră îndeobşte slăbiciune nu e nimic altceva decât instinct, moştenirea de un milion de ani derivată din existenţa primară. Poate că aceste cuvinte măreţe te fac să te simţi confuz, iar ăsta e ultimul lucru pe care ni-l dorim. Trebuie să înţelegi doar că nu mai există îngeri, că ce ai făcut e pur şi simplu ceva omenesc. Pericolul apare

dacă ascunzi acest lucru. Doar dacă mi-l vei împărtăşi, va deveni un nimic... vom putea râde amândoi de el.

— De ce să râdem? întrebă Nicholas printre dinţi.

— De asta, de exemplu, murmură Halevy, arătându-i bileţelul scris de el.

Nicholas înţepeni de parcă ar fi contracarat o lovitură; apoi, treptat, corpul lui deveni inert şi băiatul îşi întoarse privirea întunecată.

— O, nu e mare lucru, zise profesorul repede, cu un aer împăciuitor. Dar de ce să te prefaci de vreme ce ai scris asta? Probabil că i-ai spus alte lucruri frumoase lui José când erai doar cu el... când ai mers la el acasă, de exemplu... şi când aţi fost împreună pe parcursul nopţii.

— Nu am spus niciunul nimic, murmură Nicholas cu capul întors.

— Dar, copile drag, şopti acest prelat satanic, apropiindu-şi obrazul de perna băiatului, aţi fost acolo... doar voi doi singuri... în întuneric.

Un fior îl străbătu pe băiat de parcă şi-ar fi dat seama de o necunoscută, dar monstruoasă apariţie din umbră, ce îl presa cu insistenţă făcându-l să simtă frică şi repulsie în inima sa şi căreia nu îi putea rezista. Spre ce regat al întunericului şi dezgustului era oare condus? Voia să se dea jos din pat, să fugă din cameră şi să dispară. Totuşi, o oboseală copleşitoare îl ţintuia acolo, făcându-l să cedeze, să ceară îndurare. Până la urmă ce conta? De ce să nu accepte această semnificaţie ascunsă, să nu guste din fructul otrăvit cu care acest om îl ademenea? Dar în acel moment, un ordin imperios veni din adâncul fiinţei sale. Îşi încleştă fără să vrea degetele, făcu efortul să se elibereze din strânsoarea profesorului şi se ridică sfidător din pat. Era alb la faţă, iar inima îi bătea să-i spargă pieptul. Dar îl privi hotărât în ochi pe Halevy de parcă ar fi fost în joc viaţa lui.

— Nu ştiu ce vreţi să spun. Dar n-o să vă fac pe plac. V-am zis că m-am dus cu José deoarece Garcia m-a speriat foarte tare. O puteţi întreba pe Magdalena dacă doriţi. O

să vă confirme şi ea. Voiam să o întrebe şi tata.

Profesorul îşi ascunse umilinţa sub un zâmbet. Se ridică în picioare de parcă ar fi acceptat o provocare pe care o aştepta de mult.

— Foarte bine. O vom întreba pe Magdalena.

Şezând pe pat şi respirând sacadat, Nicholas îl văzu pe profesor trăgând de două ori de sfoara ce făcu clopoţelul să se audă şi în cele mai îndepărtate colţuri ale casei. După câteva minute de linişte totală, se auziră pe scara de serviciu paşii greoi ai bucătăresei. Bătu la uşă şi intră.

— Magdalena, spuse profesorul, mi s-a dat de înţeles că, în absenţa stăpânului casei, au existat anumite nereguli în gospodărie. În primul rând, Garcia a rămas în Barcelona sâmbătă noaptea?

Femeia, rămasă în dreptul uşii, îl privea nepăsătoare pe sub sprâncene pe profesor. Mâinile puţin murdare de faină îi atârnau de-a lungul rochiei negre.

— Nu, spuse ea. Garcia a fost aici tot timpul.

Nicholas simţi ca şi cum un şoc electric îi străbătu corpul şi tresări. Stupefiat, cu buzele tremurânde, abia dacă putu îngăima:

— Dar, Magdalena...

— Linişte, te rog.

Halevy îşi întoarse privirea la bucătăreasă.

— În al doilea rând, Garcia s-a îmbătat cumva duminică noaptea?

— Nu, *señor*.

Trăsăturile ei erau parcă dăltuite în piatră.

— Garcia nu bea.

— Deci nu te-a lovit şi nici nu l-a speriat pe Nicholas în vreun fel?

Ea dădu din cap.

— Garcia e un om bun. Toată lumea ştie asta. Nu m-a lovit niciodată în viaţa lui.

— O, Magdalena, izbucni Nicholas cu voce sfâşietoare, cum poţi să spui asta? Ştii că te loveşte. În bucătărie. Plângeai de-ţi sărea cămaşa de pe tine. A fost groaznic. Şi

avea cuţitul... izbucni el cuprins de o panică ce parcă urca din stomac.

— Asta e tot, Magdalena, spuse Halevy. Îţi mulţumesc că ai venit.

Femeia rămase un moment pe loc de parcă nu şi-ar fi dat seama că putea pleca. De-a lungul interogatoriului, privirea ei rămase tâmpă, fixată asupra profesorului, dar acum îi fugi pentru o secundă spre Nicholas. Însă nu se dădu de gol; înfăţişarea ei rămase neschimbată, dar cu toate acestea se întoarse brusc şi ieşi repede din încăpere.

Cu un scâncet copilăresc, şi cu ochii înlăcrimaţi, Nicholas se prăbuşi pe pernă uluit de trădarea Magdalenei.

— O, José... şopti parcă pentru el. Unde eşti, José? Ce vor să ne facă?

Cu chipul inexpresiv, profesorul Halevy făcu un pas înainte, după care se opri. Îşi mângâie de câteva ori bărbia, ţinându-şi capul său mic într-o parte asemenea unui copoi gata de atac. Nu, gândi el în cele din urmă. Niciun cuvânt în plus. Puţină singurătate, încă câteva lacrimi şi ultima formă de rezistenţă va dispărea. Se asigură că obloanele erau bine trase, apoi ieşi în vârful degetelor din cameră.

16

Harrington Brande făcu în acea dimineaţă doar o vizită scurtă la consulat, rămânând acolo timp de aproximativ o oră, înainte de a se întoarce – cu nervii întinşi la maximum – pentru a lua prânzul cu musafirul său. Acum masa se încheiase, profesorul îi dăduse raportul, iar cei doi stăteau în camera de zi unde li se servise cafeaua.

— Deci nu mai e niciun dubiu în mintea ta, rupse în cele din urmă tăcerea consulul tras la faţă şi cu gura strânsă, în timp ce amesteca în cafea.

— Niciunul.

Profesorul bău cafeaua cu o figură extrem de satisfăcută.

— Complexul transferului de vinovăţie e destul de obişnuit... şi criza pe care a făcut-o când a fost confruntat cu Magdalena.

Sprânceana albă a lui Brande se mişcă brusc.

— Sper că nu a fost o procedură prea severă pentru fiul meu.

— Dragul meu prieten... ce înseamnă câteva lacrimi vărsate de un copil şi o durere trecătoare de cap atunci când e în joc o chestiune atât de serioasă?

— Nu suferă acum? întrebă Brande căutând alinarea menită să-i spulbere neliniştea care pusese stăpânire pe el.

— Probabil că doarme... asta e urmarea obişnuită a unei asemenea şedinţe. În orice caz, nu trebuie să te propii de el. Singurătatea... prilejul de reflecţie... acestea sunt elementele esenţiale ale terapiei mele. Repet – cu

orice preţ, aceste tendinţe anormale, ce par deja foarte puternice, trebuie curmate din faşă.

Dedesubtul mesei, consulul făcuse ghemotoc şerveţelul. Fără a se uita la Halevy, spuse:

— Şi José?

Profesorul puse ceaşca pe masă, încruntându-se gânditor:

— L-am examinat de la distanţă, în dimineaţa asta. Pare a fi un ticălos.

Ezită puţin.

— Ştiu ce simţi faţă de el, dragule Brande, dar ce putem face de fapt? Nu poţi lua măsuri împotriva lui fără ca aceasta să nu atragă după sine mari neplăceri pentru tine şi pentru Nicholas. Doar faptul că s-ar vorbi... e de neconceput.

— Ceva trebuie făcut, spuse Brande cu capul plecat.

— Atunci ai răbdare. Dacă îi laşi mână liberă suficient de mult, sigur îşi va da în petec. Garcia a lăsat să-i scape – când am vorbit cu el înainte de prânz – faptul că în ultima vreme îi lipsesc unele sume mici de bani din cameră. Nu a folosit multe cuvinte – e prea discret să facă asta – dar mi-am dat seama că îl bănuieşte pe José.

— Ce? întrebă consulul distras pe moment de alte gânduri.

Apoi, treptat, înţelese spusele lui Halevy. Se îndreptă de spate, iar ochii lui deveniră mai ageri.

— Bani furaţi de la Garcia? repetă el. Trebuie să văd de îndată despre ce e vorba.

Înainte ca Halevy să poată răspunde, întinse mâna şi sună clopoţelul ce se afla în faţa sa pe masă. Urmă o pauză destul de lungă. Apoi majordomul apăru, încheindu-se la haină şi înghiţind o ultimă îmbucătură.

— Iertaţi-mă, *señor*, spuse el. Credeam că aţi terminat. Eu şi Magdalena...

— Da, Garcia, înţeleg, interveni consulul. Şi îmi cer scuze că te deranjez de la masă. Dar mi-a fost adusă la cunoştinţă o chestiune extrem de importantă. S-a

întâmplat să fi pierdut unele sume de bani în ultima vreme?

— Să pierd, *señor*? spuse García permiţându-şi să ridice uşor din umeri. Nu poţi să pierzi bani dintr-un sertar încuiat din camera ta.

— Aha! Deci banii au fost furaţi.

— Fără îndoiala, *señor*. Am ales cu grijă încuietoarea.

Consulul respiră adânc.

— Eşti foarte calm având în vedere ce s-a întâmplat.

Din nou García ridică din umeri.

— Nu era o avere, *señor*. Per total, au fost furaţi vreo treizeci-patruzeci de pesos. Filosofía mea de viaţă nu îmi permite să consider acest lucru un mare dezastru. Mai mult decât atât, am trăit în case mari în care a trebuit să convieţuiesc cu tot felul de colegi necinstiţi. Cu toate acestea... se opri îndreptându-şi ochii fără să clipească asupra consulului. Cu toate acestea, *señor*, nu sunt calm.

— De ce nu?

— Pentru că, răspunse García continuând să-l privească fix pe consul, mă tem că au fost furate alte lucruri de mai mare valoare.

Se lăsă o linişte mormântală. Brande rămase cu gura căscată. Halevy se întinse peste masă părând foarte interesat.

— Da, reluă García uitându-se acum şi la profesor. Nu vreau să fiu primul care vorbeşte; nu se cade. Dar din moment ce dumneavoastră aţi deschis subiectul, vă întreb, *señor*... ce s-a întâmplat cu alte lucruri de valoare pe care le ţineţi în cutiuţa de pe masa din dormitor?

Consulul îşi umezi buzele. Vocea lui căpătă inflexiuni ciudate:

— Vrei să spui – butonii mei?

— Şi ceasul dumneavoastră cu diamante, butonii cu safir, inelul... Le observ când fac curăţenie, *señor*. Şi nu am văzut altele mai bine lucrate.

Într-adevăr, consulul făcuse o pasiune pentru bijuteriile elegante care, purtate cu ţinutele de rigoare, îi subliniau

ţinuta impunătoare şi îl făceau să arate ca un om cu o înaltă poziţie socială.

Brusc, se ridică în picioare.

— Veniţi amândoi cu mine.

Îi conduse pe cei doi sus şi intră în cameră. Cutia rotundă din piele marocană era pe mijlocul mesei, flancată de periile galbene de fildeş şi suportul de cristal pe care se afla apa de colonie a consulului. Fără nicio ezitare, Brande deschise capacul. Cutia era goală.

— Dumnezeule! exclamă el.

Obişnuia deseori să folosească acest cuvânt, dar acum exprima o mare surpriză.

— Mi se pare o nesăbuinţă din partea ta că nu ai încuiat-o, murmură Halevy în spatele său.

Brande se întoarse cu chipul încordat.

— Am încredere în oamenii mei. Nu mi s-a mai întâmplat niciodată... Toate bijuteriile mele. Valoare lor sentimentală... e inestimabilă. Bunul meu Garcia, cine a făcut asta?

Buzele majordomului se arcuiră uşor. Nu răspunse, dar îşi îndreptă privirea spre fereastră, oprindu-se în dreptul grădinii.

— Da, spuse Brande, cu o inflexiune ciudată în glas, sugerând exaltarea. Rămâi aici, Garcia. Vrei să vii cu mine, Halevy? Am nevoie de ajutorul tău.

Însoţit de prietenul său, consulul ieşi din casă şi se îndreptă pe aleea cu pietriş spre depozitul de scule. José nu se afla acolo. Brande era pe punctul de a se îndrepta spre grădină când privirea îi fu atrasă de haina grădinarului ce atârna de cuiul ruginit de pe uşă. Consulul spuse ceva. Întotdeauna se mândrise cu un pronunţat simţ al umorului. Dar acum, cuprins de furie, păşi spre uşă şi începu să caute prin buzunarele hainei, aruncând nervos toate obiectele ce îi ajungeau în mână – un ghem de sfoară, nişte cârlige de pescuit înfipte într-un dop, o bucată de ceară de albine şi o lingură veche. Haina peticită şi pătată de vreme avea multe buzunare şi două

straturi, în care un băiat de la ţară putea duce un iepure. Cu toate astea, scotocitul părea să nu conducă la niciun rezultat când, brusc, cu un chiuit, consulul scoase la iveală o pereche de butoni, strălucitori şi galbeni.

— Ai mei, izbucni el. Fără îndoială sunt ai mei. Şi nu vezi că – emoţionat fiind, îl prinse pe Halevy de mână – aceştia sunt singurii poleiţi... singurele imitaţii pe care le am. S-a descotorosit de restul... dar aceştia... pentru că nu au o valoare prea mare... au rămas la el.

Cu un aer prevenitor, profesorul înclină capul şi zise:

— Nu ţi-am spus... dragul meu prieten... pentru binele tău... şi de dragul sănătăţii tale... să fii calm.

— Refuz să fiu calm! strigă Brande clocotind de furie. Până la urmă am îndurat destule din partea lui; după toate relele pe care mi le-a făcut, în sfârşit a fost demascat.

Apoi strigă:

— José! Vino aici... imediat.

Se pregătea să strige din nou când auzi zgomotul de paşi, şi în clipa următoare José intră în depozit, îşi scoase cipilica din lână şi, trăgându-şi sufletul, spuse:

— M-aţi chemat, *señor*?

— Vreau să vorbesc cu tine, zise Brande cu o voce groasă, de parcă l-ar fi sufocat ura. Îi arătă tremurând palma în care ţinea butonii. De unde ai luat ăştia?

José se uită la discurile galbene, legate de lănţişoare minuscule, după care îşi plimbă privirea de la Halevy la consul.

— Nu vă înţeleg, *señor*. Nu i-am văzut niciodată în viaţa mea.

— Atunci explică-mi cum au ajuns în haina ta.

— Imposibil, *señor*.

Privirea tulburată a lui José se aţinti asupra poncho-ului de pe uşă de parcă şi acesta era victima unei răutăţi inexplicabile.

— Nu au fost niciodată în haină.

— Erau acolo.

Puterea pe care o avea acum de a întoarce spusele lui José făcea ca sângele să i se urce şi mai tare la cap.

— I-am găsit în buzunarul tău ceva mai devreme.

— Nu, *señor*.

Spre deosebire de tonul lui Brande, cel al lui José era sacadat şi confuz.

— Profesorul Halevy poate jura că aşa stau lucrurile.

Se lăsă o linişte apăsătoare în colibă. José se albise la faţă, neputând să-şi desprindă privirea de la butonii strălucitori.

— Cineva i-a pus probabil acolo, zise el în cele din urmă.

Un uşor zâmbet ironic arcui buzele profesorului.

— Răspunsul clasic, spuse el încet către prietenul său.

Dar consulul nu îl auzise. Ţiuitul din urechi devenise mai puternic. Simţi din nou un val de căldură în piept. Rosti încet de parcă ar fi savurat fiecare cuvânt:

— Voi chema *guardia*. Între timp, vei veni cu noi în casă. Să nu care cumva să încerci să scapi.

José era şi mai alb la faţă, şi avea o mină foarte serioasă. Cu toate acestea buzele îi fremătau de o mândrie nedisimulată.

— Nu voi fugi, *señor*. Sunt prieten cu *guardia*. Ştiu cu toţii că eu nu fur.

Porniră cu toţii spre casă, cu consulul înainte, urmat de José şi cu Halevy încheind şirul, înăuntru, José fu încuiat în sufragerie, iar Brande însuşi sună la sediul poliţiei din San Jorge. Nu au avut mult de aşteptat. După mai puţin de jumătate de ceas, un sergent din *guardia*, tânăr şi bine făcut, ce purta cu mândrie uniforma verde cu negru şi o pălărie strălucitoare, se afla deja la uşa din faţă.

Garcia îl conduse la consul care se arătă imediat impresionat de înfăţişarea bărbatului.

— Îmi pare rău că vă deranjez, domnule sergent, i se adresă el fără ocolişuri, dar se pare că am angajat un hoţ.

Succint – căci acum îşi revenise în fire – înşirui faptele. Sergentul îşi pierdu pentru un moment calmul când fu

rostit numele lui José. Şi apoi, când Brande încheie, rămase oarecum nehotărât, privindu-şi cizmele.

— Situaţia pare foarte gravă, *señor*, spuse el. Cu toate acestea, sunteţi sigur că nu s-a strecurat vreo greşeală? Îl cunosc pe acest José Santero. E poate un sălbatic... dar un hoţ...?

Consulul arboră un aer oficial.

— Permiteţi sentimentelor să prevaleze în faţa datoriei?

— Nu, nu, *señor*, răspunse repede sergentul. Haideţi să îl vedem.

Intrară în camera în care José stătea într-un colţ, cufundat în gânduri, aşteptându-i.

17

Nicholas se bucură nespus când i se permise să vină jos pentru a lua micul dejun împreună cu tatăl său şi cu profesorul Halevy, nemaifiind silit să îndure acea singurătate apăsătoare în care mâncarea nu avea niciun gust, iar tava îl apăsa rece pe piept. În tot acest timp ciulea urechile, dornic să afle noutăţile ce se petreceau jos. Şi, deşi era conştient că exista o anumită conspiraţie între ei, tensiunea cumplită din ultimele zile părea că se atenuase ca şi cum ar fi intervenit ceva oarecum plăcut şi neaşteptat. Profesorul muşcă din pâinea prăjită şi vorbi cu el foarte deschis de parcă ancheta din ziua precedentă nici nu avusese loc. Tatăl său îi arunca din când în când câte o privire din spatele unui ziar, vădind dorinţa de împăcare în pofida atitudinii sale rezervate. Când terminară de mâncat, iar Nicholas stătea drept în aşteptarea ordinelor, consulul spuse cu o rigiditate studiată:

— Probabil că îţi doreşti să mergi în grădină în dimineaţa aceasta... ţi s-a interzis până acum acest lucru.

Apoi se întoarse spre Halevy şi adăugă:

— Nu mă voi duce la birou până la amiază. Dacă nu te va plictisi prea tare, ai putea să-ţi arunci o privire asupra ultimei părţi din manuscrisul meu.

— Mi-ar face plăcere, prietene, răspunse Halevy tamponându-şi buzele cu un şervet.

Se ridicară. Nicholas fu străbătut de un fior – şedinţele de la etaj îl făcuseră să tremure, iar picioarele mai ales îi erau nesigure. Dar reuşi, printr-un efort de voinţă, să îşi

reprime această stare de agitaţie şi, cu paşi măsuraţi, ieşi din casă.

Vai, cât de bine era să fie din nou afară, în sfârşit liber după ce îndurase toate acele neplăceri ale detenţiei sale – inspiră cu nesaţ briza proaspătă. Nu ar fi fost bine să se ducă imediat să-l vadă pe José. Se plimbă încet, cu mâinile pe lângă corp, de-a lungul marginii ierbii, oprindu-se la fiecare câţiva paşi pentru a se apleca să miroasă florile. Una dintre spiralele roz de la margine fusese mişcată, iar el o puse cu grijă la loc. Apoi se ridică pentru a vedea cum un melc, cu cornițele ridicate, îşi căra în spate casa, lăsând o dâră argintie în urma sa. Văzu cu coada ochiului cum de lângă casă apăru profesorul Halevy ducând o pătură şi preţiosul manuscris despre Malbranche. Când psihiatrul se aşeză confortabil într-un scaun lung de lângă umbrar, Nicholas porni spre curtea grajdurilor căci, de ceva vreme, auzise zgomotul produs de tăierea lemnelor.

Dar de fapt Garcia, cu mânecile suflecate, mânuia o maşinărie, iar băiatul dezamăgit şi înfricoşat o luă la goană spre grădină. Aceasta arăta bine, deşi José nu era acolo. Grăbindu-şi paşii, Nicholas trecu pe lângă leandri, merse pe vechea cărare, apoi se întoarse pe la vechiul depozit de scule, până când, în cele din urmă, ajunse în dreptul umbrarului.

Bine învelit, cu manuscrisul ale cărui pagini erau prinse în cleme de metal, profesorul părea prea absorbit de lectură pentru a fi deranjat. Dar, după o mică ezitare, Nicholas se apropie. Halevy se uită în sus peste ramele pince-nez-ului.

— Mă scuzaţi, domnule... aţi văzut cumva stropitoarea mare?

— Nu, spuse profesorul amabil. Tu ai văzut-o?

— Nu, răspunse Nicholas. Şi toate petuniile trebuie să fie udate neapărat.

— Serios? Păi, atunci sper s-o găseşti.

— Nu ştiu unde a fost pusă... şi chiar dacă aş şti, e prea

grea să o pot ridica.

— Atunci las-o baltă.

— Dar petuniile... cineva ar trebui să aibă grijă de ele.

— Sper că vor rezista.

Urmă o scurtă pauză. Nicholas se uită insistent la el. Ochii profesorului erau acum aţintiţi asupra preţiosului manuscris. Fără a-şi înălţa capul, el adăugă:

— Copile drag, ţi-am sugerat să îţi continui plimbarea. Aş vrea să avem o discuţie în seara asta. Între timp aş prefera să nu fiu deranjat.

Băieţelul plecă. Se gândi că ar putea ajunge în spate fără să fie observat. În ciuda comportamentului ei de neînţeles de deunăzi, el credea că Magdalena era încă, mai mult sau mai puţin, prietena sa.

Acolo şi era, aşezată pe treapta din dreptul uşii bucătăriei, smulgând penele unei găini aşezate pe genunchii ei. În întunericul din interiorul bucătăriei, luceau pe rafturi vase de cupru, iar în sobă pocneau ramuri de rozmarin. Cu mâinile în buzunare, stătea şi o privea prin mica furtună de „zăpadă” ce o învăluise. Îşi dădu seama după mişcările ei că nu era într-o pasă bună, dar, cu toate acestea, după o vreme spuse încet:

— Magdalena... unde e José?

Ea îşi smuci capul şi întoarse pe spate orătania fără vlagă, lăsând să i se vadă pieptul vânăt şi încordat.

— Pleacă. Nu ştiu nimic. Şi nici nu vreau să ştiu nimic. Eu doar muncesc din greu de dimineaţa până seara... muncesc ca o sclavă.

Vocea îi crescu în intensitate, apoi se pierdu într-o şoaptă.

— M-auzi? Pleacă!

Nicholas se îndreptă. O luă pe lângă gardul viu, păşind pe mugurii căzuţi pe jos, şi ajunse în dreptul peretelui stâncos. Aici, se aşeză pe o piatră netedă şi privi golful pustiu. Îşi spunea că totul era în regulă... că José avea să apară după-amiază şi că probabil fusese trimis să facă unele comisioane.

O dâră de fum de ţigară îl determină să întoarcă repede capul. Garcia plecase de la grajduri, fără să facă zgomot în sandalele lui, şi stătea acum lângă el; ţinând un muc de ţigară între degetele lui galbene, admira şi el priveliştea golfului.

— Marea, spuse el. Nu e minunată? Întinsă, ca o fiară ce-şi linge labele.

Nicholas stătea încordat pe piatră. Totuşi, îşi dădu seama că Garcia era într-o stare neobişnuită ce putea fi comparată cu bucuria. Ochii săi mari străluceau de mulţumire interioară în timp ce trăgea cu poftă din ţigară.

— E bine să fii departe de oameni... oameni mediocri şi superficiali... şi să te identifici cu eternitatea. Eu cunosc marea. Am navigat pe oceanele lumii. Mi-am găsit liniştea în tumultuosul Sargasso. Ierburi, ierburi... alge care pluteau la suprafaţă precum braţele caracatiţei.

Aruncă mucul de ţigară şi scoţând din buzunarul de la şold un *librillo* de foiţe şi o pungă de pânză, trase de un fir cu dinţii săi ascuţiţi şi începu să îşi răsucească altă ţigară.

— Credeam că ai fost soldat, spuse contrariat Nicholas.

— Am fost de toate. Şi marinar. Shanghai. Doi ani ca simplu marinar. Nu mă crezi?

Îşi scoase un braţ din cămaşa deschisă şi, cu o mişcare hotărâtă, îşi arătă spatele cu pielea netedă plină de cicatrici albe.

— Acum poţi vedea unde am fost biciuit... biciuit până ce sângele curgea ca un râu roşu. Nu au putut să mă îngenuncheze. Niciodată. Când mi-au adus apă şi pâine stăteam, în celula mea, ca un rege pe tronul său.

— Celulă? se miră Nicholas rămânând ţintuit locului ca o păsărică speriată, dar totuşi fascinat. Unde ai fost în închisoare?

Deodată, fără să se mai mişte, Garcia se uită insistent la Nicholas. Chibritul pe care tocmai îl aprinsese, arsese până la degete şi cu toate astea el nu părea să fi simţit ceva.

— Nu te amesteca în treburile mele, îl avertiză el.

Apoi, aprinzându-şi ţigara, izbucni în râs.

— Închisoare... crezi că ar fi frumos în închisoare?

— Nu... bâigui Nicholas.

— Nu? râse Garcia. Dumnezeule, ai spus ceva adevărat în sfârşit. Cunoşti închisorile spaniole unde igrasia se prelinge pe pereţi, iar gândacii mari cât şobolanii trec peste tine noaptea? Unde afurisitul întuneric îţi face inima să-ţi stea în loc? Şi unde zidul la capătul căruia stau oameni înarmaţi cu puşti pare atât de înalt încât parcă te separă şi de cer? Nu te lăsa prins acolo, conaşule. Fii deştept ca mine şi rămâi afară.

— Aşa o să fac, aprobă Nicholas cu ardoare. Nimeni nu vrea să ajungă într-un asemenea loc.

— Ohoo! exclamă Garcia lăsându-şi capul pe spate şi distrându-se copios. Eşti mai amuzant ca oricând, conaşule. Sigur că nimeni nu vrea să ajungă acolo. Dar unora le este sortit să ajungă. *Guardia* vine, îţi pune cătuşele şi te duce.

Se opri şi adăugă încet:

— Aşa cum s-a întâmplat ieri.

— Ieri? se miră Nicholas.

— Nu ştiai? întrebă Garcia oprindu-se din râs, şi pironindu-şi privirea ironică şi inumană asupra băiatului, cu ochii mici aproape închişi scăldaţi parcă într-o lumină verzuie asemenea algelor dintr-o piscină murdară. José a fost ieri dus la *cuartei*... pentru că a furat de la tatăl tău.

Ca şi cum bărbatul l-ar fi lovit, Nicholas se lăsă pe spate şi, pierzându-şi echilibrul, căzu de pe piatră.

— Nu... nu, şopti el, târându-se în genunchi.

— E adevărat, spuse Garcia cu o voce greu de definit, aproape ca o şoaptă, dar totuşi atât de sinistră încât îi îngheţă lui Nicholas sângele în vine. E la închisoare. Îi vor da pe puţin cinci ani. José al tău e un hoţ.

Vocea lui urcă şi, strângându-şi pumnii, el bătu pe pieptul ce-i suna ca o tobă.

— Nu te pune în calea lui Garcia. Nu e bine. Te va distruge. Un om printre oameni. Un rege care nu poate fi

clintit de pe tronul său. Cine are urechi de auzit, să audă.

Rămase aşa pentru un moment, cu capul lăsat pe spate, cu cerul luminos deasupra sa; apoi, fără să mai spună un cuvânt, îi aruncă rapid o privire ameninţătoare lui Nicholas, se răsuci pe călcâie şi plecă.

De parcă ar fi fost transformat într-o stană de piatră, dar cu inima bătându-i puternic în piept, Nicholas rămase pe loc, pierdut. Acum înţelegea indulgenţa tatălui său, complezenţa profesorului şi starea exaltată a lui Garcia... Schema dimineţii era completă. José la închisoare... un hoţ... o, nu, niciodată, niciodată nu l-ar fi putut convinge cineva că aşa stau lucrurile. Se simţea mic şi inutil. Dar nu o să reuşească nimeni să-i spulbere încrederea în prietenul său.

Nişte voci îl făcură să se întoarcă şi văzu doi oameni ce se îndreptau pe cărare spre vilă. Veneau încet, căci erau în vârstă, ambii îmbrăcaţi în negru, cu bocancii prăfuiţi, părând o pereche de ciori bătrâne. Cel mai înalt dintre ei avea o umbrelă şi purta o sutană lungă, iar Nicholas îşi dădu seama, spre surprinderea sa, că era un preot. Brusc, băieţelul sări în picioare. Acum vedea cât se poate de clar că al doilea om era Pedro. Instinctiv, începu să alerge, luând-o prin grădină şi, având grijă să nu fie văzut, le ieşi în întâmpinare celor doi oaspeţi pe alee.

— Pedro, spuse el. Ce face José? Ce cauţi aici?

Bătrânul îşi exprimă regretul printr-un gest al mâinii.

— Am venit să vorbim cu preacinstitul tău tată.

— Dar de ce, Pedro? Spune-mi, unde e José?

Preotul merse mai departe, şchiopătând puţin şi sprijinindu-se în umbrelă. Pedro se uită la el şi răspunse repede:

— Nu e bine să vorbesc cu tine, Nicco. Ne-am compromite poziţia. Lucrurile stau foarte prost. Dar mă rog la Dumnezeu să se îndrepte.

Se uită din nou în faţă, apoi adăugă în grabă:

— Ia asta, micule *amigo*. Să nu sufli o vorbă.

Puse o bucată de hârtie în mâna băiatului, apoi i se

alătură tovarăşului său, îndreptându-se spre uşă.

Nicholas se întoarse spre tufe. Aplecându-se pentru a nu fi văzut, desfăcu hârtia cu inima strânsă.

Dragule Nicco – sper ca acest bilet să ajungă la tine. M-au închis în cuartei*. Nu e cumva o glumă? Nu pot spune că îmi place la nebunie acest loc. Pentru a face mişcare sunt nevoit să stau în cap. Dar nu prea contează. Voi ieşi în curând şi vom râde împreună de cel care a făcut această mare greşeală. Dacă poţi, te rog să uzi plantele noi. De asemenea, te-aş sfătui să te fereşti de* Garda*. Nu fi supărat,* amigo*. Vom merge iar la pescuit. Ar fi mai bine să distrugi acest bilet.*

Al tău prieten,
José

Nicholas citi biletul de trei ori făcând ochii mari, apoi îl rupse cu dinţii în bucăţele înainte de a-l înghiţi. După aceea, scrutând tufele pentru a se asigura că poate ieşi fără să fie văzut, observă mâhnit că Pedro şi preotul nu fuseseră primiţi în casă. Garcia decise că e mai bine să îi ţină la uşă, iar consulul veni încruntat în întâmpinarea lor pentru a-i întreba ce vor.

Un timp, Nicholas privi scena, apoi, învingându-şi teama, se târî în patru labe până în locul de unde putea auzi mai bine discuţia.

— Ne cerem scuze că vă deranjăm, *señor*, spuse Pedro cu un glas atât de umil că inima băiatului se strânse de durere. Ştim că sunteţi ocupat cu treburi foarte importante...

— Sunt într-adevăr foarte ocupat, izbucni consulul.

— Bineînţeles, *señor*. Cu toate acestea, problema pe care îndrăznim să v-o supunem atenţiei e de mare importanţă pentru noi. Eu sunt un om sărac şi ignorant. Poate că nu mi-aş fi permis să vin singur. Dar părintele Limaza a avut amabilitatea să vorbească în locul meu.

— Te rog să treci la subiect.

Nicholas de-abia mai putea îndura. Îl văzu pe Pedro cu faţa palidă frecându-şi mâinile nervos de parcă ar fi fost pedepsit.

— E vorba de José, nepotul meu. Ştiţi că are mari probleme.

Impacientat, consulul îşi înălţă bărbia.

— Normal că ştiu. Însă problema mă depăşeşte. De ce nu mergeţi la poliţie?

— Oamenii săraci nu-i prea cunosc pe cei de la poliţie. Dar dacă dumneavoastră, care deţineţi o funcţie importantă, aţi spune doar un cuvânt...

— Nu am nicio putere de a interveni în actul de justiţie şi nici nu îmi doresc să fac acest lucru. Nepotul tău trebuie să suporte consecinţele faptelor sale.

— Dar, *señor*... faptele sale, se bâlbâi Pedro. Tocmai asta nu putem înţelege...

— José e un băiat bun, *señor*, spuse părintele Lamaza în cele din urmă pe un ton împăciuitor. Vă asigur de asta căci îl cunosc de când s-a născut.

Încântat de aceste cuvinte, Nicholas văzu, întinzându-şi gâtul, figura spăsită a salvatorului lui José. Apoi inima i se strânse. Preotul bătrân, îmbrăcat în vechea lui sutană, pătată în faţă cu mâncare, sprijinindu-se în acea umbrelă ridicolă, cu bocancii crăpaţi şi plini de noroi uscat, nu părea chiar cel mai bun avocat. Pe faţa lui, gălbejită şi zbârcită trona un furuncul mov ce creştea de la un colţ al gurii silindu-l să vorbească cu jumătate de gură, astfel că discursul său suna lamentabil.

— Eu l-am botezat, *señor*... eu i-am dat prima împărtăşanie.

Banalitatea acestor cuvinte, rostite de o asemenea sperietoare de ciori, îl enervă pe consul.

— De-a dreptul înduioşător, spuse el sarcastic. Se pare că l-aţi pregătit admirabil pentru o viaţă plină de nelegiuiri.

— Bineînţeles, cu toţii suntem nişte păcătoşi. Preotul nu se simţi jignit şi continuă să-l privească cu pioşenie.

— Cu toate acestea, nu pot să accept ideea că José e un hoţ.

— Atunci poate că pur şi simplu bijuteriile mele s-au evaporat...

— Nu e imposibil, *señor*. S-au întâmplat şi alte lucruri mult mai ciudate pe pământ.

— Păi ciudat e şi că butonii i-au rămas în buzunar.

— Ah, da, *señor*; acela e un lucru compromiţător. Dar José susţine în continuare că nu el i-a pus acolo.

Harrington Brande zâmbi trufaş.

— Îi va fi greu să îl convingă pe judecător.

— Fără îndoială, *señor*. Dar nu noi suntem judecătorii săi.

Făcu o pauză înainte de a-şi împărtăşi cu umilinţă experienţa.

— Eu nu cred că José este vinovat. Dar chiar dacă ar fi... dacă ar fi făcut acest lucru nesăbuit şi rău... nu ar fi un act de caritate din partea dumneavoastră să îl iertaţi?

— Mă iei de prost? răspunse cu brutalitate Brande, stârnit de atitudinea acestui bătrân nătâng. Lucrurile pe care le-a furat sunt foarte preţioase. Câteva dintre ele... inelul cu safir... ceasul primit de la ambasadorul Elveţiei, ca să menţionez doar două dintre ele... sunt de neînlocuit. Ar trebui să mă las jefuit de ele fără să protestez?

— Într-adevăr, *señor*, paguba dumneavoastră ar fi mare. Dar pierzania unui suflet omenesc nu ar fi totuşi mai mare? V-am spus că îl cunosc pe José. Dacă va fi trimis la închisoare... el care iubeşte aerul şi libertatea... nu ştiu ce ar putea face la supărare...

— Asta nu e treaba mea.

— Şi totuşi, *señor*, insistă preotul cu vocea pe care ar fi folosit-o să convingă un copil încăpăţânat, sunt şi alţii la care trebuie să ne gândim... creaturi slabe şi lipsite de apărare care, deşi sunt, fără îndoială, inocente, ar avea foarte mult de suferit dacă dumneavoastră rămâneţi neînduplecat. Ştiţi doar că José îşi întreţine surorile... şi pe bunul meu prieten Pedro...

— Atunci, bunul tău prieten Pedro trebuie să muncească pentru a-şi câştiga existenţa, îl întrerupse consulul. Dacă el a venit aici pentru a se eschiva de la muncă, te asigur că nu a reuşit.

Urmă o tăcere apăsătoare. Cu capul plecat, Pedro înghiţi în sec, apoi murmură către companionul său:

— Ce rost are?... Hai să mergem.

Ochii blânzi ai părintelui Limaza se întristaseră. Se ridică cu un efort care venea parcă din adâncul sufletului său.

— Vă rog, *señor*, pentru ultima dată, să fiţi generos. La fel cum vreţi ca Domnul să fie generos cu dumneavoastră, nu vă sfiiţi să faceţi acelaşi lucru pentru noi. Mândria e ceva atât de efemer. Nu depindem oare cu toţii de vrerea lui Dumnezeu? În numele acelui Dumnezeu, retrageţi-vă plângerea împotriva lui José. Dacă nu, mă tem de ce e mai rău.

— Refuz, răspunse cu brutalitate consulul.

Se aşternu o linişte mormântală. Preotul oftă adânc. Ascuns după tufişuri, Nicholas nu mai suportă să privească. Îşi duse mâinile la ochi, se întinse pe jos şi se abţinu cu greu să nu izbucnească în plâns. Prins precum o pasăre într-o capcană, auzi totuşi uşa trântindu-se când tatăl său intră în casă. Apoi, încet şi cu mare greutate, de parcă i-ar fi reflectat starea de spirit, se auziră paşii târşâiţi ai preotului pe pietrişul aleii.

18

Trei zile mai târziu, profesorul Halevy plecă la Paris. În semn de mulţumire, consulul insistă să-l scutească parţial pe prietenul său de efortul călătoriei, cerându-i lui Garcia să îl ducă cu maşina până în Barcelona. În hol, Brande îi strânse mâna psihiatrului în semn de recunoştinţă.

— Dragul meu Halevy... n-am cuvinte să-mi exprim mulţumirea pentru marele tău ajutor.

Brusc, îi strânse mâna şi mai puternic.

— Nu ştiu ce m-aş fi făcut fără tine...

Profesorul abia dacă zâmbi. În lumina dimineţii statura sa firavă învăluită de capa de culoare închisă părea şi mai scundă, iar faţa sa palidă, trăsăturile ascuţite şi cearcănele îi dădeau aspectul unei rozătoare înfometate.

— Ca om de ştiinţă nu-mi doresc mulţumiri, spuse el cu un aer studiat; se jucă cu lanţul negru ce îi lega capa. Cu toate acestea, prietene, sunt satisfăcut de rezultate. În timpul ultimelor şedinţe cu fiul tău am observat o diminuare a fixaţiei. Şi după eliminarea ei completă, întreaga problemă ar trebui să dispară.

Îl privi cu înţeles.

— În acelaşi timp... te-aş ruga să ai grijă şi tu de sănătatea ta.

— Sănătatea mea? repetă Brande surprins.

— Ai exagerat cu această călătorie în Spania... te-a suprasolicitat. Nervii tăi sunt întinşi la maximum.

— Ei, haide, prietene, râse zgomotos consulul, îţi faci prea multe griji în privinţa mea. Mă simt cum nu se poate mai bine.

— Bineînţeles. Răzbunarea te stimulează. Dar nu o lăsa să pună stăpânire pe tine. Moderaţia e cea mai potrivită cale pentru tine, spuse Halevy pe un ton sec, apoi se îndreptă spre uşă. Ei bine... ne vedem la Paris zilele astea.

Cu un zâmbet ciudat care-i dezvelea gingiile adăugă:

— Fără îndoială, când îţi va fi publicată cartea.

Când maşina porni, Brande rămase în uşă.

Ar fi preferat o despărţire mult mai sentimentală, dar Halevy avea talentul de a reprima, dacă voia, asemenea porniri printr-o atitudine excesiv de detaşată. Dar nu era asta o virtute? Aşa i se părea consulului în acel moment. Fusese tentat să urce la etaj ca să-l vadă pe Nicholas înainte de a pleca la birou, dar, strângându-şi buzele, hotărî că nu are rost. În fond, nu era datoria lui să înlăture această înstrăinare – băiatul trebuia să cedeze primul şi să se întoarcă la el cu braţele deschise, îndreptându-şi umerii, îşi luă pălăria şi bastonul şi porni pe jos spre oraş.

Dimineaţa i se părea agreabilă deoarece soarele nu ieşise complet dintre nori, iar consulul era nerăbdător să-şi înceapă activitatea. În vreme ce mergea, avea o inconfundabilă senzaţie de putere. Simţea puterea invadându-i întreg corpul ca un ferment. Asemenea unui îndrăgostit care se bucură anticipat de împlinirea dorinţei savura o pasiune ciudată, aceea a urii sale.

Ajuns la consulat, se duse direct în biroul său. De-abia se aşeză pe scaun că Fernando, funcţionarul-şef spaniol, bătu la uşă şi intră.

— Domnul Burton a plecat la Porto Alojo, *sir*, pentru a se interesa de transportul de la Eastern Star. Era foarte nerăbdător să vorbească cu dumneavoastră.

— A lăsat vreun mesaj?

— Nu, *sir* A spus că se va întoarce până diseară la ora cinci. A adăugat că este foarte important.

— Important?

— Da, sir... Domnul Burton părea foarte preocupat.

— Foarte bine, spuse consulul brusc. O să putem sta de

vorbă când se întoarce.

— Şi încă ceva, *sir*.

Tânărul spaniol ezită şi îşi plecă ochii săi de culoarea cafelei.

— V-au sunat de la judecătorie. S-a hotărât ca José Santero să fie transferat la Barcelona pentru proces. Va fi dus acolo miercuri cu trenul de după-amiază.

Consulul era încântat la auzul veştii – nici că se putea mai bine. Se temuse de posibilitatea judecării cazului în oraş, unde simpatia localnicilor l-ar fi putut determina pe magistrat să încline balanţa în favoarea celui incriminat. Dar la înalta Curte din Barcelona, altfel stăteau lucrurile. Acolo, judecata era corectă, iar sentinţele foarte severe. Brande îşi păstră cu greu aerul oficial, vocea fiindu-i uşor nesigură când răspunse:

— Mulţumesc, Fernando. Asta e tot.

După ce funcţionarul făcu o plecăciune şi ieşi, consulul dădu frâu liber bucuriei; se ridică semeţ în picioare şi începu să se plimbe de-a lungul încăperii înguste. Mândria pe care o resimţea îl împiedica să stea locului. Gândul răzbunării ce avea să fie împlinită îl făcea să trepideze de nerăbdare. Cu mâinile la spate, capul aplecat în faţă şi privirea aţintită în podea, se plimbă înainte şi înapoi ca un animal captiv. Trebuia, bineînţeles, să fie prezent la proces – vedea parcă aievea ce urma să se întâmple la tribunal. Dar mai mult decât atât, avea să meargă la Barcelona în acelaşi tren cu prizonierul, o să stea lângă el în acelaşi compartiment şi o să asiste la toate etapele suferinţei şi umilinţei sale...

Consulul avea câteva lucruri de rezolvat – câteva documente pentru vize, nişte facturi ale unor produse de export şi raportul său privind comerţul din port –, însă nu se simţea în stare să lucreze. Neliniştea continua să-i dea târcoale. Semnă câteva certificate, avu o scurtă întrevedere cu doi marinari ce îl aşteptau de o oră pentru a primi nişte acte şi apoi plecă devreme la Café Chantaco pentru a lua prânzul.

Obişnuia să mănânce puţin la prânz, uneori mulţumindu-se doar cu cafea, dar azi se simţea extrem de flămând. Aşezat într-un colţ lângă fereastră, comandă friptură de vită, omletă cu ardei iute şi nişte brânză de capră, apoi, deşi nu era deprins să bea, dădu peste cap trei pahare de *manzanilla*. Un grup de comandanţi de pescadoare se aşezară la o masă alăturată împreună cu şeful portului, bând bere şi mâncând sardine şi măsline. Salutul lor respectuos îl făcu să se simtă şi mai important. În spatele barului, cineva cânta o concertină, un cântec catalan lent, cu o linie melodică în gamă minoră care-i accentuă patriotismul local.

Aprinzându-şi o ţigară, se prefăcu un timp că citea din *Voz de Madrid*, dar în cele din urmă se ridică, aruncă o bancnotă pe masă şi părăsi cafeneaua. Se plimbă fără nicio ţintă pe lângă debarcaderul părăsit, scăldat de soarele după-amiezii, unde butoaiele stivuite emanau un miros de ulei şi răşini. Ecoul unei replici spuse dezaprobator de Halevy îi răsuna continuu în minte:

— Dragul meu prieten… pentru un bărbat cu virilitatea ta, în floarea vârstei… sincer mi se pare surprinzător.

Deodată, mânat parcă de o forţă interioară, îşi scoase pălăria şi o luă spre oraş, către o stradă cam sinistră, pustie la ora aceea, apoi intră într-un *patio* întunecat şi se îndreptă spre coridorul cu arcadă dinăuntru…

Era aproape ora cinci când se întoarse la consulat şi se duse direct în biroul său, cu o expresie de nepătruns întipărită pe faţă. Între timp, văzu cu coada ochiului că Alvin se întorsese. Într-adevăr, asistentul îşi aştepta şeful mai nerăbdător ca oricând. Îşi aranja întruna cravata şi din când în când îşi scutura pantalonii de praful adunat în vreme ce aşteptase Eastern Star.

Brande se aşeză greoi, căutându-şi batista ca să-şi şteargă sudoarea de pe sprânceană. Cu batista încă în mână continuă să se uite în gol câteva minute. Epuizarea fizică îşi spunea cuvântul; era însă supărat pe sine pentru această aventură inutilă. În cele din urmă îşi reveni, îşi

îndreptă spatele şi sună clopoţelul de pe birou. Imediat, Alvin intră în încăpere. Consulul, aproape înlemnit în scaun, îi aruncă o privire ciudată asistentului.

— Ei bine? spuse Brande într-un târziu. Care e problema?

Tonul şefului nu făcu decât să sporească neliniştea lui Burton.

— Îmi pare rău că v-am stârnit îngrijorarea, *sir*. Sincer. Dar am primit o scrisoare de la agenţie.

— Ce agenţie?

— Agenţia locală, răspunse Alvin. Dar, vă asigur, domnule, că am făcut tot ce am putut... am scris celei mai bune instituţii din Madrid. Am încercat să vă intru în voie, dar nu mă pricep la aşa ceva.

— Vrei să îmi spui despre ce naiba vorbeşti?

Alvin îşi umezi buzele uscate.

— E vorba de majordomul dumneavoastră, sir... Garcia... omul pe care l-am angajat pentru dumneavoastră. Avea cele mai bune recomandări, iar acum directorul agenţiei mi-a scris personal să-mi spună că e îndreptăţit să creadă că atestatele au fost falsificate. Mi-a zis şi că autorităţile caută un anume om... Rodrigo Espantago pe numele lui... iar agenţia bănuieşte că ar putea fi Garcia. E căutat pentru jaf cu violenţă şi dezertare din armată. A evadat dintr-un ospiciu din Malaga unde era sub observaţie.

Sub masca autorităţii pe care şi-o impusese, Brande se simţi de parcă ar fi fost înjunghiat pe la spate. Se aştepta să fie vorba de un mic impediment de genul celor ce i se întâmplau lui Alvin din cauza scrupulozităţii lui excesive. Dar asta... asta era ceva incredibil şi cu totul diferit.

— Arată-mi scrisoarea, spuse el într-un târziu.

Când Burton îi înmână scrisoarea, o citi de două ori, stătu câteva minute bune pe gânduri, apoi ridică încet privirea spre asistent.

— Nu e nimic concludent aici. Nu oferă niciun fel de dovezi.

— Aşa e, *sir*, încuviinţă Alvin. Dar totul pare înspăimântător de suspect. M-am consultat cu Carol şi ea la rândul ei era extrem de îngrijorată... m-a sfătuit să vin la dumneavoastră de îndată. Nu credeţi că, având în vedere circumstanţele, ar trebui să luaţi nişte măsuri?

Harrington Brande se schimbă la faţă.

— Adică tu... şi preţioasa ta soţie îmi spuneţi ce s-ar cuveni să fac?

— Ah, nu, *sir*, zise Alvin înroşindu-se la faţă. Dar acest... acest individ pare să fie un personaj periculos... şi dacă va fi majordomul dumneavoastră...

Consulul simţi din nou un fel de înţepătură. Cu toate astea, răspunse sec:

— Garcia se află pe domeniul meu de câteva luni bune. Am avut ocazia să îl observ de aproape. Şi susţin, pe bună dreptate, că nu am avut niciodată un servitor mai demn de încredere. Pe scurt, nu găsesc nimic alarmant în această scrisoare. E în mod evident o circulară trimisă de agenţie tuturor clienţilor săi.

— Dar bănuiesc, *sir*, zise Alvin cu un aer preocupat, că veţi face unele cercetări, nu? Simt că e de datoria mea să vă spun asta.

— Poţi fi sigur că voi face ceea ce e necesar, ripostă consulul cu vădită ironie, măcar să te scap pe tine de această grijă arzătoare.

Împături hârtia şi o puse în buzunarul sacoului.

— Nu vei spune, bineînţeles, nimic nimănui despre această scrisoare. Orice indiscreţie va fi prompt sancţionată.

— Da, *sir*, îl asigură Alvin pe un ton spăsit, dar privindu-l ciudat pe şeful său. Puteţi conta pe mine.

— Aşa sper, spuse Brande sigur de sine.

Ridicându-se de pe scaun, îşi puse pălăria, se opri puţin în faţa uşii biroului său, apoi se întoarse şi ieşi, păşind apăsat pe treptele din lemn.

19

În acea după-amiază, în vreme ce stătea întins pe pat complet îmbrăcat, Nicholas simţi o împunsătură în inimă. Această separare de José era de nesuportat. Nu putea oare face nimic să-i pună capăt?

Ştia că profesorul Halevy plecase, eliberându-l de teroarea interogatoriilor lui care îl făceau să se simtă ruşinat, deşi nu reuşea să afle ce scop urmărea. Garcia era plecat, cu maşina, la Barcelona, iar Magdalena, mai secretoasă şi mai inabordabilă ca oricând, nu-şi părăsea propriul teritoriu.

Lipsa de activitate din casă, înspăimântătoare, îl îndemna la mişcare. Se ridică, merse în grădina ce părea atât de tristă în absenţa celui care-i dădea viaţă şi, după un moment de ezitare, îşi adună forţele şi porni la drum spre oraş. Măcar astfel îşi punea oasele în mişcare şi, în plus, avea în minte un scop.

Era foarte cald, iar soarele de un portocaliu închis, ce strălucea în înaltul cerului, făcea ca drumul pe care Nicholas nu îl străbătuse niciodată pe jos să i se pară interminabil. Când ajunse la San Jorge frânt de oboseală, se opri numaidecât. Piaţa prăfuită şi pustie se întindea în faţa lui ca un câine tolănit, cu obloanele caselor trase din cauza arşiţei asemenea unor ochi lipsiţi de vedere, iar pe aleile înguste nu se zărea niciun petec de umbră.

Descurajat, dar nu învins, Nicholas îşi croi drum prin piaţă către locul cu barăci unde se aflau temniţele. Dar şi acolo se opri intimidat de aspectul închisorii flancate de două turnuri gemene, ce avea o arcadă imensă şi o

poartă ruginită de fier. Locul era vechea fortăreaţă a oraşului şi, uimit de faţada ei albă, umbrită, de imensa aripă a unui vultur, copilul se simţea copleşit. Dorinţa lui naivă de a găsi o modalitate prin care să vorbească cu prietenul său muri înainte de a fi exprimată.

Un timp rămase pe loc, păstrând distanţa şi sperând într-un ajutor venit pe neaşteptate. Dar nu se întâmpla nimic – nimic, de parcă nu ar fi existat nicio formă de viaţă în spatele acestor ziduri de piatră ferecate. Intrând în panică, Nicholas o rupse la fugă îndepărtându-se de piaţa cu barăci.

Dacă mai devreme fusese speriat, acum era de-a dreptul îngrozit şi avea impresia că zidurile imense din spatele său întindeau braţe ce voiau să îl prindă. Se afundă într-un labirint cu canale alambicate, unde un om cu sombrero negru strigă după el şi aproape căzu peste statuia unei femei bătrâne.

Din fericire, se afla pe una dintre străduţele înguste, dar cunoscute, ce ducea spre râu. Undeva departe, un ceas bătu de trei ori, iar strigătul de-abia auzit al unui vânzător de bilete de loterie îl făcu să fie mai încrezător, aşa că încetini pasul şi o luă spre Calle Corriente. Găsi casa lui José destul de uşor. Încă respirând greu, se uită spre etajul superior. Nu îndrăznea să urce treptele, dar sigur o să apară cineva dacă va avea suficientă răbdare.

Aşteptă mai mult de o oră, până când soarele apuse şi aerul începu să se răcorească, dar nu se vedea niciunul dintre membrii familiei lui José. Apoi, deodată, când era pe cale să renunţe şi să plece, îl văzu pe bătrânul Pedro ieşind din pasajul ce ducea spre casă. Înghiţi în sec şi traversă strada în fugă.

— Pedro! strigă el. Sunt eu... Nicco. Ai vreo veste?

Bătrânul se opri şi îşi îndreptă privirea sa tristă spre Nicholas.

— Am veşti, Nicco, spuse el dând din cap. Dar nu sunt bune. José urmează să fíe judecat la înalta Curte din Barcelona. Nu cred că o să-i fíe bine acolo.

— O, Pedro!

— Da, cu toţii avem de suferit, oftă bătrânul. Dar cel mai rău e pentru José.

— José cum se simte? întrebă băiatul cu vocea întretăiată.

— Nu prea bine. Nu poate suporta detenţia. El a trăit dintotdeauna liber. Şi dacă îl vor închide pentru mult timp...

— Mă întreb... oare vorbeşte vreodată de mine?

Nicholas abia dacă putu articula cuvintele.

— Da, spuse bătrânul dând aprobator din cap. De fiecare dată când îl văd. Îţi trimite mesaje de prietenie şi îmi cere să-ţi transmit că va găsi el o cale să iasă din asta.

— Dar, Pedro, şopti Nicholas, ar putea fi posibil aşa ceva?

Bătrânul se uită atent într-o parte şi alta a străzii, apoi, aplecându-se spre Nicholas, îi zise încet:

— Nu ar trebui să îţi spun asta, Nicco. Dar tu îl iubeşti pe José la fel ca noi, aşa că eşti unul de-al nostru. Ascultă, copile, există doar o şansă ca José să scape din capcană. Dacă merge în Barcelona e pierdut. Pe de altă parte, nu e nimic de făcut cât timp rămâne aici, în temniţă.

Bătrânul continuă în şoaptă:

— E posibil ca totuşi să apară ceva. Nu ne facem mari iluzii, dar totuşi sperăm. Şi dacă am reuşi, atunci José ar putea să ajungă în munţi la acea moară unde aţi fost voi la pescuit. Acolo poate sta mult timp până ce totul va fi dat uitării.

Pieptul băiatului tresăltă, iar faţa parcă i se însenină. Vechea moară, de lângă râu... o, ce ascunzătoare bună pentru José... şi l-ar putea vizita acolo. Atât de bine suna planul ăsta, că nici nu avea curajul să se gândească cum ar putea fi pus în aplicare. Stătea aici nemişcat uitându-se la faţa ridată a bătrânului; deodată îl apucă pe bătrân de mână.

— Da... da, strigă el, spuneţi-i că trebuie să o facă.

Apoi, întorcându-se, o luă la picior cu buzele răsfrânte de parcă îşi zâmbea lui însuşi, păstrând secretul.

Uitând de oboseală, Nicholas fugi tot drumul până acasă, şi bine că se grăbise fiindcă tatăl său se întorsese de la birou ceva mai devreme ca de obicei. Între timp venise şi Garcia, iar băiatul se temu iar că ar putea fi întrebat ce făcuse toată după-amiaza. Dar consulul părea mai preocupat ca oricând; se aşezară la cină, iar Nicholas respiră uşurat că pericolul trecuse.

În ultima săptămână, Brande se purtă cu Nicholas cu un fel de curtoazie formală. Dragostea lui pentru copil i se părea incompatibilă cu severitatea. Erau momente în care simţea dorinţa să-şi strângă băieţelul în braţe. Dar mândria îl împiedica să dea curs unei asemenea demonstraţii de slăbiciune. Trebuia în primul rând să îşi consolideze poziţia, să-şi restabilească prestigiul patern înainte ca fosta lor relaţie, atât de dragă lui şi fundamentată pe admiraţia şi respectul copilului, să fie reluată.

În schimb, în această seară, judecând după aerul lui absent, o nouă problemă îi ocupa mintea şi, în afară de câteva remarci banale, nu vorbi cu Nicholas. Atenţia lui părea să fie concentrată exclusiv asupra lui Garcia, iar de câteva ori, contrar obiceiului, i se adresă când veni să îi servească.

— L-ai condus pe profesorul Halevy?

— Da, domnule.

— Trenul a venit la timp?

— Ajung vreodată trenurile astea la timp?

Majordomul, al cărui chip avea o expresie dispreţuitoare şi posomorâtă, puse neglijent o mână în şold.

— Nu, se pare că nu, spuse Brande simţind parcă pentru prima dată o urmă de familiaritate în comportamentul bărbatului. Dar n-au fost probleme la plecare, nu?

— Nicidecum, domnule. Vă dezamăgesc eu vreodată?

La ora unsprezece.

Nicholas nu prea reuşea să pătrundă înţelesurile acestor schimbări, care îl făceau să nu se simtă în largul lui, şi se bucură când tatăl său îi făcu semn să se retragă în camera sa. Putea astfel să cântărească pe toate feţele speranţele pe care i le sădise în suflet conversaţia cu Pedro.

Jos, consulul era încă la masă, jucându-se cu sticlăria de parcă nu s-ar fi putut decide cum să acţioneze. De două ori majordomul deschise uşa să vadă dacă poate strânge masa, dar Brande nu schiţă nicio mişcare. La a treia apariţie, însă, consulul ridică brusc capul.

— Garcia, strigă el.

— Da, *señor*.

Sprâncenele majordomului se arcuiră întrebătoare, dar ochii rămaseră inexpresivi, iar Brande avu o tresărire. Desluşea pentru prima dată în acea privire opacă o uşoară batjocură dincolo de aparenţele de serviabilitate. Era oare adevărat ce observase şi susţinuse cu tărie în repetate rânduri Nicholas? O mulţime de îndoieli şi suspiciuni asaltară mintea consulului sporindu-i confuzia.

— García, spuse el apăsat, aş dori să îţi vorbesc.

Bărbatul făcu o plecăciune exagerată, un alt semn al falsei obedienţe. Brande scrâşni din dinţi.

— La cât ai ajuns înapoi cu maşina?

— La ora cinci, *señor*.

— Dar profesorul Halevy a plecat la ora unsprezece, sublinie Brande. Ţinând seama de faptul că drumul spre casă durează două ore, ar fi trebuit să fii înapoi la ora unu.

Sprâncenele lui García se arcuiră ceva mai mult.

— Omul mai trebuie să şi mănânce, *señor*, răspunse el sarcastic. M-am oprit pentru o gustare rapidă.

— Deci ai alocat patru ore acestei gustări rapide?

— Nu mi-am dat seama că trebuia să mă grăbesc, aşa că am găsit de cuviinţă să îmi prelungesc prânzul.

— Ai băut în timpul mesei?

— *Señor*?

— Te-am privit atent în ultima oră. Mi s-a părut că ai băut.

Colţurile gurii majordomului se lăsară în jos.

În primul moment îi aruncă o privire asasină; apoi o urmă de dispreţ, de răutate nedisimulată sclipi în ochii săi întunecaţi.

— Sunt o fiinţă, umană, *señor*, şi trebuie să profit de ocazii. Sincer să fiu, sunt obişnuit cu vinuri bune. Când eram la familia Aosta în Madrid, am gustat cel mai bun *marsala*.

Consulul îşi muşcă buza inferioară.

— Văd că îţi place foarte mult să vorbeşti despre aceşti Aosta. Când ai lucrat la ei?

— Acum ceva timp.

— Când? întrebă consulul pe un ton mai ferm.

Acum era într-adevăr perceptibilă o schimbare în ochii majordomului, o schimbare a pupilelor de parcă cineva ar fi aruncat cu noroi creând o peliculă pe care nimeni nu o putea străpunge.

— E scris în actele mele, spuse el încet. Toate sunt în ordine.

— Desigur, spuse consulul cu o voce ciudată şi se opri un moment. Şi nu ai auzit niciodată de un individ pe nume Rodrigo Espantago?

Majordomul clipi o dată. Chipul său părea dăltuit în piatră. Vocea lui era neobişnuit de groasă când răspunse:

— De ce ar trebui să ştiu de el? Cine e?

— Un criminal, căutat de poliţia din Madrid, răspunse Brande.

O linişte apăsătoare se aşternu în cameră. Chipul lui García era extrem de serios, iar pe nas şi obraji îi apărură mici vene mov. Apoi izbucni pe neaşteptate:

— Sincer, *señor*, mă simt jignit. Drept cine mă luaţi când faceţi asemenea insinuări? E oare vina mea că am duşmani? Nu, *señor*, de o mie de ori, nu. Şi întotdeauna am găsit o cale să le închid gura acestor afurisiţi.

Aproape că urla acum.

— Taci din gură, Garcia, exclamă Brande.

— Sunt obişnuit să fiu persecutat, se plânse majordomul, devenind din ce în ce mai agitat. Sunt un om remarcabil. De multe ori, în timp ce mergeam pe stradă am auzit oamenii spunând: „E un om distins... de viţă nobilă.” Dar asta nu înseamnă nimic. Nu mă mândresc cu aşa ceva. Dar am eu oare vreo vină pentru că le stârnesc invidie acestor oameni? Trebuie să se sfârşească odată. Altfel, viaţa mea va deveni insuportabilă. Nimeni nu poate să ofere totul şi să nu primească nimic în schimb. E un sacrificiu fără sens pe care eu nu îl voi face niciodată...

— Ajunge!

Îngândurat, Brande dădu să se ridice de la masă şi văzu că, brusc, ochii lui Garcia se înnegurară. Parcă se înfioră. Respira greu şi îşi şterse cu dosul palmei saliva adunată pe buze. În clipa următoare se uită din nou la consul. Îşi recăpătase calmul şi părea obedient, deşi vocea îi era încă ciudată:

— Evident cineva vrea să mă defăimeze şi mă bârfeşte. Dar cred că m-am descurcat întotdeauna. Nu-i aşa, *señor*?

— Desigur, bolborosi consulul.

— Mă bucur că sunteţi mulţumit, *señor*. În cazul ăsta voi trece cu vederea aceste povestioare. Sunt sigur că aţi avut destule probleme în casa dumneavoastră, nu-i aşa?

Urmă o scurtă tăcere. Brande bătu nemulţumit în masă cu degetele şi, în mod surprinzător, nu dori să continue discuţia. Cuvintele îi ieşiră aproape fără voie de pe buze:

— Poţi să mă asiguri că nu e nicio urmă de adevăr în aceste... supoziţii?

— Nici măcar una, *señor*. Nu vă mai bateţi capul. Voi face rost de mai multe acte de la Madrid. În câteva zile o să vă pun la dispoziţie toate dovezile de care aveţi nevoie.

Garcia îşi descoperi dinţii pătaţi de la tutun într-un zâmbet liniştitor.

— Iar acum, *señor*, îmi permiteţi să strâng masa?

— Da, spuse Brande apăsat. Am terminat.

Ieşi din cameră şi urcă încet treptele, apoi intră în dormitor şi rămase în picioare privind în gol cu un aer îngândurat. Era suficient, îşi spuse el, că Garcia nega. În ceea ce îl privea pe el însuşi, nu a ezitat să-şi facă datoria, l-a confruntat pe Garcia cu zvonul despre el, l-a interogat şi a primit din nou asigurări că totul e în ordine. Ce ar mai fi putut face?

Şi totuşi în adâncul minţii lui dăinuia îngrozitoarea certitudine că Garcia era într-adevăr omul căutat de poliţie. Comportamentul său din timpul discuţiei fusese extrem de ciudat – mai bine spus instabil – calm, dar totuşi şiret, vădind o complicitate ce făcea ca tot ce spunea să fie neadevărat şi până la urmă să îl trădeze.

Brande se simţea ameţit asemenea unui alpinist care, ajungând în faţa unei prăpăstii nu mai poate nici să avanseze, nici să o ia înapoi. Dar trebuia să meargă mai departe căci se afla într-un punct ce excludea ideea de renunţare. Principala sa preocupare o reprezenta condamnarea lui José. Orice demers împotriva lui Garcia ar putea întârzia sau chiar zădărnici atingerea acestui scop principal. Alte cercetări în privinţa lui Garcia trebuia să fie amânate până la elucidarea cazul lui José. În fond, majordomul promisese să aducă dovezi menite să-i ateste identitatea în următoarele zile. I se părea rezonabil să îi acorde răgazul necesar pentru asta. Apoi, dacă ceva nu e în regulă, pot fi luate măsuri pentru ca el să fie de îndată înlăturat.

Cu toate acestea, Brande refuza să admită că, dacă Garcia e într-adevăr ceea ce crede el, atunci, după toate probabilităţile, José este nevinovat. Dar nu acceptă nicio altă versiune; problema era deja lămurită, decizia fusese luată, iar acum nu îi mai rămânea altceva de făcut decât să aştepte deznodământul.

20

Acea zi de miercuri era umedă, dar foarte luminoasă. Din cerul sticlos şi gri cobora în valuri nevăzute o căldură ce nu mişca nici măcar frunzele subţiri ale mimozei. Lungile ramuri ale tamarinilor ce străjuiau drumul atârnau asemenea limbilor unor bestii însetate. Sunetele ce se propagau de la mare distanţă păreau să sunt emise de o harpă imensă. Murmurul oraşului îndepărtat se făcea simţit la Casa Breza. Doar ţârâitul greierilor perturba liniştea totală.

Ziua aceasta ciudată se potrivea de minune cu dispoziţia consulului care de când se trezise era îmbufnat. Din momentul în care luase acele hotărâri, cu două seri înainte, ştia că nu mai poate da înapoi şi nu se gândea decât la ceea ce era inevitabil să se întâmple. Cu toate acestea, supărarea persista.

După micul dejun, înainte de a pleca spre birou, îl luă pe Nicholas deoparte în salon şi, cu o logică implacabilă, îi explică ce era nevoit să facă. Faptul că băiatul îl ascultă fără să protesteze îl făcu să se simtă mai uşurat căci se temea de o nouă răbufnire. Doar când fu pe punctul de a pleca, îndreptându-se spre maşină, Nicholas, stând în faţa uşii, înălţă capul şi spuse încet:

— Nu pleca, tată.

— Trebuie, Nicholas.

Drept răspuns, băiatul izbucni:

— Tată, te implor să nu pleci. Nu e nevoie. Lasă-i să-l ducă pe José fără să fii şi tu de faţă.

Dar Brande era deja în maşină. Îi făcu semn cu mâna

să se oprească, dădu din cap mustrător şi o clipă mai târziu demară în trombă.

Ajuns la birou, încercă să nu se gândească la călătoria ce îl aştepta. Trebuia să verifice documentele câtorva imigranţi şi apoi să îi intervieveze, după care urma să se ocupe de permisele unor vase. Când îşi termină treburile se apucă să scrie ciorna unei scrisori către Resatud et Cie, o editură pe care i-o recomandase Halevy, considerând-o drept singura care i-ar putea publica lucrarea despre Malbranche. Stiloul aluneca anevoie pe hârtie şi parcă n-avea niciun chef de lucru. Se simţi totuşi satisfăcut pe moment că manuscrisul era în sfârşit terminat şi gata de a fi expediat.

La ora unu, pentru a evita privirile oamenilor, comandă un sendviş şi o ceaşcă de cafea în birou; apoi, după vreo douăzeci de minute, porni spre gară. Începuse să plouă, cu stropi mari şi calzi ce lăsau urme ca nişte monede pe drumul prăfuit, dar consulul mergea încet fără să pară deranjat de umezeală. Aşteptase cu atâta ardoare această oră, acest moment al dreptăţii încât îl irita gândul că era atât de indiferent. Din nou avea insomnii, iar noaptea trecută abia dacă prinsese o oră de somn. Dar asta nu putea justifica o asemenea schimbare. Oricât de ciudat ar părea, nu reuşea să scape de amintirea indiscreţiei sale din acea după-amiază toridă de acum două zile. Îl rodea şi îndoiala în legătură cu Garcia. Oricât încerca s-o alunge, continua să-l obsedeze, ştirbindu-i încrederea în sine şi umplându-l de deznădejde.

Ceilalţi ajunseseră deja la gară – Pedro, José şi *guardia* adăpostindu-se sub acoperişul de la *despacho de billetes*. Consulul îi privi de sus, fiind oarecum surprins să constate cât de sfrijit şi neîngrijit părea José care, din cauza cătuşelor, trebuia să stea lipit de *guardia*. Văzându-l după o săptămână, Brande nu simţea mânie, ci doar dezgust pe măsură ce se apropia de el, după ce îşi cumpărase biletul de călătorie. Era ca un mecanism condus de forţe pe care el le stârnise şi care acum îi scăpaseră de sub

control.

Când ajunse în dreptul grupului, Pedro şi José îi evitară privirea, dar *guardia* îl salută cu mâna liberă.

— Cam plouă, nu-i aşa? remarcă Brande după un timp.

— Foarte tare, *señor*, răspunse *guardia* scurt, dar respectuos.

Se aşternu tăcerea, şi consulul privi cu insistenţă cătuşele strălucitoare. În mod ciudat, îi provocau un fel de silă. Apoi i se adresă pe un ton care, deşi iritat, era distant:

— E nevoie de astea?

— Doar până când vom fi în siguranţă în tren, *señor*.

Din nou se lăsă o linişte grea, întreruptă doar de zgomotul trenurilor, ploaia ce cădea pe acoperiş şi zumzetul vocilor din spatele barierei. Brande observă mulţimea ce se adunase în faţa casei de bilete, privirile ostile ale oamenilor şi comentariile lor acide. Îşi întoarse cu demnitate privirea. În clipa următoare, Pedro se desprinse de grup şi se duse să cumpere un ziar. Când se întoarse îi spuse încet ceva lui José despre vreme. Acesta nu răspunse. Consulul îşi schimbă poziţia. Dar oare trenul nu mai venea odată? Aşteptarea devenea insuportabilă.

La un moment dat se auzi un şuierat şi roţi scârţâind. Când trenul se opri brusc, Brande o luă înaintea celorlalţi. Mai erau câţiva pasageri, majoritatea ţărani, un cuplu de comis-voiajori şi câteva bătrâne cu coşuri. Ar fi vrut să ocupe un loc vizavi de acela al lui José, dar ceva îl reţinu. Se aşeză la mică distanţă de el, în faţa unui geam pătat pe care fusese pusă o reclamă la o pastă de dinţi. Astfel, deşi stătea cu spatele la grup, vedea reflexia a tot ce se întâmpla. Se instală pe bancheta de lemn, pregătindu-se pentru întârzierea cauzată de schimbarea locomotivei.

Până la urmă se întâmplă şi asta, şi trenul porni cu o smucitură. În timp ce acesta prindea viteză, Brande văzu cum *guardia* scoase o cheie din buzunar şi îndepărtă cătuşele lui José. Tânărul bombăni ceva drept mulţumire şi începu să-şi frece încheieturile. Cu ziarul în faţă, Pedro

citea cu voce tare încercând să le atragă atenţia celorlalţi asupra ştirilor sportive. Dar nimeni nu îl lua în seamă. Gardianul stătea jos menţinându-şi o alură oficială în timp ce José privea peisajul scăldat de ploaie.

Profilul lui mobil, pe care se întipărise o expresie nefericită, şi înfăţişarea lui gravă începură să îl distragă pe consul. S-ar fi cuvenit să se bucure de această recompensă pentru răul ce i se făcuse. Dar nu putea. Victoria deveni ceva lipsit de consistenţă. Privind în geam figura lui José simţi o slăbiciune extraordinară faţă de el. Şi fu tentat să se ducă la el, să-i vorbească frumos şi să-şi manifeste solicitudinea. Dar cum ar fi putut face asta acum? Ideea în sine era o prostie. Cu un efort extraordinar, îşi desprinse privirea de pe geam şi, scoţându-şi pălăria, îşi şterse sudoarea de pe tâmplă.

Căldura din compartiment era insuportabilă. Deşi uşa din capăt, ce se afla chiar lângă Brande, fusese lăsată deschisă, valurile de aer umed veneau ca dintr-un cuptor. În afară de asta, îşi dădu seama că se aşezase aproape de toaleta vagonului, care pe linia aceasta nu era niciodată igienizată.

Cu toate acestea, nu ar fi putut sau nu voia să-şi schimbe locul, aşa că rămase adâncit în gânduri, în timp ce trenul se smucea în toate direcţiile, pe şinele inegale. Din când în când, cineva îl împingea pe coridorul îngust pentru a intra la toaletă. Roţile trenului scrâşneau parcă direct în timpanele lui, ecoul reverberându-i în cap. Era oare bolnav? se întrebă el involuntar. Dar nu, în ciuda simptomelor febrile, ştia că nu se confrunta cu o problemă de sănătate. Era mai degrabă o suferinţă sufletească stârnită parcă din senin şi care atârna asupra sa ca un blestem.

Între timp, trenul ocolea pe lângă baza munţilor căci acum trecea prin locul unde coasta era crestată de mici golfuri. Aici ceaţa părea şi mai deasă şi, ca într-un vis, copaci, vii şi mici ferme se perindau prin faţa ochilor consulului. Şinele prost construite nu ţineau seama de

configuraţia peisajului astfel că, după ce la un moment dat locomotiva gâfaia urcând un deal, acum şuiera coborând.

Consulul se uită la ceas. Nu era nici ora trei. Şi nu parcurseseră mai mult de cincisprezece kilometri de la San Jorge. Oftă cu năduf dându-şi seama cât mai avea de suportat şi ridică, parcă pe furiş, ochii spre oglindă. Da, stăteau la fel de liniştiţi. Totuşi, uitându-se pe sub sprâncene pe geamul verzui, văzu cum José se întoarse către gardian şi îi spuse ceva. După o uşoară ezitare, gardianul consimţi şi îi făcu loc lui José să se ridice şi să treacă pe culoar.

Inima consulului tresări brusc. Văzuse, bineînţeles, cum José ceruse permisiunea de a merge la toaletă şi, dându-şi seama că tânărul avea să treacă pe lângă el, se înfioră. Fiecare celulă din corp îl avertiza în privinţa apropierii lui José. Încerca să se adune de parcă ar fi fost pe punctul de a primi o lovitură puternică. Totuşi, deşi fiecare muşchi i se contractase, nu de asta îi era frică. Îl îngrozea faptul că adânc în mintea sa prinsese contur şi acum ieşea la suprafaţă intuiţia vagă, dar cumplită a certitudinii că momentul ce se apropia urma să marcheze o cotitură tragică în destinul său.

Clătinându-se odată cu vagonul, José se afla acum în imediata lui apropiere. Brande abia dacă mai putea respira. Încercă să închidă ochii prefăcându-se că doarme. Imposibil. Condus parcă de forţe pe care nu le putea controla, îşi îndreptă privirea în sus uitându-se direct la José.

Tânărul era aeum aproape în faţa lui sprijinindu-se şi aşteptând ca trenul să se oprească din hurducăială. Ochii negri în contrast cu chipul său palid îl scrutau pe consul, dar fără să exprime vreo urmă de ranchiună. Păreau să ascundă un zâmbet în adâncul lor. Apoi îşi întoarse brusc privirea de la el.

Trenul care până acum mersese la vale se afla acum la începutul unui urcuş abrupt. În momentul în care acesta

încetini, José făcu un pas înainte.

Într-o fracţiune de secundă, consulul se dumiri în privinţa intenţiei tânărului. Văzu că José nu avea de gând să meargă la toaletă, ci se folosea de ocazie ca să sară pe uşa deschisă a vagonului. Brande se înfioră subit. Respira sacadat şi parcă se sufoca. Nu trebuia şi nu putea să îl lase pe José să evadeze. De altfel, era periculos să sară din trenul aflat în mişcare. Consulul nu-şi dădea seama la ce se gândise prima dată. În clipa în care José se aruncă în gol, el se aplecă şi, cu un strigăt, încercă să îl prindă, întinse mâna şi îl apucă pe José de tivul hainei. Materialul de calitate inferioară se rupse imediat, dar, oricât ar fi fost de slab, impactul reduse elanul săriturii lui José. În aceste condiţii, tânărul îşi pierdu echilibrul şi nu reuşi să aterizeze cu bine. Se aplecă în faţă, iar întâmplarea făcu ca piciorul să îi fie prins între scara şi peretele vagonului astfel că în cădere se lovi cu capul de marginile ascuţite ale căii ferate.

Consulul scoase din nou un scâncet. Ridicându-se în picioare, o lua înainte strigând ca cineva să oprească trenul. Apoi trase semnalul de alarmă. Buimac, Brande auzi roţile trenului scrâşnind, simţi cum tot vagonul se cutremură şi apoi încetini treptat. În cele din urmă, trenul se opri. Imediat toată lumea se îmbulzi să iasă din vagon şi se formă un şir de-a lungul căii ferate. Rămas singur, consulul încercă să-şi adune puterile. Trebuie să se ducă acolo, trebuie. Ameţit reuşi să ajungă la uşă.

José fusese întins pe pământ. Cineva îi pusese o batistă curată peste faţa mutilată. Iarba moale dimprejur era presărată de floricele galbene. Şipotul apei care curgea îi ajunse la urechi. Nu se afla departe de râul pe care îl iubea şi nici de malul celălalt unde dorea să ajungă.

Bătrânul Pedro stătea alături de ceilalţi şi nu se uita la consul. Dar cu o voce tremurândă spuse:

— Acum nu va merge la închisoare, señor.

21

Era aproape zece seara şi consulul epuizat mergea pe aleea nisipoasă ce ducea spre Casa Breza. Complet debusolat, nu se simţi în stare să se întoarcă la San Jorge cu trenul şi merse departe de calea ferată orbecăind prin câmpuri şi şanţuri, fără să ştie încotro se îndreaptă, singura lui dorinţă fiind să scape din acel loc. În jurul orei cinci ajunse în micul sat numit Offerino. Aici, de la postul telefonic din minusculul magazin universal telefonase la consulat. Dar nu răspunse nimeni; era închis şi plecaseră cu toţii la casele lor. Apoi încercase să sune acasă pentru a-i spune lui Garcia să vină să îl ia cu maşina. Nici de astă dată nu reuşise: prima dată nu răspunse nimeni, apoi suna ocupat pentru ca în cele din urmă inevitabilul să se producă şi postul telefonic să fie deranjat.

De regulă, ineficienţa sistemului local de telefonie îl irita nespus pe Brande. Acum însă părăsi magazinul fără să scoată o vorbă. I se spuse că la ora opt urma să plece un autobuz spre San Jorge. Tăcut, cu capul plecat şi cu spatele încovoiat, se aşeză pe o bancă în faţă la *fonda*, refuză băutura răcoritoare oferită de hangiu şi fără să remarce privirile curioase ale clienţilor tavernei – oameni simpli, cu căruţele şi animalele lor, ce îşi beau liniştiţi răcoritoarele – începu să aştepte.

Bolnav şi slăbit, găsi de cuviinţă să îşi odihnească oasele. Dar creierul era mult mai alert, pulsând întruna de parcă ar fi vrut să iasă din craniu, împovărat de gânduri. José murise, tânăra lui existenţă fiind curmată... Încă i se

părea de necrezut, dar ăsta era adevărul. Încercând să îşi pună ordine în gânduri, voia să se convingă că fusese un accident... şi încă unul regretabil pe care făcuse tot posibilul să îl prevină.

Dar, stai... nu trebuie să se grăbească să formuleze o concluzie liniştitoare. Oare nimeni nu îl ura din tot sufletul, nu îl hărţuise şi persecutase în aşa fel încât să îl aducă pe marginea prăpastiei? Un oftat surd şi un strigăt de durere izvorâră din adâncul fiinţei sale. Sosirea autobuzului curmă doar pe moment chinul gândurilor şi risipi în mică măsură ceaţa din privirea lui Brande. Încordat ca un arc, se urcă în strâmtul vehicul care era aproape gol şi se aşeză într-un colţ suspinând. Când porniră, începuse să se lase întunericul. Inima îi bătea cu putere în timp ce se apropiau de San Jorge.

Când coborî din autobuz în capătul aleii, era atât de neliniştit încât abia dacă îndrăznea să se îndrepte spre casă. Odată cu lăsarea întunericului începuse să adie un vânt uşor prin cedrii de pe stânci. Avea senzaţia că cerul reverbera de ecourile unui clopot gigantic. În faţa lui, drumul se pierdea în întunericul ca de smoală. Deşi înainta încet, consulul simţea că-şi pierde suflul; fu nevoit să-şi strângă pumnii pentru a-şi aduna puterile ca să meargă mai departe.

Deodată, în întunericul din faţă, luna apăru pe întinsul cerului luminând conturul casei. Vântul care şuiera pe alee parcă îl biciuia. Un oblon se trânti cu putere undeva în spate. Cu braţele atârnate de-a lungul corpului se feri de o rafală şi trecu pe lângă marginea casei. În lumina lunii, umbrele ramurilor de mimosa dansau pe aleea pietruită. Apoi, deodată, luna intră în nori şi întunericul deveni de nepătruns. Când ajunse la adăpostul porţii, se opri un moment, contemplând nemişcarea, după care deschise uşa.

Înăuntru, domnea un întuneric deplin. Simţi deodată un miros înţepător ca de fum ce îi pătrunse în nări şi îi umezi ochii. Se simţi neputincios, incapabil să mai facă vreo

mişcare. Această paralizie de neînţeles ce dură doar câteva secunde i se păru interminabilă. Zgomotul oblonului îl eliberă. Corpul său îşi reveni şi, nesigur pe el, aprinse un chibrit. Flacăra pâlpâi şi apoi se stinse.

În acel moment, auzi un plânset estompat de şuieratul vântului. Întorcându-şi brusc capul peste umăr, scrută atent întunericul. Hohotele de plâns continuará. Se îndreptă spre uşa bucătăriei şi o deschise înainte de a reuşi să îşi ridice privirea. Magdalena era în faţa lui, aşezată la masă, legănându-se disperată.

— Magdalena, spuse el cu o voce abia perceptibilă.

Ea se uită spre el cu o faţă desfigurată, vânătă, îmbătrânită, aproape de nerecunoscut.

— Ce... spuse el începând să tremure.

Se uită la el ca la o nălucă, apucându-şi strâns corsajul negru.

Lui îi reveni vocea.

— Pentru numele lui Dumnezeu… ce s-a întâmplat?

Urmă o pauză în care se auzi doar şuieratul vântului.

— A plecat, bâigui ea.

— Cine a plecat?

— Garcia… după tot ce am făcut pentru el, spuse ea şi izbucni din nou în plâns.

Consulul îşi simţea nervii întinşi la maximum. Înainta şi o zgâlţâi.

— Spune-mi repede… unde a plecat?

Cu capul între mâini, părea că încearcă să gândească, să îşi revigoreze memoria.

— A plecat undeva unde nici dumneavoastră nici altcineva nu îl veţi găsi. Şi se poate deplasa cu viteză în maşina dumneavoastră. Nu o veţi găsi nici pe aceea.

Când Brande izbucni, ea îşi ridică ochii în care se desluşea o urmă de răutate.

— La ce vă aşteptaţi, stăpâne? Ca Rodrigo să aştepte până ce poliţia avea să vină după el? Da, ăsta e numele lui, Rodrigo Espantago. E un hoţ, un criminal şi un maniac. Ne-a păcălit pe dumneavoastră şi pe mine la fel

cum a reuşit să înşele toată lumea. Nu e soţul meu. Eu sunt doar femeia lui. M-am înhăitat cu el în Madrid. Mi-a promis că va avea grijă de mine. M-a convins, am făcut toată treaba pentru el şi am fost o sclavă pentru diavolul ăsta mizerabil şi puturos... şi acum a plecat.

Îşi ridică vocea chinuită până când ajunse la intensitatea unui strigăt.

— De ce i-aţi spus că e urmărit? Dacă aţi fi auzit cum îşi bătea joc de dumneavoastră! De dumneavoastră şi micul profesor. Tusea şi junghiul... aşa vă spunea. El i-a înscenat totul lui José, nu v-aţi dat seama? Îl ura pe José şi jurase că îl va trimite la *cuartei*. Îl ura şi pe Nicholas. Între timp v-a furat toate bijuteriile, o pradă frumuşică. Şi acum...

Începu să tremure isteric plângând şi râzând ca o smintită.

— Acum are tot ce vrea. V-a „aranjat” aşa cum spunea mereu că va face. Staţi numai să vedeţi...

Complet distrusă, se legăna înainte şi înapoi, cu mâinile la piept, cu faţa schimonosită scăldată de lacrimi amare. Nimic nu o putea potoli.

Brusc, Brande renunţă. Se întoarse, aprinse o lumânare de pe dulap, apoi plecă din bucătărie ţinând în mână lumânarea ce pâlpâia. În hol, apărând lumânarea de curent, se uită speriat de jur împrejur. Totul părea a fi în ordine. Încet, începu să urce treptele cu paşi de somnambul. În faţa camerei sale se opri. Aerul părea îngheţat şi, pe lângă izul de seu topit, detectă acel miros pe care-l simţise mai devreme. Ca şi cum ar fi trebuit să învingă o rezistenţă puternică şi să treacă o barieră invizibilă, intră şi aprinse lampa.

Dezordinea din dormitor îl buimăci. Toate sertarele fuseseră aruncate pe podeaua plină de haine azvârlite în neorânduială iar din dulap lipseau cele mai bune costume. Articolele de toaletă din argint dispăruseră la fel ca şi periile de fildeş şi cutia de trabucuri. Camera fusese sistematic golită de tot ce era de valoare. Cu toate

acestea, nu se nelinişti, ci parcă îşi reveni din amorţeala de mai devreme. Brusc, privirea îi alunecă spre şemineu unde observă o grămadă de cenuşă. Nu îşi dădu seama la început, dar pe urmă, trăgând aer în piept, se aplecă şi văzu manuscrisul ars în totalitate.

Suspină dureros, se ridică cu acelaşi chip palid şi inexpresiv şi îşi scutură degetele de cenuşă. Efortul supraomenesc de a se stăpâni făcea ca orice gest al său să pară mecanic. Asta îi era pedeapsa, distrugerea muncii de o viaţă; poate că o meritase. Gura i se schimonosi de parcă ar fi fost pe punctul să izbucnească în plâns. Stătu o vreme aparent îngândurat, dar practic inert; apoi, ca un copil ce căuta alinare, luă lumânarea şi se îndreptă spre camera fiului său.

Un moment mai târziu văzu patul gol în care nici nu se dormise. Simţi un curent de aer rece. Fereastra era larg deschisă. Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Simţea că i se muiau picioarele, dar reuşi să rămână neclintit. Se frecă la ochi. Dar camera era tot goală, iar fereastra larg deschisă lăsa să se vadă întunericul nopţii. Strigătul pe care şi-l reprimase toată seara izbucni cu putere. Terorizat, plecă val-vârtej din cameră şi coborî scara ce ducea la bucătărie.

— Fiul meu, spuse el cu o voce stinsă. Unde e Nicholas?

Magdalena îşi mai revenise puţin, dar reapariţia consulului îi accentuă supărarea ce i se citea în priviri.

— Chiar aşa, unde o fi? spuse ea ironic. V-aşteptaţi să doarmă liniştit... după dezastrul făcut în casă de nenorocitul acela...?

Consulul se apropie de ea. Deşi se abţinea din răsputeri, părea să fie pe punctul de a-şi pierde controlul.

— Spune-mi! strigă el

Menajera îşi plecă privirea intimidată.

— Garcia nu s-a atins de el, îngăimă ea. Ar fi făcut-o, dar Nicholas dispăruse. A stabilit o corelaţie între lucruri şi a fugit.

Brande îşi învârti limba în gura-i uscată.

— Unde a fugit?

— De unde să ştiu eu? răspunse prompt Magdalena, apoi adăugă: Când l-am văzut alergând pe alee, l-am strigat de la fereastra bucătăriei. Dar nu s-a oprit. Mi-a spus că se grăbeşte. Apoi a pălit brusc şi mi-a zis că se duce la pescuit.

În primul moment, el crezu că femeia o luase razna, dar până la urmă înţelese. Din spusele lui Halevy, ştia de excursia la Torrido şi de impresia puternică pe care i-o produsese. Încercarea de evadare a lui José fusese, aşadar, premeditată. Era cât se poate de sigur că, anunţat dinainte, el plecase să se întâlnească cu prietenul său la acel izvor de munte.

Brande avu aceeaşi senzaţie ca cea resimţită în tren în acel moment dramatic, apoi îl văzu parcă aievea pe fiul său pierdut prin munţi, rătăcind printre ape în întunericul de smoală al nopţii furtunoase.

Parcă pentru a-i confirma veridicitatea acestei viziuni, o rafală de vânt trânti din nou oblonul şi câţiva stropi loviră cu putere în geam. Simţi că muşchii i se relaxează concomitent cu accentuarea senzaţiei de sufocare. Apoi, cu un efort supraomenesc, îşi adună puterile şi o luă înapoi spre hol.

Acum mai mult ca niciodată se simţea complet singur pe lume. Cui avea să se adreseze în acest moment de grea cumpănă? Doar un nume îi răsări în minte, acela al umilului Burton al cărui sfat îl respinse atât de brutal cu doar câteva zile în urmă. Întinzând mâna după receptorul telefonului, ceru numărul şi oftă uşurat când vocea lui Alvin se auzi la celălalt capăt al firului. Apoi, copleşindu-l cu o avalanşă de cuvinte, îl rugă pe asistentul său să vină de îndată cu o maşină.

În timp ce aştepta la poartă, cu capul gol, în ploaie, pierdu noţiunea timpului. Cu toate acestea, nu dură mult până ce zgomotul unui motor acoperi şuieratul vântului şi roţile unui taxi scârţâiră în curba aleii, oprindu-se pe pietrişul ud. Imediat, Brande se repezi spre maşină,

deschise uşa şi se urcă cu greutate.

— Spune-i să o ia spre Torrido, bombăni el.

Taxiul se duse până la grajduri, întoarse în curte, apoi porni în viteză înapoi pe alee. În spaţiul strâmt al taxiului, consulul se lăsă pe spate, paralizat de o durere ce îl apăsa în coşul pieptului. Îşi dădu seama că Burton aflase de moartea lui José dar nu îndrăznea să vorbească despre asta. Într-adevăr, se părea că Alvin nu găsea cuvintele potrivite pentru a sparge liniştea. Dar în cele din urmă spuse:

— Am avut noroc să găsesc un taxi la gară. Sper că sunteţi teafăr, domnule.

Brande nu răspunse. Ghemuit în scaunul îngust, făcu semn şoferului să meargă şi mai repede. Apoi, cu o voce răguşită, repetă:

— Mai repede... mai repede.

După o pauză mai lungă, spuse ca şi când ar fi vorbit cu el însuşi:

— Îl caut pe fiul meu.

— Nicholas? exclamă Alvin surprins. E la Torrido?

— A plecat într-acolo în după-amiaza asta. Dacă a ajuns... asta nu ştiu.

— Îl vom găsi, domnule, spuse Alvin pe un ton consolator. Vă rog să nu vă faceţi griji.

Această încurajare îl făcu pe consul să simtă de parcă ar fi fost înjunghiat în inimă. Se întoarse către Alvin şi, apăsându-i mâna, încercă să se justifice:

— Nu am vrut, Burton... Dumnezeu mi-e martor că nu am vrut.

În timp ce tânărul îl privea fără să înţeleagă ce i se spunea, consulul se aplecă astfel încât bărbia aproape îi atingea genunchii şi privi încordat pe geamul udat de ploaie al taxiului.

Părăsiseră şoseaua de pe coastă şi se aflau pe un drum de ţară secundar, de unde începea lungul urcuş în munţi. La fiecare curbă maşina derapa pe noroi, apoi se zgâlţâia din toate încheieturile în timp ce roţile reveneau, iar

motorul se ambala din nou. Mergeau doar în viteza întâi în timp ce farurile din faţă de-abia luminau drumul părăsit.

Brusc, Alvin scoase un strigăt, trezindu-i lui Brande o speranţă, când văzu că ceva mişca în faţă. Dar era doar un muncitor la fermă ce se întorcea agale la casa sa din vale. În afară de acea figură solitară, nu mai văzură nici ţipenie de om.

În sfârşit, prin ploaia deasă, desluşiră câteva lumini slabe asemănătoare semnalelor luminoase de pe o mare învăluită de ceaţă.

— Torrido, spuse şoferul. Cinci minute mai târziu, oftând uşurat, parcă în piaţa pustie.

— De ce-ai oprit? întrebă consulul.

— Domnul a dorit să meargă în Torrido.

Apoi spuse rar:

— Am ajuns.

— Mergi mai departe, zise Brande.

— N-ar trebui să întrebăm pe cineva? sugeră Alvin.

Se uită la cadranul ceasului său care arăta cinci minute peste ora unsprezece.

— E foarte târziu.

— Mergi mai departe, repetă consulul.

Bombănind de zor, şoferul băgă în viteză şi maşina porni spre sat, către platoul întunecat din faţă.

Drumul, spălat în unele locuri de ape, devenise dificil, aproape imposibil de trecut, iar maşina înaintă cu viteza melcului aproximativ jumătate de kilometru. În continuare nu se vedea nimic pe drumul îngust.

Şoferul, uitându-se spre Burton, era pe punctul să protesteze din nou când liniştea deplină fu tulburată de un sunet însoţit de o mişcare şi, prin lumina slabă, undeva în faţă, se văzu o siluetă mică apropiindu-se.

— Dumnezeule! spuse Alvin. E Nicholas.

Consulul se uită înnebunit prin geam. Era atât de sigur că nu avea să îl mai vadă pe fiul său în viaţă încât şocul îl făcu să nu-şi dea seama de ce-i trecuse aşa ceva prin

minte. Un fior rece îi străbătu întregul corp, falca începu să i se contracte, iar ochii aproape că-i ieşiseră din orbite. Nu, nu... nu era o iluzie... copilul său iubit se afla acolo, în faţa maşinii, cu rucsacul pe umăr, murdar şi ud leoarcă. Indiferent cum arăta, era teafăr... slavă Domnului... teafăr şi nevătămat.

Un strigăt puternic de triumf ieşi din adâncul pieptului lui Brande. Deschise în grabă portiera şi se repezi afară din maşină.

— Nicholas, spuse el plângând şi împiedicându-se. Băiatul lui tata... băiatul meu.

22

Şapte luni mai târziu, într-o seara senină şi geroasă de iarnă, vaporul de la Stockholm trecu pe lângă Norlanger Fjord şi, cu două şuierături puternice de sirenă, se apropie de portul suedez Halversholm. Imediat, micuţul vas ancoră, puţinii pasageri bine înfofoliţi coborâră şi, deşi consulul nu-şi anunţase sosirea, era aşteptat de un individ scund, bărbos şi agitat, îmbrăcat cu o haină albastră de pilot ce îl prezentă comandantului portului, domnul Andersen, spunând că vestea venirii domnului consul împreună cu fiul său îi fusese transmisă de către compania de transport.

Oraşul era deja complet acoperit de zăpadă, cerul spuzit de stele strălucitoare ca praful de diamante, iar vântul nordic sufla moderat. Andersen, simpatic şi ospitalier, dar şi curios ca toţi localnicii, le propuse nou-veniţilor să cineze la el acasă. Consulul se grăbi să-l asigure că luaseră cina pe vapor, adăugând că fiul său, care abia îşi revenise după o boală îndelungată, era extenuat şi că nu doreau decât să se instaleze în noua reşedinţă.

Consulatul, spre care Andersen îi conduse amabil, îşi avea sediul într-o casă cu faţada îngustă, amplasată pe o platformă de piatră. Avea deschidere directă spre marea piaţă Reivplatz şi se afla la doar câteva sute de paşi de capătul debarcaderului. Era o clădire modestă, oarecum ridicolă, impresie conferită de acoperişul abrupt şi de dormitoarele cu lucarne triunghiulare, dar părea foarte solidă. Avea apartamentele de locuit în partea de sus, iar

birourile – spre care accesul se făcea printr-o intrare laterală – se aflau la parter.

Nu era nimeni prin preajmă în afară de un paznic foarte bătrân care pufăia dintr-o pipă din spumă de mare – la subsol, lângă un cuptor de porţelan – şi Andersen care insistă s-o trimită pe soţia sa ca să se asigure că totul e în ordine. S-ar putea să aibă nevoie de lapte proaspăt, combustibil sau mai multe pături. Doamna Andersen avea două pilote în plus pe care le-ar putea aduce imediat. Consulul refuză însă cu fermitate. O privire fugitivă fusese de-ajuns ca să-şi dea seama că aceste apartamente, deşi nu păreau prea spaţioase, erau curate şi destul de confortabile. Îl asigură pe comandantul portului că el şi fiul său erau vechi oameni de munte, îi mulţumi pentru invitaţia la micul dejun – un mic dejun adevărat, după cum declară Andersen –, îl conduse până la uşă şi în cele din urmă scăpă de el.

În timp ce consulul se întoarse şi începu să urce treptele curate din lemn de pin, îşi dădu seama cât era de obosit şi cât de mult îl afectaseră aceste ultime luni. Se simţea bătrân, cu mult mai bătrân, umerii îi erau mai încovoiaţi, părul – ce trebuia tuns în spate – avea numeroase fire albe iar trăsăturile, odată ferme şi susţinute de bărbia plină, i se lăsaseră într-un mod ciudat. În seara asta, cel puţin, oboseala fizică îi şterse aroganţa din privire, iar expresia ochilor era resemnată. Cu toate acestea, se simţea uşurat că se afla aici, în acest loc obscur – fără îndoială Bailey, pe care cândva îl urâse, îi făcuse o favoare propunându-i transferul şi avansându-l pe Alvin Burton în locul său. Lumea nu îl mai avea la suflet în San Jorge. Iar Nicholas, deşi îşi revenea fizic, nu reuşea, cum era de aşteptat, să-şi alunge melancolia într-un mediu în care fiecare zi îl făcea să îşi aducă aminte de trecut. Poate aici, printre aceste zăpezi strălucitoare, atât de diferite de zonele caniculare iberice, vor avea parte amândoi de o viaţă mai bună… cel puţin Nicholas… nu-şi dorea nimic pentru el.

Da, reflectă el – simţindu-se mai mult ca niciodată un personaj homeric învins, dar suportând cu stoicism loviturile primite de la Destin –, ambiţia lui trebuie să fie de acum încolo sacrificată pentru binele fiului său. De fapt, se simţea consolat cu destinul său. Mândria sa, deşi ştirbită, nu era complet distrusă, iar printre nobilele ruine înflori această floare rară a martiriului. De acum încolo va fi mulţumit să „ţină pasul”... cu „seara vieţii sale”. Acestea erau cuvintele sale, prezente deja în viaţa de zi cu zi şi un fel de parolă pentru zilele ce aveau să urmeze. Nici măcar gândul la munca pentru realizarea studiului dedicat lui Malbranche nu mai reuşea să îl stimuleze. Deja se vedea, cu un fel de patetică grandoare, un soi de nou Carlyle, cu truda sa distrusă de un servitor. Dar, spre deosebire de celălalt istoric, circumstanţele existenţei sale, drama personală ce îl afectase atât de profund îl împiedica să recreeze opera.

La etaj, băiatul era deja în pat, cu ochii închişi şi acoperit până la bărbie cu plapuma albă. La el schimbarea devenise şi mai vizibilă. Era mai înalt. Picioarele i se lungiseră, iar trăsăturile feţei îşi pierduseră aspectul copilăresc şi deveniseră mult mai masculine – părea că dobândise fermitatea pierdută de tatăl său. Privindu-l cu atenţie, consulul îşi spuse din nou în sinea sa: Acum e în creştere.

— Nu dormi, Nicholas?

— Nu, tată.

Băiatul nu deschise ochii.

— Ei bine, spuse consulul după un moment, iată-ne în faţa unui nou început. Nu pare a fi un oraş dezagreabil. Sper că îţi va plăcea.

— Măcar nu are grădină.

— Nu, spuse consulul de parcă acest lucru ar fi fost liniştitor pentru amândoi. Nu există grădină.

Urmă o pauză lungă. Oare băiatul nu avea să-şi revină niciodată? Va putea uita vreodată aceste săptămâni îngrozitoare în care Nicholas refuza să îl privească, iar

cele mai tandre abordări ale consulului primeau drept răspuns spontan cuvintele: „Te urăsc”?

Chiar şi după şocul produs de nefericita veste a morţii lui José pe care o primise tăcut şi rezervat, îşi petrecuse mai mult timp cu bătrânul Pedro şi familia Burton. Apoi, spre disperarea lui Brande, începu să vorbească despre mama sa şi să pună tot felul de întrebări. Îi ceru o poză pentru camera lui, insistând să îi afle adresa şi interesându-se când avea să o revadă, presându-l şi umilindu-l pe consul cu o avalanşă de întrebări.

Acum, răspunzând unui imbold lăuntric şi după ce se gândi bine, se întoarse şi se ridică într-un cot.

— Tată, întrebă el, unde voi învăţa în oraşul ăsta nou?

— Păi, dragul meu, răspunse binevoitor Brande, vei învăţa cu mine ca şi până acum.

— Nu, tată, vreau să merg la şcoală.

Brande ripostă spontan:

— Dar, Nicholas...

— La şcoală, tată... unde voi cunoaşte alţi băieţi şi mă voi juca... şi poate mă voi împrieteni cu ei...

— Păi... spuse consulul, după o pauză, vom vedea, dragul meu.

Se lăsă din nou liniştea; apoi, ca şi cum şi-ar fi impus să vorbească, Nicholas se uită la consul şi oftă adânc.

— Mai e ceva, tată. Am... am primit o scrisoare de la mama.

— Ce?!

Strigătul, ce părea să izvorască din inima lui Brande, îl făcu pe Nicholas să clipească uşor, dar continuă puţin nesigur.

— Ştiai că i-am scris, nu? Mai mult decât atât... spuse el pe un ton precipitat, vreau să o văd... curând, tată... cât mai repede posibil...

Rămas fără cuvinte, de parcă ar fi primit o lovitură de măciucă, Brande se holbă la fiul său. Înainte să îşi poată reveni, Nicholas se grăbi să continue:

— Până la urmă, ea e mama mea... Am dreptul să stau

cu ea. La fel cum şi ea are dreptul de a sta cu mine. Sunt vase ce pleacă din acest port spre America... vapoare mari... am trecut pe lângă unul când am venit azi. Şi sunt destul de mare acum şi pot să călătoresc singur...

Vreme de o clipă, consulul simţi crescând în piept acea veche irascibilitate la fel ca un şarpe ce se pregătea să atace. Dar îi trecu repede, simţindu-se pierdut şi lipsit de apărare – certitudinea propriei sale vulnerabilităţi. Îşi umezi buzele.

— Vrei să spui că ea... ezită consulul pe moment...ea te-a rugat să... să stai cu ea?

— Da, tată.

— Pentru cât timp? se interesă consulul.

Privirea băiatului oglindea un amestec de tristeţe, triumf şi îndârjire.

— Asta depinde de tine, tată, răspunse el, cu un tact neaşteptat. Şi bănuiesc că şi de mine. Dar nu încape nicio îndoială ca îmi voi petrece ceva timp cu mama. Aşa e corect... pentru fiecare dintre noi.

Involuntar, Brande îşi puse mâna la tâmplă, ascunzându-şi ochii cu degetele tremurânde de parcă se ferea de o halucinaţie. Era, într-un fel, adevărat că el bănuise existenţa unui schimb de scrisori între Nicholas şi mama lui şi că simţea pericolul revederii lor. Cu toate astea, se simţi debusolat la primirea veştii. Se întrebă cum era posibil ca din acel moment – cu douăsprezece luni în urmă când angajase un flăcău spaniol să îi îngrijească grădina, să se ajungă la acest rezultat. Marion... soţia sa... înviase din morţi... să împartă... poate chiar să îi fure afecţiunea fiului său.

Nu se poate, nu trebuie să se întâmple... nu, nu, nu va permite una ca asta. Şi totuşi, în această luptă oarbă pe care trebuia să o ducă, în jocul acesta în care fericirea lui era potul cel mare, nu se vedea în ipostaza de învingător sigur.

— Eşti de acord, nu-i aşa? spuse Nicholas pe acelaşi ton convingător, dar totuşi parcă mai imperativ. Promiţi să

faci aranjamentele necesare?

Se lăsă din nou liniştea. Consulul, cu capul încă plecat, încercând din răsputeri să îşi revină, bolborosi ceva ce putea fi înţeles şi ca refuz şi ca acceptare.

Liniştea deveni şi mai apăsătoare. Apoi, eliberându-se parcă de gânduri, în timp ce îşi înghiţea durerea, cuprinse cu mâna-i jilavă braţul băiatului.

— Nicholas, spuse consulul cu un aer impozant, multe lucruri s-au întâmplat între noi în aceste ultime luni. Deşi Dumnezeu ştie că am conştiinţa curată, dacă am făcut ceva condamnabil, îmi pare rău. Dar nu lăsa simpla întâmplare... sau greşeli neintenţionate... să ne distrugă sentimentele reciproce. Avem viitorul în faţă. Dacă vom încerca, sunt sigur că într-o bună zi vom reuşi să consolidăm... aceste sentimente... pe care le preţuiesc mai presus de orice...

La sfârşitul acestui trist monolog, se lăsă din nou o linişte îndelungată. Prin fereastra fără draperii, străluceau luminile aurorei – un zbor al sufletelor pe cerul enigmatic. Consulul oftă adânc, se ridică în picioare şi se îndreptă resemnat spre uşă, apoi se opri câteva clipe şi se întoarse abătut spre pat.

— Nu ai vrea... spuse el privindu-l în continuare la fel de neliniştit, nu ai vrea să... să-ţi citesc în seara asta?

Băiatul îşi plecă privirea. Era pe cale să refuze – cuvintele îi veniră deja pe buze. Apoi ceva îl împiedică să le rostească. Îşi întoarse brusc capul şi spuse:

— Bine, dacă vrei tu.

Un zâmbet de satisfacţie atât de patetic încât părea de-a dreptul prostesc înflori pe chipul îngândurat al consulului. Cu gesturi pripite, se duse în cealaltă cameră, scotoci în valiza sa şi se întoarse cu cunoscutul volum legat în piele roşie, îşi drese vocea.

— Hai să citim capitolul consacrat caracteristicilor unora dintre cele mai mari păsări Audubon – este chiar foarte interesant... şi instructiv. Oh, a trecut atât de mult timp de când nu ne-am mai oferit unul altuia o asemenea

bucurie.

Aşezându-se pe pat, îşi puse ochelarii şi cu o voce voalată începu să citească.

— Curcanul, o pasăre domestică mare, cu un penaj care rivalizează în splendoare cu al păunului, a fost, într-o primă fază, originar de pe continentul american, dar ulterior s-a răspândit în multe alte părţi. Este, prin natura sa, o pasăre ciudată – foarte încrezătoare în sine – şi, tocmai din cauza acestei vanităţi neobişnuite, se confruntă cu dificultăţi majore...

Brusc se întrerupse.

Nicholas, întors într-o parte pe pernă, se uita cu aviditate la fotografia femeii de la capul patului, această femeie ciudată, dar cu un chip foarte agreabil, care era mama sa şi care, în curând, avea să-i ia capul în mâinile sale şi să-l strângă la pieptul ei... şi nu îi dădea niciun fel de atenţie tatălui său. Nu asculta... nu, nu-l asculta defel.

SFÂRŞIT